СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CIX П'ЯТНИЦЯ, 7 ЧЕРВНЯ 2002 РОКУ ЧИСЛО 23 VOL. CIX FRIDAY, JUNE 7, 2002 No. 23

Незгоди у Верховній Раді тривають

КИЇВ. – Фракції „Єдина Україна“ та СДПУ(о) вирішили 4 червня запропонувати на розгляд парляменту проєкт постанови, в якому посади голів комітетів розподілятимуться між усіма 6 фракціями. Як повідомив провідник „Єдиної України“ Сергій Тигипко, „Єдина Україна“ та СДПУ(о) виходитимуть у цьому варіянті з розрахунку 28 комітетів плюс 1 спеціяльна комісія. Він повідомив, що за цим проєктом постанови представники „Єдиної України“ очолять 13 комітетів, „Нашої України“ – 7, КПУ – 4, СДПУ(о) – 2, представники БЮТ, СПУ та позафракційних депутатів – по одному.

Провідник Українського Народного Руху, заступник голови фракції „Наша Україна“ Юрій Костенко з приводу розподілу влади у парляменті заявив: „Ми залишаємося на своїй позиції: потрібно шукати такий спосіб формування влади, який би враховував результати виборів. На нашу думку, це стане можливим тоді, коли на посаду прем'єр-міністра (враховуючи, що представник „Єдиної України“ обіймає посаду голови ВР) буде висунуто представника „Нашої України“. Цим, на його думку, „можна знайти компроміс між результатами голосування на виборах і ситуацією, яка склалася у ВР“.

Варіянт обрання керівництва комітетів, коли „лише дві фракції намагаються повністю, не маючи більшости, фактично, узурпувати владу“, Ю.Костенко назвав „шляхом у нікуди, якщо говорити про перспективи конструктивної роботи ВР і уряду“.

„Ми не хочемо „ділити комітети“ – ми хочемо, щоб у результаті виборів у владі були представники тих сил, за які проголосували виборці. Ми не хочемо відбирати в українського виборця його права обирати владу; тому ми хочемо, щоб виборець впливав на формування влади, а не хтось її призначав, перекреслюючи результати виборів“ – заявив Ю.Костенко. Все ж таки депутати знову сказали одне одному „до завтра“, бо не змогли визначитися з кандидатурами керівників парляментських комітетів.

У Верховній Раді вкотре оголошено перерву. Приводом для цього стала відмова кількох депутатів з „Нашої України“, СПУ та бльоку Юлії Тимошенко від посад голів комітетів у листі, запропонованій фракціями „Єдина Україна“ та СДПУ (о), через що постанова навіть не могла бути винесена на голосування. Проте справжня причина – розбіжності у визначенні, що можна вважати пропорційним розподілом портфелів голів комітетів.

Провідник „Нашої України“ Віктор Ющенко назвав пропозиції „Єдиної України“, яка пропонувала залишити за собою 13 ключових комітетів парляменту, намаганням скасувати результати виборів.

Радіо „Свобода“

ФБР буде реорганізовано

ВАШІНҐТОН. – Федеральне бюро розслідувань США буде повністю реорганізовано, – для своєчасного вживання заходів проти терористичних нападів на країну. Про це рішення Конґресу заявив 29 травня директор цього правоохоронного відомства Роберт Мюлер на прес-конференції у Вашінґтоні, у якій також узяв участь секретар Департаменту юстиції США Джон Ешкрофт. Обидва вони визнали, що бюро не скористалося належним чином з інформації про пляни терористичних нападів на США, котру ФБР отримало літом минулого року.

Президент Буш заявив у Білому Домі, що нові повноваження ФБР були ретельно опрацьовані. Він висловив сподівання, що ці повноваження не обмежуватимуть американських свобод: „Ми шануємо нашу Конституцію і поважаємо дорогі нам свободи. Ми хочемо бути впевнені, що зробили все можливе для запобігання подальших терористичних акцій, для оборони Америки. ФБР вимагало змін“.

Першочерговим буде зміна пріоритетів. Розвідувальну діяльність ФБР має право вести лише в межах Сполучених Штатів, а зовнішньою розвідкою традиційно займається ЦРУ.

Досі ФБР займалося контррозвідувальними операціями, розслідувало випадки пограбування банків, викрадення людей, контрабанду наркотиків, організовану злочинність. Тепер на перший плян висувається боротьба з тероризмом, точніше – запобігання терористичним акціям. У вересні, як повідомив Р. Мюлер, ФБР почне наймати понад 900 нових працівників, науковців, спеціялістів у ділянці комп'ютерів, знавців чужоземних мов, в першу чергу арабської. При головній квартирі ФБР буде організовано управління розвідувальної аналізи, а також змодернізовано усю комп'ютерну мережу ФБР, яку вважають застарілою.

Р. Мюлер докладно розповів про майбутні зміни у структурі ФБР, зокрема про створення відомства, яке займатиметься збиранням інформації та обміном інформацією з Центральним розвідувальним управлінням.

30 травня секретар Департаменту юстиції Джон Ешкрофт повідомив, що ФБР отримало додаткові можливості для спостереження за населенням США та ефективнішої боротьби з тероризмом. Тепер аґентам ФБР дозволяється майже повністю контролювати всесвітню комп'ютерну мережу Інтернет та відвідувати мечеті в пошуках доказів терористичної діяльности. Згідно з новими правилами, аґенти ФБР матимуть право вести стеження у громадських місцях без попереднього дозволу.

Директор Федерального бюра розслідувань Р. Мюлер привітав

(Закінчення на стор. 3)

На 35-ій Конвенції Українського Народного Союзу

Делеґати Конвенції у залі засідань.

Минулого тижня „Свобода“ вмістила короткий огляд подій 35-ої Конвенції Українського Народного Союзу. Нижче подаємо докладніші інформації про Конвенцію.

ЧИКАҐО. – 35-та Конвенція Українського Народного Союзу відкрилася 24 травня в Чикаґо, в приміщенні „O'Hare Marriot Hotel“, з привітом предсідника УНСоюзу Уляни Дячук. Після відспівання американського, канадського і українського гимнів Архиєпископ УПЦ в США Всеволод і о. Мирон Панчук, заступаючи Єпископа УКЦ Михайла Вівчара, провели молитви. Борис Базилевський, Генеральний консул України в Чикаґо, привітав присутніх від імені Президента України Леоніда Кучми і подякував УНСоюзові за провідну ролю в українській громаді і за її внесок у розбудову незалежної України, особливо в перші роки життя молодої держави.

В Конвенції брали участь 122 делеґати, 22 члени Головного уряду (не могли бути присутні

(Продовження на стор. 8)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Громадяни України проти фракції „Єдина Україна"

КИЇВ. - Лише трохи більше семи відсотків громадян України вважають, що представник фракції „Єдина Україна" має стати головою Верховної Ради. Як повідомив 4 червня на прес-конференції президент Українського центру економічних і політичних досліджень ім. Олександра Разумкова Анатолій Гриценко, про це свідчать результати всеукраїнського дослідження, проведеного соціологічною службою Центру з 21по 28 травня цього року. Майже 42 відсотки опитаних вважають, що парляментська фракція „Наша Україна" на чолі з Віктором Ющенком не повинна підтримувати політику Президента України, майже 26 відсотків дотримуються протилежної думки. Опитування проводилося у 24 областях, у Криму та у Києві.

Л. Грач створює організацію проросійських позицій

СИМФЕРОПІЛЬ. – Колишній голова Верховної Ради Криму, провідник кримських комуністів Леонід Грач створює нову загальноукраїнську громадську організацію, що перебуватиме на позапартійних проросійських позиціях. Новий громадський рух Л. Грача охоплюватиме не тільки комуністів, але й усіх, хто стоїть „на об'єднувальних проросійських позиціях, виступає за зміцнення християнства, за відродження й зміцнення духовности та патріотизм". Г. Мамико відмовилася відповідати на запитання, чи не пов'язане створення Л. Грачем нової всеукраїнської організації з його намірами кандидувати на президентську посаду на виборах 2004 року.

Невтішні підсумки судової реформи

ЛЬВІВ. – Мала судова реформа від червня 2001 року нічого не змінила в судовій системі України. Такі результати оприлюднив у Львові 4 червня фонд „Право і демократія". Фонд понад півроку досліджував доступність суду для пересічного українського громадянина. У 10 областях України спостерігачі опитували працівників судових установ. „Ми дійшли висновку, що суди не є третьою гілкою влади в Україні, оскільки повністю матеріяльно залежні від виконавчої влади", – зауважила в інтерв'ю голова фонду Олена Грабовська. Досі немає чіткої спеціялізації суддів, що було передбачено малою судовою реформою. Все залишилося тільки на папері. Одному судді часто доводиться розглядати як цивільні, так і кримінальні справи. Більшість громадян України не в змозі оплатити необхідний 1 відсоток від вартости позову, або ж найняти адвоката, який би юридично правильно оформив документи, не кажучи вже про купівлю паперу, ручок і конвертів. Тепер у плянах Фонду є створити всеукраїнську мережу громадських приймалень для надання юридичної допомоги та захисту прав громадян.

Україна висуває умови свого членства в ЕврАзЕС

МОСКВА. – Україна не збирається приєднуватися до Евроазійської економічної спільноти (ЕврАзЕС), якщо ця організація формуватиметься як черговий митний союз. Таку заяву зробив 30 травня у Москві український прем'єр-міністер Анатолій Кінах. За його словами, оптимальним варіянтом Україна вважає створення на основі ЕврАзЕС вільної економічної зони. Арґументуючи свою позицію, Кінах зауважив, що Україна серйозно готується до вступу до Світової організації торгівлі (СОТ) та інтеґрації в Европейський союз. Наразі Україна має статус спостерігача в Евроазійській економічній спільноті, до якої входять Росія, Білорусь, Казахстан, Киргизія й Таджикистан.

Дата відкриття „Цвинтаря орлят" у Львові лишається відкритою

ЛЬВІВ. – Дата відкриття меморіялу на місці поховань польських вояків на Личаківському кладовищі Львова буде визначена лише після консультаційних переговорів між польською та українською сторонами. Таке рішення ухвалила 30 травня Львівська міська рада. Питання щодо військових поховань уже вкотре обговорюють на сесії міської ради. Цього разу йшлося лише про дату відкриття. Міська рада одноголосно ухвалила, що дату буде визначено після 31 липня, а до того Державна міжвідомча комісія України спільно з міською радою та польською Комісією пам'яті та мучеництва повинні провести консультаційні переговори з проблемних питань. Частково на рішення депутатів вплинув виступ голови Державної комісії України з питань поховань Віталія Козакевича, який вибачився за пропольську позицію деяких чиновників у Києві і додав: „Скажу відверто, поляки не працюють паритетно на своїй території, вони не дозволяють Державній комісії упорядковувати поховання українців у Польщі". Меморіяли воїнам Української Галицької Армії та „польських орлят" відкриватимуть одночасно – таке рішення Львівської міської ради. Президент Л. Кучма 2 червня заявив, що конфлікт навколо відкриття меморіялу буде врегульовано найближчим часом.

Україна запропонувала Росії підписати договір про державний кордон

КИЇВ. – Український міністер закордонних справ Анатолій Зленко 31 травня запропонував російському колезі Ігореві Іванову у найближчий час підписати договір про державний кордон. Ця пропозиція була подана під час переговорів у Москві, і служби новин цитують офіційного українського представника, який каже, що реакція російської сторони була стримано позитивною. Україна віддавна наполягала на потребі упорядкування російсько-українського кордону, зокрема для запобігання нелеґальної міґрації та перемитництва, зберігаючи безвізовий режим для громадян обох країн. Проте Росія досі відкидала потребу позначення кордону на місцевості.

Леонід Кучма їде на Захід

КИЇВ. – Президент Кучма 31 травня спілкувався з керівниками держав Центральної Европи під час неформальної зустрічі у Словенії. Представники чотирнадцяти країн обговорили досягнення трансформаційних процесів та нового статусу країн Центральної Европи у зв'язку з розширенням Евросоюзу. Л. Кучма у своєму виступі нагадав про нещодавно оголошені наміри України вступити до НАТО і про прагнення у майбутньому стати членом Евросоюзу. Проте европейські організації висловлюють застереження щодо стану демократії в Україні, зокрема з огляду на теперішнє протистояння у Верховній Раді.

Україну закликають звернутися по допомогу щодо справи Г. Ґонґадзе

СТРАСБУРГ, Франція. – На засіданні Комітету міністрів Ради Европи 29 травня йшлося про допомогу Україні в розслідуванні справи вбитого журналіста Георгія Ґонґадзе. Як заявила постійний представник України при Раді Европи Сюзанна Станік, німецька сторона запропонувала ще раз провести експертизу так званого „таращанського тіла". За словами С. Станік, дискусія в Комітеті міністрів зводилася до того, що Україна має звернутися до однієї з країн Ради Европи по конкретну допомогу в розслідуванні вбивства Г. Ґонґадзе, а державичлени мають погодитися з таким проханням. Постійний представник України при Раді Европи зазначила, що Комітет міністрів має ще раз розглянути справу Г. Ґонґадзе перед відпусткою на початку липня.

М. Ґонгадзе приєднується до позову матері Г. Ґонгадзе

КИЇВ. – У позові Генеральну прокуратуру України звинувачується у бездіяльності та порушенні права на життя Георгія Ґонґадзе. Про це йдеться у заяві Мирослави Ґонґадзе, яку вона надіслала до Інституту масової інформації. У заяві наголошується, що „прокуратура України та її керівництво в особі екс-генерального прокурора України Михайла Потебенька та заступника генерального прокурора Олексія Баганця мають також нести відповідальність за неефективне розслідування, затягування з проведенням низки слідчих дій". М. Ґонгадзе переконана, що незалежно від вироку Печерського суду Києва ця справа розглядатиметься в Европейському суді з прав людини, позов до якого перебуває на завершальній стадії підготування.

У Верховній Раді збирають підписи за недовіру керівництву

КИЇВ. – Керівник парляментської фракції українських комуністів Петро Симоненко 30 травня заявив, що у Верховній Раді збирають підписи про висловлення недовіри керівництву парляменту. Збір підписів іде з огляду на, як зазначив П. Симоненко, „незаконні дії" фракцій „Єдина Україна" і СДПУ(о) під час обрання керівництва парляменту. Представник Президента у Верховній Раді О. Задорожний вважає неможливою відставку керівництва парляменту, оскільки чотири фракції, що підтримують її, не зможуть набрати 226 необхідних для цього голосів. Тим часом шестеро зі семи виключених з фракції „Нашої України" депутатів вступили до пропрезидентської фракції „Єдина Україна". Цих депутатів було виключено з фракції, оскільки під час обрання керівництва парляменту вони підтримали пропозицію „Єдиної України".

За повідомленнями інформаційних агентств

Україна офіційно повідомила НАТО про намір приєднатися до альянсу

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. – Україна офіційно 29 травня повідомила Північноатлантичний альянс про свою стратегічну мету вступити до НАТО. Відповідний лист від Президента Леоніда Кучми передав Генеральному секретареві альянсу Джорджові Робертсонові український міністер закордонних справ Анатолій Зленко. Візита А. Зленка до головної квартири НАТО не плянувалася заздалегідь. Причиною приїзду українського міністра до Брюселю стало недавнє рішення Ради національної безпеки й оборони про потенційне членство Києва в Північноатлантичному альянсі. Під час годинної зустрічі А. Зленко обговорив з Дж. Робертсоном рішення Києва й передав листа від Кучми. За словами А. Зленка, під час розмови з керівником НАТО йшлося про те, що новий формат взаємин між Організацією Північноатлантичного договору та Україною має бути визначено на Комісії Україна-НАТО 9 липня та на Празькій зустрічі НАТО в листопаді. Речник НАТО Ів Бродьор заявив, що український міністер і керівник альянсу не говорили про якісь конкретні терміни вступу Києва до НАТО. За словами І. Бродьора, будь-яка країна має право ухвалювати рішення вступати до альянсу та інформувати його про це.

Сполучені Штати Америки вітають заяву України щодо набуття членства в НАТО. Про це 30 травня в Києві у ході інтерактивного семінара на тему „Як набути статусу країни-члена НАТО: досвід посткомуністичних країн та можливості його застосування в Україні" заявила заступник глави місії Посольства США в Україні Марі Йованович. Прагнення України щодо вступу до Північно-Атлантичного альянсу у США розглядають як сигнал щодо реалізації Україною економічних, політичних та оборонних реформ. Водночас вона наголосила, що цілі України мають відповідати цілям НАТО. І зокрема задля цього Україна повинна орієнтуватися на загальнолюдські цінності: демократію, права людини, дотримання верховенства права, особисту свободу, ринкову економіку, сприяти ефективному функціонуванню державних інститутів, проведенні заходів, спрямованих проти корупції. Набуття европейських стандартів, за словами М.Йованович, найскладніше завдання для України, оскільки, на її думку, в державі „є закостенілі внутрішні групи", які гальмують відповідні рішення щодо просування України европейським шляхом.

Радіо „Свобода"

День Києва змусив дещо згадати...

Р. Л. Хомяк

КИЇВ. – „День Києва“ це насправді два дні – останній вікенд травня – і кожного року в ці дні столиця України по-справжньому святкує, бо, крім киян, до міста прибувають десятки тисяч гостей. Коли на початку травня цього року збіглося аж три дати: Перше травня, Великдень і роковини закінчення Другої світової війни, то насправді це був довгий ланцюг вихідних днів, і вулиці світили пусткою. (Навіть першотравневі „собранія“ блідли перед тими колишніми, участь в яких відзначували в реєстрах). Цього року, на початку травня, хто відпочивав, хто садив картоплю за містом. Зате в День Києва усі кияни і гості перебували в місті.

Адже цього року під час київського вікенду відбувся ще й серйозний фурбольний матч між Києвом і Донецьком (а це 30 тисяч тільки донецьких фанатів у місті) і об'єднувальний з'їзд комуністичних партій України. І ще також повернувся – щоправда, тільки у документальному телефільмі – киянин Валерій Марченко.

Взагалі комуністам України останнього пів року щастить. Ще торік у грудні Конституційний суд України визнав як неконституційну постанову Президії Верховної Ради про заборону Компартії, коли самостійній Україні було всього шість днів, себто 30 серпня 1991 року. Але комуністи України нікуди не поділись. Вже в червні 1993 року вони створили нову Компартію і майже усі з тієї забороненої перейшли до нової, на чолі з Петром Симоненком. Заборонену до кінця 2001 року партію очолював Станіслав Гуренко – останній перший секретар КПУ в УРСР.

У виборах до Верховної Ради 31 березня 2002 року Компартія здобула друге місце (після бльоку Віктора Ющенка „Наша Україна“) у кількості голосів за партійними списками, а з цим – так званий „золотий пакет акцій“ у вирішуванні питань у Верховній Раді. В День Києва обидві компартії провели свій об'єднувальний з'їзд. Формальність. Але формальність, яку комуністи, послідовники Леніна, вміло використовують.

Наприклад, вони готові говорити про компенсацію за втрачене майно „неконституційно забороненої“ Компартії. Але коли мова йде про відшкодування за злочини і кривди, вдіяні Компартією протягом існування Совєтського Союзу, то тут кожний член відразу пояснить, що за вчинки тієї партії вони не відповідають: мовляв, Компартія Гуренка була зареєстрована 22 липня 1991 року – за місяць до проголошення самостійної України, і тоді Комуністична партія вже не мала монополю на політичну діяльність в УРСР. Таким чином вона не бере відповідальности за вчинки КПРС Леніна, Сталіна, Хрущова і Брежнєва. У газетному інтерв'ю С. Гуренко заявив, що його партія засудила злочини сталінщини і не проти того щоб „будь-яка особа, особисто причетна до їх скоєння“, була покарана. Знову ж Компартія П. Симоненка – це феномен самостійної України – вона заснована з половини 1993 року. Тільки у нумерації з'їздів комуністи не забувають свого родоводу: в День Києва вони мали свій „позачерговий 7-ий з'їзд“, але в дужках – 35-ий! А це період, який покриває і голодомор, і розстріляне відродження, і „гулаги“, в яких українці завжди становили безперечну більшість каторжників.

Один з них з'явився на телеекранах України.

В той час, як у колишньому Музеї Леніна, а нині Українському Домі на Хрещатику, комуністи Гуренка і Симоненка об'єднувались під червоними прапорами і втішались своєю ключевою роллю у Верховній Раді, телемережа СТБ показала новий фільм журналіста Юрія Луканова „Хто ви, Містер Джекі?“ (режисер Максим Бернадський).

Це фільм про Валерія Марченка, якого комуністичний режим убив 7 жовтня 1984 року, коли йому було 37 років. Марченко зовнішністю був подібний до французького кіноактора Жан-Поля Бельмондо. Він був жартівливий, кмітливий, збиточник – таким його згадують його ровесники, студенти Київського університету. І він був зовсім серйозний, коли писав: „Хижа й поварварському дика теорія поглинання однією нацією інших буде наштовхуватися на все зростаючий опір українців, усіх народів неоімперії...“. За такі погляди партія Гуренка, Симоненка і Брежнєва звеліла, щоб він відсидів 6 років суворого режиму і два роки заслання. Йому пропонували покаятися – він відмовився. Відсидів. Повернувся до Києва. Він знову писав не те, що хотіла Компартія. Знову суд і вирок: 15 років молодій людині, у якої серйозна хвороба нирок. Він ледве стояв, слухаючи вирок, але не втрачав притаманної йому іронії, заявивши судді, що вирок задовгий, бо так довго він не виживе. Через кілька місяців Валерій Марченко помер.

Під час цілого митарства Валерія Марченка з ним переписувалася молода голяндка Джекі Бакс – член Міжнародної амнестії. Вони листувалися англійською мовою, якою Марченко добре володів. Але коли одержав першого листа, підписаного „Jacky Bax“, Валерій Марченко думав, що це від якогось чоловіка і у відповідь запитав: „Who are you Mr. Jacky?“. Звідти й назва фільму.

Юрій Луканов віднайшов в Амстердамі нині вже поважну пані Бакс, у якої збереглись усі листи „зека“ Марченка. У фільмі вона читає уривки з цих листів, згадує писемне і дуже близьке знайомство з Валерієм, якого на очі не бачила, згадує свої переживання тридцятирічної давності. Крім пані Бакс, про Валерія Марченка розповідають його мама, Ніна, і д-р Семен Ґлузман, психіатр і правозахисник, який познайомився з Валерієм „в зоні“.

У фільмі є також Валерій Марченко. Луканов віднайшов кадр аматорського фільму, знятого у київському парку у проміжку між двома арештами „небезпечного рецидивіста“, тридцятикількарічного українського Жан-Поля Бельмондо, з такою ж іронічною усмішкою.

Коли Валерія Марченка вперше посадили, його дід, проф. Микола Марченко, звертався до головного ідеолога Компартії України Валентина Маланчука з клопотанням, пише Варвара Костенко в газеті „Хрещатик“ від 21 травня. „Той не прийняв його, лише передав: скажіть, що професор сам винен у вихованні внука“.

У Києві і в інших містах України на телеекранах ішов фільм, „Хто ви, Містер Джекі?“, але його не бачили однопартійці Маланчука, Брежнєва, Кагановича і Постишева, бо об'єднувалися і оновляли свою діяльність за умов самостійної України, якої так прагнув Валерій Марченко, з її Конституційним судом, якого тридцять років тому не було. Тоді єдина партія вирішувала, хто ворог народу, і вбивала тих, хто пробував з нею конкурувати.

ФБР буде...

(Закінчення зі стор. 1)

скасування, „бюрократичних перешкод“ на шляху дієвої боротьби з терористами. Раніше американське законодавство забороняло подібну діяльність ФБР. Він також повідомив, що скасовується чинність ухвалених 25 років тому урядових постанов, які обмежували сферу діяльности ФБР.

Американський Союз громадянських свобод остеріг 31 травня, що нові повноваження, надані ФБР Урядом Президента Джорджа Буша, становлять загрозу конституційним свободам громадян США.

Один із противників нововведень - Іван Іленд (Ivan Eland), експерт незалежного інституту Като у Вашінгтоні, вважає, що ФБР не завжди було ефективним у добуванні інформації, і що його агенти навряд чи здатні виявити професійних терористів: „Ми у найгіршій у світі ситуації – ми не маємо контролі над терористами, але матимемо контролю над невинними громадянами“.

Нові повноваження надані для стеження за особами, яких підозрюють в організації політично вмотивованих актів насильства. Відтепер агенти ФБР матимуть змогу слідкувати за людьми, організаціями та подіями без необхідності доводити, що злочин плянується або ж його було вчинено. Нові правила стосуватимуться лише дій, які розглядають як акції проти тероризму, включно зі стеженням в Інтернеті.

Чим викликане рішення перебудувати ФБР? Насамперед, гострою критикою з боку громадськости та законодавців у тому, що ФБР не зуміло відвернути атак ісламських терористів у Нью-Йорку та Вашінгтоні 11 вересня минулого року, які захопили пасажирські літаки й перетворили їх на керовані бомби.

Наслідком терористичної акції загинуло понад три тисячі осіб, зруйновано обидва хмаросяги Світового торговельного центру в Нью-Йорку, а у Вашінгтоні – частину будинку Пентагону.

Як стало відомо, ще два місяці перед 11 вересня агент ФБР в Аризоні Кенен Віліямс надіслав до головної квартири меморандум, де зазначалося, що надто багато арабів, які не приховують своєї ненависти до США, навчаються пілотування в американських авіошколах. К. Вільямс пропонував негайно перевірити арабських студентів. Начальство ФБР зігнорувало меморандум.

В іншому випадку, агенти ФБР у Мінесоті просили дозволу обшукати помешкання та перевірити комп'ютер заарештованого Закаріяса Мусаві, якого звинуватили у причетності до пляну захоплення літаків і тепер судять за тероризм. Цього дозволу їм не дали, а в тому комп'ютері, як пізніше виявилося, містилася інформація щодо плянованих терористичних акцій. Вважають, що вересневому нападові можна було запобігти.

30 травня в Нью-Йорку урочистою церемонією відзначили закінчення рятувальних та очисних робіт на місці, де стояли хмаросяги в Мангетені. Понад вісім місяців без перерви, цілодобово сотні робітників розбирали руїни Світового торговельного центру.

Беручи до уваги різні поголоски та звинувачення в некомпетентності одні одних (ФБР і ЦРУ), Комісії для справ розвідки Палати Репрезентантів і Сенату вирішили спільно провести слухання в цій справі. Слухання розпочалися у вівторок, 4 червня, в одній з найбезпечніших кімнат Капітолію при закритих дверях, без вступу на них представників засобів масової інформації, громадськости чи будь-яких осіб, офіційно непричетних до цих слухань. Метою слухань є зібрати всі інформації, щоб зясувати, хто передавав, коли, кому, де і які інформації про можливості терористичних акцій в США.

Х.В.-Ф.

Українсько-румунські переговори зірвано

КИЇВ. – Міністерство закордонних справ України повідомило 3 червня про зрив чергового кола українсько-румунських переговорів щодо режиму державного кордону і делімітації континентального шелфу та спеціяльних економічних зон у Чорному морі. Замість офіційної делегації Румунії, до Києва прибула лише група експертів без відповідних повноважень.

Київ вважає, що прогрес забезпечить лише прийняття Букарештом відповідного політичного рішення, а саме – підтвердження на практиці кордону, що існував на момент проголошення незалежности України, і який сама Румунія визнала 1997 року, підписавши з Україною договір про добросусідство і співробітництво.

„ББС“

АМЕРИКА І СВІТ

Д. Рамсфелд поїхав з важливою місією

ВАШІНҐТОН. -Секретар Департаменту оборони США Доналд Рамсфелд 4 червня розпочав довшу закордонну подорож по Европі, Близькому Сході, а згодом відвідає і Південну Азію, оскільки йому доручено посприяти у врегулюванні конфлікту між Індією та Пакистаном. Дж. Буш закликав керівництво Пакистану дотриматись слова і покласти край ісламському тероризмові у Кашмірі та наголосив, що подальша ескаляція конфлікту між Індією та Пакистаном, ядерними державами, може призвести до війни. Індія та Пакистан уже перекинули у Кашмір близько мільйона військових. Першою його зупинкою Д. Рамсфелда був Лондон, де він провів переговори з міністром оборони Великобританії Джофрі Гуном. 6 і 7 червня Д. Рамсфелд візьме участь у зустрічі міністрів оборони НАТО у Брюселі. Він також відвідає Німеччину та Естонію, а потім поїде в Індію та Пакистан.

Нова терористична акція в Ізраїлі

ЄРУСАЛИМ. - Щонайменше сімнадцять осіб загинуло і десятки зазнали поранень внаслідок бомбового нападу на півночі Ізраїлю неподалік біблійного міста Армаґедон на жвавому автошляху біля кордону зі Західнім берегом. Напад здійснив бомбіст-самогубця, який наблизився в авті з вибухівкою до автобусу з багатьма пасажирами. Свідки розповідають про потужний вибух, який цілковито зруйнував автобус. Відповідальність за вибух взяло на себе угрупування „Гамас", а чільний ватажок угрупування „Ісламський джигад" заявив, що напад було спеціяльно сплановано у день 35-річчя ізраїльської окупації Західнього берега і смуги Ґаза внаслідок шестиденної війни 1967 року. Промовляючи у Дамаску, він відкинув заклики палестинців та інших арабських представників припинити самозгубні напади, назвавши їх єдиним засобом боротьби проти окупації. Ясір Арафат засудив останній напад, але ізраїльтяни покладають провину особисто на палестинського провідника. Прем'єр Аріель Шарон скликав надзвичайне засідання уряду для обговорення дій у відповідь. Останні опитування громадської думки свідчать про те, що підтримка ідеї самозгубних нападів поміж палестинцями зменшується і становить тепер 52 відсотки.

Посилиться „парниковий ефект"

ВАШІНҐТОН. - Всупереч раніше висловленій позиції, уряд Президента Джорджа Буша визнав, що протягом найближчих двох десятиліть у США значно посилиться так званий „парниковий ефект", головною причиною котрого є діяльність людини. В оприлюдненій 3 червня відомством США з охорони навколишнього середовища доповіді йдеться, що значному посиленню викиду в атмосферу відпрацьованих ґазів сприяють нафтопереробні підприємства, електростанції та автомобілі. Раніше Білий Дім заявляв, що не існує покищо переконливих доказів того, що відпрацьовані ґази є головною причиною „парникового ефекту". Минулого року США відмовились від участи у виконанні Кіотського протоколу, який передбачає заходи для обмеження „парникового ефекту". Дж. Буш заявив тоді, що передбачене протоколом зменшення викидів промислових відходів могло б завдати шкоди економіці США.

Завершились святкування „Золотого ювілею"

ЛОНДОН. - У Великобританії завершилися чотириденні святкування - п'ятдесятиріччя перебування на троні королеви Єлизавети II. 3 червня в Бакінґемській палаті відбувся поп-концерт, який зібрав близько мільйона глядачів. Увечері до мільйона людей зібралися в Бакінґемській палаті і довкола - аби спостерігати за святкуванням. Ґітарист колишньої групи „Квін" Браян Мей грав гимн „Боже, бережи королеву". Виконавці представляли усі п'ять десятиліть правління Єлизавети II: від Пола Макартні до Рікі Мартіна. Наприкінці виступів королева приєдналася до виконацїв на сцені, а її старший син принц Чарльс, промовляв слова своєї пошани - він зазначив, що країна пишається нею і тими 50 роками, протягом яких вона служить британцям. Вулицями Лондону 4 червня проїхала королева у золотій королівській кареті (зроблена 1760 року), запряженій вісьмома кіньми, з Бакінґемської палати до собору Святого Павла на традиційний подячний Молебен. Її величність супроводжували кінна охорона й оркестри. Сорок членів королівської родини були присутні на четвертій в історії ювілейній Службі в цьому соборі. Інші три відбулися на відзначення срібних ювілеїв королеви Єлизавети та короля Ґеорга V, а також діямантового ювілею королеви Вікторії. На вулицях Лондону зібралися великі натовпи, які спостерігали за пишними церемоніями відзначення п'ятдесятої річниці правління королеви Єлизавети II. На бенкеті в Лорда-Мера королева Єлизавета II виступила зі зворушливими словами вдячности нації. Повернулася королева до Бакінґемської палати, завершуючи святкування у відкритому автомобілі, який їй подарували на ювілей виробники.

Щороку у світі не реєструється 50 мільйонів немовлят

НЬЮ-ЙОРК. - За оцінками Організації Об'єднаних Націй від 4 червня, щороку в світі не реєструється 50 мільйонів немовлят - себто четверо з кожних десяти. Відсутність свідоцтва про народження стає на заваді в отриманні освіти та медичної допомоги, і робить їх уразливими перед будь-якими порушеннями та визискуванням. Як заявила керівниця дитячого фонду ООН - ЮНІСЕФ Керол Беламі, свідоцтво про народження є одним з найважливіших документів, які отримує людина впродовж свого життя. ЮНІСЕФ закликає уряди країн світу зробити той документ безкоштовним, а процедуру його отримання - простою. Вважають, що 2000 року в Південній Азії не було зареєстровано понад 60 відсотків новонароджених.

За матеріялами ЗМІ

Кофі Анан в Україні

КИЇВ. - Генеральний секретар ООН Кофі Анан, промовляючи у Києві на початку своєї европейської поїздки, заявив у неділю, 2 червня, що вітає наміри України інтеґруватися в НАТО.

Відповідаючи на питання українських журналістів, К. Анан заявив, що Европа рухається до цілісности, і Україна, на його думку, прагне стати частиною цього цілого. Під час офіційних зустрічей в Україні Кофі Анан обговорив питання зміцнення координаційної ролі ООН стосовно залучення міжнародної допомоги для подолання наслідків Чорнобильської катастрофи. Він також взяв участь у засіданні урядового комітету з питань боротьби зі СНІДом. Генеральний секретар ООН К. Анан назвав Україну державою, де останні 10 років СНІД поширюється загрозливими темпами, і закликав український уряд спеціяльними програмами обмежити розповсюдження СНІДу.

На відміну від усього світу, як сказав К. Анан, в Україні найвразливішою верствою стала молодь. За його словами, Україна однією з перших отримає ґранти нещодавно створеного Світового фонду з боротьби зі СНІДом, туберкульозою та малярією.

У вівторок, 4 червня, в останній день візити до Києва, К. Анан виступив у Верховній Раді та закликав владу не звертати зі шляху евроінтеграції, демократії і реформ. Він підкреслив, що саме депутати мають відігравати ключову ролю у відстоюванні цих принципів.

Генеральний секретар ООН заявив, що в усіх країнах перехідного періоду, де демократичні перетворення і ринкові реформи відбуваються одночасно, існує небезпека розчарування пересічних громадян, які потерпають від економічних і соціяльних негараздів. К. Анан наголосив, що альтернативи демократії в Україні немає. Чимало українських політиків сприйняли виступ керівника ООН як певне заохочення з боку міжнародної спільноти. Президент Л. Кучма нагородив генерального секретаря ООН орденом Ярослава Мудрого I ступеня. З України К. Анан поїхав до Москви, а потім до Швайцарії та Італії.

„ББС" українська служба

Тижневик „Економіст": нові зв'язки Росії зі Заходом ставлять Україну та Білорусь у жалюгідне становище

ПРАГА, Чехія. - Нові зв'язки Росії із Заходом ставлять Україну та Білорусь у жалюгідне становище - пише британський тижневик „Економіст" у статті „Довгий шлях похмурих слов'ян".

Україна і Білорусь будуть гнити у пост-комуністичній стаґнації - прогнозує „Економіст", і пише, що наміри російського президента спрямувати свою країну на Захід не змінять ситуації в Україні і Білорусі, тому що ними правлять жахливі президенти.

На відміну від Александра Лукашенка, який збирається залишатися при владі до 2015 року, позиції Леоніда Кучми дещо послабилися касетним скандалом, і тепер він перебуває у пошуку надійного для себе спадкоємця.

Знову ж таки, якщо А. Лукашенко залишається найпопулярнішим у Білорусі політиком, партія Кучми одержала на парляментських виборах 12 відсотків, що змусило його зібрати парляментський бльок із різних кланів і окремих депутатів. Причому, найбільше голосів, зазначає „Економіст", одержали супротивники Л. Кучми.

Але українська опозиція не однорідна: комуністи вважають Л. Кучму надто ліберальним і прозахіднім, центристи на чолі з Віктором Ющенком хочуть більше реформ і готові задля цього піти на компроміс з Президентом, тоді як колишній енерґетичний магнат Юлія Тимошенко очолює радикальну партію, що прагне скинення Леоніда Кучми.

Посада Президента, веде далі провідний британський тижневик, дає Л. Кучмі кольосальний арсенал. І хоча брудні політичні трюки в Україні блілнуть на білоруському тлі, де опоненти А. Лукашенка просто зникають, супротивники Л. Кучми потерпають від різних бюрократичних і юридичних „наїздів".

Українському Президентові пощастило зробити головою Верховної Ради свого колишнього главу адміністрації; тепер питання у тому, чи залишить він прем'єром ефективного й льояльного Анатолія Кінаха. Але все це не вирішує питання, хто буде наступним президентом? Російський досвід показує, що політика у пост-комуністичних країнах багата на несподіванки: нікому не відомий бюрократ Володимир Путін за 2 роки зміг стати дієвим главою держави.

Дотепер Росія підтримувала сусідніх слов'янських правителів, якими б несимпатичними вони не здавалися. Британський діловий тижневик „Економіст" запитує, чи захоче президент В. Путін тепер, маючи товариські взаємини з Джорджем Бушем, використати авторитет Росії, щоб проштовхнути „мляву слов'янську парочку" у західньому напрямку. Причому, тижневик попереджає: якщо Росія раптом вирішить підтримати реформатора В. Ющенка, у Л. Кучми будуть проблеми.

Ольга Буряк

Наталі Лівицькій-Холодній - сто років!

Марта Тарнавська

Наталя Лівицька-Холодна вперше зблиснула на горизонті української літератури своїми збірками поезій „Вогонь і попіл" (1934) і „Сім літер" (1937); згодом після довшої перерви вийшов том „Поезії старі і нові" (1986). 15 червня 2002 Наталя Лівицька-Холодна відзначатиме сто років від дня свого народження. В українській літературі, де поети часто вмирали замолоду (Антонич – на 28 році життя, Леся Українка – на 43-му, Шевченко і Василь Стус – на 47-му), таке довговіччя не має багато прецедентів. Лівицька-Холодна доживає віку в Торонто, в приютному українському піклувальному домі пансіону імені Франка, в Етобіко. 12 січня цього року я мала нагоду її відвідати. Пані Наталя – на інвалідному візочку, не спаралізована, але дуже ослаблена, не може сама ні встати, ні ходити, швидко втомлюється. Але вона ще при повній пам'яті. Я кількратно запевнила її, що її знають і пам'ятають, що відроджується інтерес до її поезії. Розповіла я і про своє захоплення спогадами її матері, що їх вона редаґувала („На грані двох світів" Марії Лівицької) – і вона радо почала говорити про свою маму.

Про іншу її книжку – біографічну повість про Шевченка „Шлях велетня" (1955) мови не було, але коли я висловила свій ентузіязм щодо збірки листів до Наталі Лівицької-Холодної (листів Маланюка, Липи, Теліги, Мосендза та ін., що вийшли у видавництві УВАН під редакцією Марти Скорупської) вона, виглядало, не зовсім пригадувала, що це таке. А про цю збірку листів під час попередньої моєї візити до пані Наталі кілька років тому (тоді ще в домі для старших віком у Міссісаґа, біля Торонто), ми довго і багато з нею розмовляли, книга тоді ще була в стані кінцевого редаґування, і пані Наталя висловлювала цілу низку своїх критичних завваг. Тепер пам'ять уже не така добра, а може, тільки селективна? Я не зовсім певна, чи пані Наталя пізнала мене і усвідомлювала, хто я така, і це не дивно: наші контакти були надто спорадичними, але в побутових справах вона реаґує ще цілком нормально: сама покепкувала із своєї пам'яті, показуючи на мій плащ, що лежав на кріслі: „От я не знаю, чий це плащ, могла б думати, що він – мій і хотіти його вдягти!". А коли її покликали на обід і ми прощалися, вона запитала: „А чи вас запросили також?". Висловила жаль, що якась особа, відвідуючи її, позичила в неї єдиний її примірник книжки „Поезії старі і нові" і не повернула, а їй же хочеться заглянути часом до власних віршів... Вже після повернення з Торонто я почала шукати за додатковим примірником її книжки, щоб їй переслати. Видавець – Союз Українок Америки – тепер, на жаль, в стані переїзду до нового приміщення, і хоч книжки Лівицької-Холодної напевно ще є десь у паках, знайти їх тепер, кажуть мені, неможливо. А свого власного примірника з дорогим для мене дарчим написом автора, що каже „Дорогій Марті Тарнавській з проханням позичити мені своїх ілюзій", я таки не можу відступити...

Наталя Лівицька народилася 1902 року на хуторі своєї бабусі, біля села Гельмязів, недалеко від Золотоноші, на Черкащині. В Золотоноші Наталя почала навчання в гімназії. 1919 року з батьками виїхала на еміґрацію. Батько її був міністром в уряді Петлюри, згодом президентом УНР в екзилі. Студіювала романістику в Празі, а університетський диплом здобула 1927 року у Варшаві. Вийшла заміж за мистця Петра Холодного, з ним разом у 1950 році прибула до США. Є матір'ю дочки Леоніди, а один із її внуків – Андрій Харина, успадкував по дідові і батькові талант художника і продовжує мистецьку традицію роду Холодних (недавно в Українському музеї в Нью-Йорку діяла виставка трьох поколінь Холодних). В Америці Наталя Лівицька-Холодна працювала на фабриці і мусіла важко боротися за життя. Після смерти чоловіка переїхала до дочки, у Канаду.

„Вогонь і попіл" – це збірка інтимної лірики з відкритою, але майстерно висловленою еротикою; на час її появи 1934 року – це була для української літератури своєрідна сенсація, зокрема ще й тому, що автором була жінка. З

Наталя Лівицька-Холодна

перспективи дозрілого вже віку сама Наталя Лівицька-Холодна схарактеризувала цю свою першу книжку як „цикл жінки, яка починає з подружжя, потім приходить велике закохання, розчарування, відтак апатія, сум і врешті поворот назад до себе" (інтерв'ю в „Сучасності", березень 1985 року, с. 13). Богдан Рубчак відзначив, що тематичні мотиви цієї збірки творять один своєрідний сюжет, що це немов квазі-біографічний роман з життя однієї молодої жінки. Рубчак говорить і про „космічну гармонію кохання" і про „кохання, основане на пожадливій пристрасті" і про „приємність і біль, пестощі і насильство (що) стають символами синтези любови й ненависти" (Поезії, с. 15). У цій першій збірці молодої поетеси, як підкреслила Віра Вовк, „кохання переходить у пристрасть, у любовний шал, у гріх, у кару, в каяття, в покуту, в страждання, в відчай".

(„Сучасність", липень-серпень 1986 року, с. 233). Сама авторка назвала свою першу книжку „драмою жіночого серця" („Сучасність", березень 1985 року, с. 13). Наступна її книжка – „Сім літер", що появилася 1937 року, але, як твердить сама авторка, зібрала вірші, писані рівнобіжно з любовною лірикою, – зовсім інша. Це громадська лірика, повністю присвячена патріотичній тематиці. Навіть сама назва „Сім літер" розшифровується, як сім літер у слові Україна. Тут домінує туга за рідним краєм, уболівання над втратою державности, відчай життя політичного еміґранта. Але це не програмові шаблонові вірші, писані на потребу дня чи на замовлення, в них щира туга еміґранта, який боліє над втратою батьківщини і бажає повернутися до неї. І висловлені ці почуття у досконалій поетичній формі.

Третя збірка „Поезії старі і нові", крім перших двох збірок, включає і пізніше написані поезії. В цих пізніших віршах, написаних вже у старшому віці в Америці, домінують почуття самотности, старости, дожидання смерти, екзистенціяльної тривоги, богошукання і шукання самої себе, розмов із Богом, із смертю. Каже Богдан Рубчак: „... Таких віршів, як вірші Лівицької-Холодної про старість – про найінтимніші закутини переживань старости, включно із прагненням кохання – українська поезія справді досі не бачила". І далі каже цей критик: „Лівицька-Холодна поетично втілює свою настанову до власної смерти: тому то її „досліди" зворушують читача до глибини душі, але ніколи не тривожать і не пригноблюють" („Поезії, с. 51-52). Майстерні поезії Наталі Лівицької-Холодної своєю модерною простотою і глибокою універсальною загальнолюдською тематикою викликають зацікавлення, подив і захоплення в молодих читачів і критиків з покоління її внуків і правнуків. А це вже незаперечний, впевнений крок на дорозі, що веде у безсмертя.

Поцілунок зложить
урочистий
На тремтячій
руці моїй
І піти. Вам це легко, ви чистий,
Ви незломний у цноті своїй.
Але я, я дитина і жінка,
І так близько від мене гріх!
Пролунав мені голос ваш дзвінко
Обіцянкою щастя й утіх.
І тепер не кохати не можна
І забути не можна, ні!
Кожна ніч і палка й тривожна,
Кожна ніч як тортура мені.

* * *

Ваших пестощів знов так хочу,
ваших пристрасних, теплих уст!
На мені ваші темні очі
цілу ніч джерелом спокус.
І так шкода, що ви не сміли,
що суворою я була!
Тільки раз затремтіли крила,
І весна тільки раз цвіла.
А тепер ваших уст так хочу,
так шукаю даремно вас!
На мені ваші любі очі
цілу ніч – криниця екстаз.

* * *

Десять літ, о далекий мій краю,
десять літ за тобою тужить!
Не навчусь дотепер, не знаю,
як без тебе щасливою жить.
Як забути безмежжя зелене
й неба синь над вишневим садком?
Як же можеш ти там, без мене,
голубіти весняним Дніпром?
Як же можеш щороку й тепер ти
заливати Ліплявські луги?
Тільки б глянути там і вмерти!
Тільки б глянути раз навкруги!

* * *

А вночі пришов до мене гість,
зламав на дверях засув,
зірвав порохи завіс
і шепнув знайоме гасло.
Розійшлись тумани ночей,
відступились тривога і смуток,
і тепер уже не пече
те, чого не можна забути.
Чую дотик на мокрім чолі:
що це – пестощі? подих страти?
Чом так мало людей на землі? –
Тільки смерть – милосердна мати.
Ти прийшла?.. Це ти мій гість?
Душу сповнила ясністю вщерть ти.
Вже ніхто не посміє цих сліз
брудними руками стерти.

1969 р.

Безпричальність

Я не рватиму більше квітів
на землі моєї полях.
Але їх так багато в світі
для таких безпричальних, як я.
Я не сію і не збираю,
бідна хата в чужині моя,
але світ від краю до краю
належить таким, як я.
Сходить сонце щодня уранці,
заростає квіттям земля
для дітей,
для бурлак,
для коханців,
для таких, як я.

1973 р.

Щира подяка за довір'я

Слово новообраного предсідника УНСоюзу Стефана Качарая на 35-ій Конвенції

Вельмишановна Президіє, шановні члени Головного уряду, дорогі делегати 35-ої Конвенції Українського Народного Союзу та достойні гості!

Найперше, дозвольте мені щиро подякувати вам за довір'я, яким ви нагородили мене, обираючи Предсідником 108-літнього Українського Народного Союзу, найстаршої і найбільшої української установи в Західній діяспорі. Український Народний Союз є прикладом ефективної установи українців поза межами України, що здобула повагу в США і Канаді та серед світового українства.

35-та Конвенція Українського Народного Союзу є третьою з черги від часу відродження незалежної Української держави, якою обдарував нас Бог. Живемо в дуже складному часі, коли нелегко просуватися вперед, міняючи виклики в дію, що так потрібна для зростання нашої установи.

З досвіду моїх останніх чотирьох років я помітив, що праця Предсідника нелегка, він не тільки унапрямлює всю діяльність установи, він є її серцем і душею. Саме таким хочу бути і я. В моїй уяві зараз вирисовується візія нашого майбутнього. Воно проходитиме в повній співпраці та гармонії.

Я хотів би бачити наше членство краще об'єднаним, пройнятим ідеєю поступу та життєздатности до дальшого росту. Я радію, що ми повністю вирішили питання використання нашого чудового будинку. Але я болію незначним зростанням нашого членства в Америці, а зокрема в Канаді. Тому цій справі я присвячуватиму окрему увагу. Ми мусимо не тільки більше працювати над цим питанням, але також старатися привернути увагу нашої громади до його важливости для нашої установи.

Приємно відзначити справи нашої преси, тижневиків „Свобода" й „Віклі", які стали на твердший грунт і таким чином видатки на їх підтримку значно зменшилися. Великою проблемою є далі Союзівка. Але ми будемо старатися розв'язати справу на користь української громади.

Кінчаю мій короткий виступ з глибокою вірою в краще майбутнє. Щиро дякую достойній пані Уляні Дячук за співпрацю, а від нас усіх, тут присутніх, – за багато років відданого творчого зусилля для добра й росту Українського Народного Союзу.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про місяць весіль

Якось так вже прийнялося, що завдяки комерційній рекламі різні місяці мають свою кличку та призначені одній або іншій нагоді чи релігійному святові.

Часто через цю саму голосну рекламу відходить зовсім на дальший плян щире значення того проміжку часу, як ось січень – з Новим Роком, травень – із Днем Матері чи грудень – із св. Миколаєм. Не без голосного значення також червень – як вже давно вибраний місяцем весіль.

Чи це з приводу гарної теплої погоди, чи тому, що це напередодні літніх вакацій – не відомо, але ми вже прийняли як неписаний закон теперішнього життя, що так воно має бути, і хіба дивуємося голосно, коли бачимо, що у червні обмаль весіль та у товариському житті панує затишшя?

Так усе іде прийнятим звичаєм і в цьому році. Вістки про вінчання припливають одні за одними, і можна тільки радіти, що творяться нові українські родини. Але постають не тільки українські родини. Американська преса на своїх т. зв. „товариських сторінках" повна вісток про подружжя, що ростуть у кожний кінець тижня, як гриби по дощі.

Не знаю, що мене спонукало від деякого часу точно переглядати сторінки з вістками про шлюби в щоденнику „Нью-Йорк Таймс". Чи це настрій з приходу місяця червня – чи просто з журналістичної цікавости, а може, ще із шукання за українськими прізвищами. Як би воно не було, від деякого часу пильно переходжу оком численні сторінки з повідомленнями про близькі або вже відбуті вінчання. А тих сторінок тепер є а є, часто ще із світлиною „панни молодої", молодого та точними персональними даними про обох. При тому перегляді рідко мені довелося знаходити українське ім'я, але зате здивувала мене інша інформація. Раз-у-раз можна було знайти у точних даних новоженців, що „молода" на два-три роки старша від „молодого", а часом і більше. Яка цьому причина, що спонукає старшу дівчину шукати щастя із молодшим за себе чоловіком? Ось, наприклад, в останньому недільному виданні „Нью-Йорк Таймсу" я нарахувала аж 15 весільних повідомлень, в яких „панна молода" була старша від свого вибранця.

Зупинившись на тому факті, я могла спокійно ствердити, що біля 30–40 відсотків повідомлень цієї весни вказують на цей дивний факт. Але відповіді, чому воно так є, ніхто мені досі не дав. Переглядаючи, однак, систематично ці весільні повідомлення тиждень за тижнем, немов збираючи нікому не потрібну статистику, доходжу до іншого запитання: чому наші часописи не провадять такої рубрики, чому наші новоженці не думають або не бажають подавати до українського часопису інформації про цю щасливу хвилину життя?

Здається, вже рік-два тому назад наші видання „Свобода" і „Український Тижневик" заохочували до цього. Але досі тільки час до часу читаємо таку звістку, хоча вона напевно приємніша для ока читачів, як постійно численні обрамовані чорним звістки про смерть. Їх, на жаль, маємо аж надто багато, і може, тому так хотілось би бачити також щось радісного, надійного, що вказує на те, що наша громада не тільки завжди сумує, але також радіє, коли постає нова українська родина, а з цим – надія на приплив нової природної хвилі, яка є такою конечною для українського майбутнього.

О-КА

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз – SVOBODA – Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор – Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Нові ціни на консульські послуги

Державний департамент США змінив ціни на консульські послуги, що надаються американськими посольствами та консульствами за кордоном. Нові ціни набули чинності з 1 червня 2002 року.

Розмір сплати за розгляд справи становитиме 65 долярів в США (раніше було 45 долярів). Розгляд звернення на отримання іміграційної візи коштуватиме 335 долярів в США (раніше було 325 долярів). Ціни за різноманітні послуги, що надаються американським громадянам за кордоном, теж збільшаться.

У той же самий час вартість віз в Україні подешевшала. Починаючи з 1 червня 2002 року, вартість одноразової візи (туристичної або бізнесової візи) становитиме 10 долярів в США (раніше було 30 долярів). Вартість дворазової візи становитиме 40 долярів (раніше – 60 долярів). Багаторазова віза, яка дійсна на три роки, коштуватиме 100 долярів в США (раніше було 120 долярів). Отже, загальна вартість отримання американської візи для українських громадян залишиться незмінною.

За американськими законами, Державний департамент має відшкодувати вартість більшости консульських послуг через стягнення сплати за них та періодично коректувати розцінки у відповідності із законом. Остання значна зміна цін на консульські послуги була у 1998 році.

Нові розцінки відповідають вартості консульських послуг і відіграють суттєву ролю у підтримці та вдосконаленні високого рівня обслуговування клієнтів, користуючись з досягнень інформаційних технологій. Посилено захист послуг, що пов'язано з внутрішньою безпекою країни.

Посольство США в Україні
31 травня 2002 року

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата – Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Ні, правди не замовчуймо

Микола Галів, автор статті „Касетна афера болюче пошкодила Україні" („Свобода", ч. 20, з 17 травня) заслуговує на повагу – за те, що відважно висловив свою точку зору у дуже контроверсійній та болючій справі, яка торкає душу і розум, мабуть, кожного українця.

Дозволю й собі відгукнутися на цю непросту тему. З морального погляду – повинна мати або батько затаїти і приховати злочин своєї дитини, чи повідомити правоохоронні чинники? І не тільки з морального принципу, але щоб запобігти ще більшому злу для невинних людей.

Чи будь-яка держава повинна затаювати злочинну діяльність високопоставлених осіб? Ми вже такі держави бачили, які старалися приховати перед світом страшні злочини, наприклад, сталінський Голодомор чи Чорнобильську катастрофу. І що з тією державою сталося? М. Галів має рацію: „Політична пам'ять є коротка".

Хоч як нам, українцям, соромно, але замовчування дій осіб, які грабують молоду українську державу, може тільки привести до гіршого. Громадяни України це все знають, але є безпорадні. Знаємо, як відбувалися останні вибори і як тепер чисто совєтськими методами перетягують депутатів Верховної Ради до „партії влади".

Чи хочемо допомогти Україні „вимітати бруд" якнайскоріше і запобігти політичній катастрофі?

Надія Дейчаківська,
Бреквіл, Огайо

Чи про це не знає Президент України?

Стаття М. Галіва „Касетна афера болюче пошкодила Україні" („Свобода", ч. 20) спонукала мене до участи у обговоренні цієї теми.

Хочу погодитись із автором щодо його твердження про болючу шкоду Україні від т. зв. касетної афери. Але на всі інші його твердження маю свою точку зору. Наприклад, М. Галів нарікає, що *„ніби за все, що діється злого в Україні, про що чуємо й читаємо в газетах, винен Л. Кучма"*. Нехай не за все, але за багато дечого винен таки він, Президент. Про це писали, пишуть і будуть писати з тієї простої причини, що так воно й є насправді. Кого ж звинувачувати за те, що стільки важливих українських промислових об'єктів потрапили за безцінь у російські руки? Кого обвинувачувати за всебічне сприяння Російській Православній Церкві, в якій відкрито ведеться пропаганда проти незалежности України, проти її мови і за приєднання її до Росії?

Навіть коротку, але корисну діяльність Віктора Ющенка на чолі уряду М. Галів приписує Л. Кучмі, бо то він, мовляв, призначив його на ту посаду. А от під чиїм впливом В. Ющенко був звільнений з цієї посади, ледве в його особі Президент почав вбачати свого конкурента, автор статті промовчує.

Так, Україна *„з'явилась на мапі світу, має свої посольства у більшості держав"*. Але те, що *„громадяни України мають можливість вільно висловлювати свої думки і ніхто їх за це не переслідує і не карає"* – це вже гіпербола, бо весь світ знає, що ім'я Президента України досі не викреслено зі списку утискувачів вільної думки і преси.

Згадуючи про зникнення і смерть Ґонгадзе, Бойчишина, родини Щербанів і Гетьмана, М. Галів жаліє: *„Шкода, що посьогодні Служба безпеки України не розкрила цієї й подібних справ, а це дало б можливість побачити, що є правдою"*. А чи поцікавився автор статті, хто є в тій Службі безпеки України? Хто їх призначав і підтримує? І чому досі жодної справи не розкрито? Чи це Президента не обходить? Чи він про це нічого не знає?

Якщо це вже така „заплутана" справа, то побиття учасників похоронної процесії Патріярха Володимира ясне, як на долоні. Чи покарані або бодай оголошені публічно винні в тому звірстві? Чи Президент і про це нічого не знає? Чи його все те не обходить? І чи це не пошкодило Україні ще більше, ніж касетна афера?

„Ми повинні приймати Україну такою, якою вона є, і докладати усіх зусиль, щоб вона була кращою". Золоті слова! І так ми робимо. Я ще ніде не читав, щоб „не приймати" Україні такою, як вона є. Всі ми – прихильники і критики Президента Л. Кучми – приймаємо Україну, але як можна зробити її кращою, не критикуючи Президента лише тому, що його обрано „волею більшости"? Адже всіх президентів обирають „волею більшости", але ніде не заперечують потреби і навіть необхідности критики урядуючого Президента.

І ще одне – про національну ідею, про яку Л. Кучма говорив, що вона „не спрацювала", а М. Галів твердить, що „таки спрацювала". Де? Коли? В чому? З моєї точки зору, для Л. Кучми вона таки „не спрацювала", бо він і не хотів, щоб вона „спрацювала", а якщо М. Галів і бачить десь у чомусь, що вона „спрацювала", то зовсім не з ініціятиви або в результаті зусиль Президента Л. Кучми, а з ініціятиви й зусиллями патріотичної частини населення України й певних громадських, культурних, релігійних і політичних організацій.

Слушно пише М. Галів: *„Сьогодні у президентському кріслі сидить Л. Кучма, а завтра буде інший, але президентська інституція повинна бути збережена і пошанована"*. Це – свята правда. Виступів проти самої президентської інституції я ще ніде й ніколи за ці майже одинадцять років незалежности України в жодній українській пресі не читав і серед українців не чув. Але цю посаду має займати патріот України. А щодо „касетної справи", то поживемо – побачимо...

Іван Овечко,
Аврора, Кольорадо

Листи читачів – дороговказ для редакції

Події довколишнього життя викликають відгуки багатьох читачів „Свободи". Колишній вояк Дивізії „Галичина" **В. Сірський** з Канади протестує проти заяв Всеукраїнського єврейського конґресу та Об'єднання єврейських общин України, які назвали дивізійників нацистами. „Ми ніколи не належали до жодних нацистських партій й тому цю заяву вважаємо образою", – пише В. Сірський.

З приводу розповіді М. Домашевського про врятування пораненого Ярослава Стецька в 1945 року („Свобода" від 10 травня) написали до редакції **д-р Ярослав Павліський** з Фльориди та **інж. Мирон Лущак** з Чикаго. Перший з них пригадав, як разом зі студентами медицини в Баварії Степаном Павлінським, Петром Харуком і Василем Яремчуком, дізнавшись про перевезення містом пораненого Я. Стецька, попросили лікаря Миколу Степанова, який походив з Білорусі, влаштувати його в місцевій лікарні, що й було зроблено. Мирон Лущак наводить за „Літописом УПА" (ч. 27) версію врятування Я. Стецька, яка відрізняється від розповіді М. Домашевського. Отож два авта для перевезення Я. Стецька і його охорони здобув у Ваймарі Василь Охримович, якого пізніше захопили більшовики і у 1954 році розстріляли у Києві. Медичну допомогу пораненому подав д-р Борис Андрієвський.

Ольга Ґаховська після опублікування в огляді листів переказу її спогадів „Сталін і його тінь" („Свобода", ч. 19) уточнює, що в школі не намовляли дітей любити Сталіна, а лишень говорили, що „єдиний провідник – це Сталін, ясне сонечко", а її мама теж не говорила про Сталіна, лише була збентежена появою його портрета в помешканні.

Зосим Бричка з Сіетлу, Ва., нарікає на те, що „Свобода" не має свого кореспондента в Києві, а його цікавить усе про Україну – хто править державою, які підсумки перепису і т. д. „Що то за газета, що не має кореспондента в Україні?" – запитує Зосим Бричка. Отож тижневик має свого кореспондента у Києві – Ростислава Хомяка, статті якого постійно вміщує. Інші новини редакція отримує з інформаційних аґенцій України, а підсумки перепису подасть після їх офіційного опублікування.

Д-р Богдан Боднарук з Чикаґо повідомив про виданий в Україні підручник проф. Олеся Швайки „Основи синтези лікарських речовин", який стане добрим посібником для студентів хемії і фармації.

Костянтин Хвостик з Ілиною надіслав свою першу книжку прози і поезії „Життя і стремління", видану в США зі схвальним відгуком Архиєпископа УПЦ в США Всеволода.

Проф. Іван Фізер з Нью-Джерзі повідомив, що єдина у світі і вельми престижна „Енциклопедія математики", що виходить в Голяндії, вмістила статтю д-ра Володимира Петришина, професора-емерита Ратгерського університету, що стосується важливої проблеми нелінійної аналізи диференціяльних рівнянь. Цей вчений зробив великий внесок у математику. У 1992 році він був обраний закордонним членом НАН України і нагороджений медалею імені видатного математика М. Крилова.

Лінда Донофріо зі Згромадження Сестер Чину Василя Великого в Пенсильванії надіслала докладну історію цього чину і осідку у Факс Чейсі, присвячену 90-річчю Провінції Ісуса, Любителя людства.

Від активного діяча „Просвіти" і голови видавництва „Тікро" у Одесі **Анатолія Вдовиченка** надійшла подяка Товариству української мови ім. Шевченка у Чикаґо і його провідникам Вірі і Богданові Бондарукам за допомогу у виданні книжки „Довідник письменників України".

Ольга Гергель з міністерства освіти і науки України повідомляє про книжку Осипа Мороза „Модерна нація: українець в часі і просторі", яку можна придбати за 20 долярів у автора – Dr Osyp Moroz, 102 Steven St., Kerhonkson, NY 12446-2940.

Іван Даниленко з Філядельфії надіслав розповідь і світлини про зустріч місцевої громади з радником-посланником Володимиром Яценківським і генеральним консулом України Валентином Наливайченком, яка відбулася 28 квітня в Українському центрі.

Осип Панчишнин з Чикаґо надіслав давні статті про українських священиків, які були послами Сойму в Австро-Угорщині.

У Києві, повідомляє **Сергій Брунь**, відбулися збори міської організації ОУН, на яких порушено проблему спорудження меморіяльного знаку на місці бою під Крутами, 85-річчя якого відзначатиметься у січні наступного року.

У редакційній пошті надійшли також нові поезії наших читачів. **Віра Пешняк** з Нью-Йорку пише:

Гніву матері бійся.
Сліз матері бійся.
Крику матері бійся.
Та бійся найбільше її мовчання.

Галина Ятіна з села Ходорківці Львівської области написала поезії „Думка" і „До України", у яких застерігає:

О краю мій милий, моя Україно!
Чом, скинувши пута, кайдани ладнаєш?
Невже, сиза голубко, того ти не знаєш,
Що без синього неба і жовтого поля
Веселої пісні вже не заспіваєш.

Микола Горішній з Нью-Джерзі у вірші „На свято батька" пише:

Наш батьку добрий, дорогий,
В соборній, звільненій родині,
Ти завжди був і будеш нам
Найкращим батьком в Україні!

Іван Павлюк, уродженець Тернопільщини, у вірші „Нова плянета" висловлює побажання:

...щоб земляни зажили у спокої всі,
щоб скінчилися війни, великі й малі.

Найкращі організатори за міжконвенційний період (зліва): Джозеф Чабан, Андрій Воробець, Осип Гаврилюк, Євген Осціславський, Стефа Гаврилюк, Мирон Пилип'як з головним секретарем УНС Мартою Лиско.

Найкращі організатори за підсумками передконвенційної організаційні кампанії від січня до квітня 2002 року (зліва): Марта Лиско, Мирон Пилип'як, Ярослав Завійський, Христя Бродин, Ніколас Філь, Ніна Більчук.

На 35-ій Конвенції...

(Закінчення зі стор. 1)

Мирон Ґрох, Аня Дидик-Петренко і Олесь Худолій) та чотири почесні члени Головного уряду.

Після хвилини мовчання, якою делеґати і гості вшанували всіх членів УНСоюзу, які померли від часу минулої Конвенції, а також в пам'ять жертв терористичного нападу 11 вересня 2001 року, і після прийняття звіту з минулої Конвенції почалася дискусія на тему обрання голови Конвенції.

На голову Конвенції були запропоновані опозиційні кандидатури, котрі голова Організаційного комітету Конвенції д-р Мирон Куропась схарактеризував як „чикаґський список" – супроти „ньюджерзького списку". Перший список запропонував на голову Конвенції Богдана Кукурузу, а другий – Нестора Олесницького. Після таємного голосування Н. Олесницький був обраний як голова Конвенції, Евген Іванців та Зенон Голубець – як заступники голови.

В перший день праці Конвенції її учасники вислухали доповідь Френка Ґруба – від Національної асоціяції братських союзів, який з'ясував складнощі братської ділянки у сучасній Америці. Також виступив Роберт Брюс від фірми „Bruce and Bruce", актуарій Українського Народного Сюзу, який заявив, що сучасний фінансовий стан УНСоюзу є дуже добрий. Зокрема він сказав: „УНСоюз має 12 долярів резерви понад кожних 100 долярів зобов'язання, тим часом інші комерційні забезпеченеві установи мають лише 5 дол. В загальному УНСоюз має понад 7 мільйонів резерви" і прогнозував, що УНС може розраховувати на успіхи в майбутньому.

Після його виступу делеґати розпочали обговорювати пропоновані зміни до Статуту. Конвенція прийняла рішення зменшити чисельність радних від 14 до 11 осіб і членів Контрольної комісії – від п'яти до трьох. Пропозиція зменшити чисельність Екзекутиви не пройшла.

Наступного дня, в суботу, 25 травня, на зауваження, що працівники Головної канцелярії УНСоюзу не повинні бути одночасно членами Головного уряду, Конвенція прийняла таку зміну до Статуту: „Працівники Українського Народного Союзу мають право бути обраними тільки на посади Головного уряду, які розраховані на повний час праці, тобто посади предсідника, головного секретаря і касира". В цей спосіб Конвенція вирішила проблему нарікань і унеможливила так звані конфлікти інтересів. Щодо Статуту Конвенція також вирішила, що кожний радний повинен прилучати нових членів до УНСоюзу.

В суботу також були представлені у деталях пропозиції щодо перебудови Союзівки, яка є постійно збитковою – за останній рік потрібно було докласти понад пів мільйона долярів на її отримання. Контролери від штату Нью- Джерзі вимагають від УНСоюзу пляну щодо вирішення фінансових проблем цієї оселі. З цією метою при Головному уряді був створений Комітет з питань Союзівки, котрий разом з членами Екзекутиви вдався до послуг групи консультантів „The Management Consortium", „Hospitality Advisory Services", „DiGuiseppe Architects" and „Mark Dayman, CPA". Представники консультантів виступали перед делеґатами зі своїми пропозиціями. По суті, консультанти пропонують повністю перебудувати Союзівку на тип європейського відпочинкового містечка, при цьому втримати український зміст, але зробити оселю доступною для неукраїнських туристів. Пропонований плян коштує близько 8 млн. дол., і щоб здійснити його, потрібно буде знайти інвесторів. Союзівка, котра цього року відзначає своє 50-ліття, близько пов'язана з життям української громади в США, і її майбутнє спричинило багато запитань, зауважень і дискусій від делеґатів. Виходячи зі Статуту, Екзекутивний комітет має право прийняти рішення продати Союзівку без рішення Конвенції, але делеґати, після довшого обговорення і вислухання пропозицій від консультантів, прийняли спеціяльну резолюцію, згідно з якою створено Постійний комітет при Головному уряді у справі розбудови Союзівки. До року часу комітет має представити остаточні рекомендації, яким шляхом можна зменшити фінансовий дефіцит відпочинкової оселі УНСоюзу. До Комітету входять Тарас Шмагала, мол, Стефко Куропась, Аня Дидик-Петренко, Олександер Ходолій, Альберт Качковський.

Відтак у програмі Конвенції Головний уряд виступав з додатками до друкованих звітів, а дискусія над звітами продовжувался в понеділок.

(Закінчення на стор. 10)

На адресу 35-ої Конвенції надійшли привіти від:

Джорджа Буша – Президента США;
Леоніда Кучми – Президента України;
Любомира – Верховного Архиєпископа Української Греко-Католицької Церкви;
Стефана Сороки – Митрополита УКЦ в США;
Михаїла Бзделя – Архиєпископа, Митрополита УКЦ в Вінніпеґу, Канада;
Всеволода – Архиєпископа УПЦ в США, архієрея Західньої епархії;
Антонія – Архиєпископа Української Православної Церкви в США;
Василя Лостена – Єпископа Стемфордської епархії УКЦ;
Роберта Москаля – Єпископа Української католицької епархії св. Йосафата у Пармі;
Михайла Вівчара, ЧНІ – адміністратора епархії св. Отця Миколая в Чикаґо;
Посольства України у Сполучених Штатах Америки (Посол К. І. Грищенко);
Генерального консульства України в Нью-Йорку (Генеральний консул Сергій Погорельцев);
Генерального консульства України в Чикаґо (Генеральний консул Борис Базилевський);
Постійного представництва України при ООН (Посол Валерій Кучинський);
Джорджа Раєна – губернатора штату Ілиной;
Джеймса МекҐріві – губернатора штату Нью-Джерзі;
Джана Енґлера – губернатора штату Мишиґен;
Союзу Українок Америки (голова – Ірина Куровицька);
Українського Братського Союзу (голова – Іван Олексин);
Українського Лікарського Товариства Північної Америки (президент – д-р Ігор Воєвідка);
Українського музею – (голова Управи – Ольга Гнатейко, директор – Марія Шуст);
Конґресу Українців Канади (президент – Євген Чолій);
Українського Конґресового Комітету Америки (президент – Михайло Савків);
Української Американської Координаційної Ради (президент– Ігор Ґавдяк);
Світового Конґресу Українців (президент – Аскольд Лозинський),
Комітету міст-побратимів „Чикаґо-Київ" (голова – Марта Фаріон;
Українсько-американської федеральної кредитової спілки „Самопоміч" – Чикаґо (президент – Михайло Кос);
Міжнародної організації „Жіноча громада" (голова – Марія Драч);
Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України (директор – М. Жулинський);
Національного університету „Києво-Могилянська академія" (президент – Вячеслав Брюховецький);
Національного університету „Острозька академія" (ректор – Ігор Пасічник);
Національного Олімпійського Комітету України (президент– Іван Федоренко);
Всеукраїнського товариства „Просвіта" ім. Тараса Шевченка (голова – Павло Мовчан);
Українського Конґресового Комітету Америки (голова Відділу Іллиной – Орест Бараник);
Української Православної Ліґи Америки (президент – Дарія А. Пішко);
Школи Українознавства товариства „Рідна Школа" (директор – Надія Л. Хойнацька, голова Т-ва – Віктор Войтивів);
Української Всесвітньої Координаційної Ради (голова – Михайло Горинь);
Шкільної ради при УККА, Централі шкіл українознавства в США (голова – д-р Євген Федоренко);
Корін Вуд – заступника губернатора штату Ілиной;
Волтера Дудича – сенатора штату Ілиной;
Джіма Раєна – головного прокурора штату Ілиной;
Патріка О'Малея – сенатора штату Ілиной;
Джозефа І. Біркета – прокурора Округи ДуПейдж;
Джуді Баар-Топінки – касира штату Ілиной;
Карла Гавкінсона – сенатора штату Ілиной;
Карла Левіна – сенатора штату Мишиґен;
Дебі Стабенав – сенатора штату Мишиґен;
Джана С. Анджеєвскі – Президента Національної Асоціяції Братських Союзів.

Обличчя Українського Народного Союзу

Анна Бурій, делеґат 402-го Відділу УНС у Торонто, яка дала високу оцінку організації 35-ої Конвенції УНС.

Д-р Олександер Серафин, делеґат 175-го Відділу УНС у Клівленді, Огайо, обраний членом Контрольної комісії.

Ніна Більчук, член 134-го Відділу УНС у Ратерфорді, Н. Дж., працівник Головної канцелярії УНС, україномовний секретар Конвенції.

Ґлорія Пашен, делеґат 125-го Відділу УНС у Чикаґо, колишній заступник предсідника УНС та член Головного уряду.

Степан Гавриш, делеґат 8-го Відділу УНС у Філядельфії, колишній Головний організатор УНС і член Головного уряду, член Контрольної комісії, обраний Радним УНС на 35-ій Конвенції.

Анна Чопик, член 238-го Відділу УНС у Бостоні, Мас., колишня довголітня радна УНС, яку делеґати Конвенції привітали з 91-ою річницею.

Адольфа Словика, делеґата 7-го Відділу УНС у Макаду, Па., вшанували на Конвенції, що збіглася з відзначенням Дня пам'яті, як ветерана Другої світової війни, нагородженого однією з найвищих бойових відзнак США, орденом „Purple Heart".

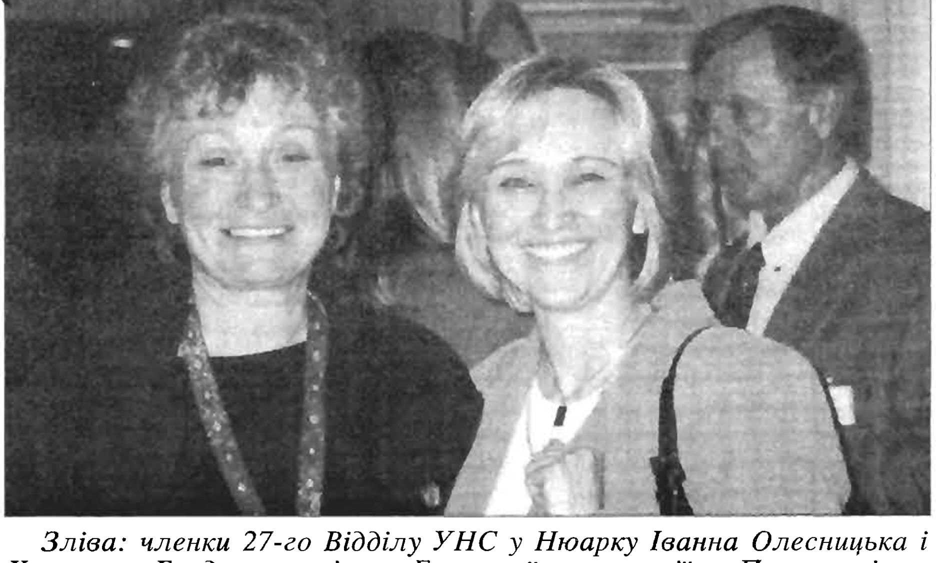
Зліва: Степан Вербовий, представник „Самопомочі" в Чикаґо, з Марійкою Осціславською, делеґатом 234-го Відділу УНС в Елізабет, Н. Дж., директором відділу оголошень видань УНС „Свободи" і „Українського тижневика" і Євгеном Осціславським, головою Округи УНС Північного Нью-Джерзі.

Родина Куропасів – протягом трьох поколінь активні члени УНСоюзу: зліва – Степан, делеґат 176-го Відділу УНС у Чикаґо та колишній заступник предсідника УНС, Леся – делеґат 423-го Відділу у Чикаґо, Мирон – Почесний член Головного уряду УНС, і Михайло, новообраний радний УНС.

Мирон Пилип'як, делеґат 496-го Відділу УНС у Сієтлі, Ваш., найкращий організатор УНС.

Зліва: членки 27-го Відділу УНС у Нюарку Іванна Олесницька і Христина Бродин, працівник Головної канцелярії у Парсипані та помічниця Екзекутиви на Конвенції.

Василь Пастушок, делеґат 231-го Відділу УНС, колишній довголітній член Контрольної комісії.

На 35-ій Конвенції...

(Закінчення зі стор. 8)

В кінці дня, в суботу, 25 травня, почалися передвиборча компанія для обрання на усі посади Екзекутиви, Контрольної комісії і радних. Увечорі того дня для делеґатів Конвенції було запропоновано надзвичайно гарний концерт, на якому був представлений широкий мистецький діяпазон української громади в Чикаґо – від маленьких деклляматорів з „Рідної Школи" до блискучих музикантів, котрі приїхали нещодавно з України.

В неділю вранці, в чудову погоду, делеґати поїхали до Українського Села в місто Чикаґо на Службу Божу у різні українські церкви. В українській католицькій катедрі св. Миколая Владика Інокентій Лотоцький відправив Архиєрейську Службу Божу в намірені Українського Народного Союзу і делеґатів 35-ої Конвенції, після того Молебень відправив, разом з Владикою Інокентієм, Архиєпископ УПЦ в США Всеволод.

Делеґатів запросили на обід і на оглядини новозбудованого будинку Управи кредитівки „Самопоміч" в Чикаґо, опісля вони здійснили коротку туристичну подорож у місто Чикаґо.

Після повернення увечорі в неділю відбувся бенкет, на котрому головними доповідачами були конґресмен з Огайо Марсі Каптур, д-р Мирон Куропась і голова Світового конґресу українців Аскольд Лозинський. На бенкеті представники УНСоюзу вручили Марсі Каптур нагороду за довголітню працю на користь України і українців. Також присутні – понад 300 делеґатів і гостей – гідно прощаючись з довголітнім предсідником УНСоюзу Уляною Дячук, вручили їй великий букет білих троянд і з вдячністю заспівали їй „Многая літа".

У понеділок, 27 травня, були виголошені результати суботніх передвиборів. Кандидати мали повідомити делеґатів, чи вони хочуть дійти до остаточного голосування, чи знімуть свої кандидатури. На всі шість посад Екзекутиви залишилися лише ті, котрі отримали перші місця у передвиборах, тому що всі опоненти відмовилися ввійти у кінцевий круг голосування.

Рома Гадзевич, котра отримала голоси на посаду предсідника і заступника предсідника, подякувала за підтримку, але заявила, що вона не подавала своєї кандидатури ні на які пости. Також відмовився Андрій Скиба, кого деякі делеґати запропонували на посаду предсідника і заступника предсідника. Тому відбулися лише вибори на посади трьох членів Контрольної комісії і 11 радних.

У зв'язку з тим, що не було інших кандидатур, претенденти на шість посад Головного уряду були вибрані оплесками (by acclamation): Стефан Качарай – предсідником УНСоюзу, Марта Лиско – заступником предсідника, Евген Іванців – другим заступником предсідника, Христина Козак – головним секретарем, Рома Лісович – касиром, Альберт Качковський – директором для Канади.

В понеділок, у дискусіях після звітів, промовці погодилися, що у фінансовому розумінні, навіть при тім, що кількість членів зменшилася, УНСоюз залишається у доброму, солідному стані. Одинокою загрозою є Союзівка, яка може за декілька років вичерпати всі резерви.

Делеґати також зійшлися на думці, що УНСоюз, як і всі інші українські організації, не був підготовлений до приїзду „четвертої хвилі" еміґрантів в середині 90-их років, коли Американський уряд дозволив леґальну іміґрацію з України. Були представлені різні ідеї щодо того, яким шляхом можна співпрацювати з „четвертою хвилею", заохочуючи її до членства в УНСоюзі. Дуже багато делеґатів висловили невдоволення з того факту, що УНСоюз не досить послідовно послуговується українською мовою, а саме на це треба звертати увагу, якщо ми хочемо, щоб новоприбулі ставали членами УНСоюзу.

Щодо проблем в Канаді, то дискусія була особливо гарячою, оскільки членство УНСоюзу там зменшується, тим часом уряд країни ставить перед УНСоюзом складні адміністративні умови. Але загальне ставлення делеґатів таке: ні в якому разі не можна допустити до відходу УНСоюзу з Канади. Конвенція прийняла рішення, щоб Головний уряд створив комітет у справі Канади, до котрого мають увійти директор Альберт Качковський і радний з Канади. Комітет до двох років має представити стратегічний плян, як розв'язати складну проблему членства в Канаді.

У вівторок вранці Виборчий комітет оголосив прізвища переможців на посади членів Контрольної комісії і радних, це – Зенон Голубець, Ярослав Завійський, Олександер Серафин – члени Контрольної комісії; Євген Осціславський, Осип Гаврилюк, Стефан Гавриш, Василь Луцьків, Мирон Пилип'як, Варка Бачинська, Василь Ліщинецький, Павло Принько, Андрій Скиба, Михайло Куропась і Мирон Ґрох – радні. Делеґати прийняли пропозицію Комісії просьб роздати 3 тис. дол. на благодійні цілі і також прийняли рішення підвищити платню предсідника УНСоюз до 90 тис. дол. на рік, а для головного секретаря і касира – до 80 тис. дол.

Несподівано Микола Домашевський, член Управи Українського Братського Союзу, виступив нібито з привітанням, але водночас заявив, що Український Народний Союз і Український Братський Союз не повинні об'єднуватися, бо, мовляв, є досить нових еміґрантів, щоб обидві організації розвивалися окремо, як і дотепер. Ця заява ішла всупереч листові від голови УБС Івана Олексина до предсідника УНСоюзу Уляни Дячук з квітня цього року. Після Конвенції було з'ясовано, що М. Домашевський не мав повноважень виступати з такою заявою від імені УБС.

Конвенція прийняла резолюцію, щоб продовжувати розглядати питання об'єднання УНСоюзу з УБС, але без зміни назви Українського Народного Союзу.

Також серед головніших резолюцій були рішення, щоб Головний уряд розглянув справу повернення УНСоюзу до Українського Конґресового Комітету Америки і випрацював плян залучення нових еміґрантів до УНСоюзу під гаслом „Запізнаймося з УНСоюзом".

В останній день Конвенції зібралися всі присутні новообрані члени Головного уряду УНСоюзу для прийняття присяги, котру їм зачитувала найстарша з присутніх на Конвенції членів УНСоюзу, 91-літня суддя і Почесний член Головного уряду Анна Чопик.

Текст і фото: **Ірена Яросевич**

Зліва: Архиєпископ УПЦ в США Всеволод, Єпископ УКЦ Інокентій під час Богослуження в катедрі св. Миколая 26 травня.

Під час передвиборів, зліва: Рома Дигдало і Василь Колодчин, делеґати 94-го Відділу УНС у Дітройті, та предсідник УНС Уляна Дячук.

Члени Президії 35-ої Конвенції УНС зліва – Іван Флис, директор відпочинкової оселі Союзівка, Микола Дяківський, делеґат 161-го Відділу УНС у Еймбрідж, Па., голова пітсбурґської округи УНС і колишній радний УНС, Стефа Гаврилюк, делеґат 88-го Відділу УНС в Кергонксоні, Н.Й., одна з кращих організаторів УНС.

Гості та делеґати 35-ої Конвенції УНС в Чикаґо зліва: о. Мирон Панчук, Михайло Савків – президент УККА і делеґат 57-го Відділу УНС в Коговзі, Н.Й., Архиєпископ УПЦ в США Всеволод і Генеральний консул в Чикаґо Борис Базилевський.

На бенкеті 26 травня, Ніна Василькевич з 174-го Відділу УНСоюзу в Дітройті прочитала свій короткий вірш в пошану предсідника Уляни Дячук.

Ґратулюємо пані Уляні Дячук,
Що трудилася,
не покладаючи рук.
І від юних років та
до даного дня
УНСоюзу вона є
найперша рідня.
Щиро вдячні ми Вам,
люба пані Уляно,
За працю важку,
за життя полум'яне,
За присвяту для нас
весь цей названий час,
Щоби ритм УНСоюзу
ніколи не згас.
Від усіх унсоюзівців з цілого світу
Щиро зичимо Вам!
Многая літа!

Моє щире спасибі Шановним Паням, які на 35-ій Конвенції УНСоюзу створили „Жіночий Кокус" та спільно вшанували мене за мою працю для УНСоюзу прекрасною китицею білих рож, які вручили мені під час Конвенційного бенкету враз із віршованими побажаннями. Я вдячна Шановним Паням за признання, підтримку і за довголітню співпрацю.

Хай приймуть мою подяку:

Марія Завійська	*Оксана Лопатинська*	*Галина Колесса*
Марія Галущак	*Гльорія П. Горбата*	*Анна Слободян*
Надія Салабай	*Ольга Марущак*	*Люба Маринюк*
Ніна Більчук	*Ірена Прийма*	*Ольга Б. Пішко*
Марійка Осціславська	*Люба Маринюк*	*Іванна Горчинська*
Христина Козак	*Гльорія Толопка*	*Гльорія Пашен*
Ірена Яросевич	*Рома Лісович*	*Валя Каплун*
Іванка Олесницька	*Анна Чопик*	*Марта Лисько*
Мотря Мілянич	*Варка Бачинська*	*Оксана Тритяк*
Стефанія Майкут	*Стефанія Рудик*	*Дарія Семеген*
Маруся Воробець	*Рома Гадзевич*	*Христина Бродин*
	Анна Партика	*Анна Гарас*

Уляна Дячук, предсідник

Предсідник УНСоюзу Уляна Дячук після одержання квітів за плідну багаторічну діяльність.

З виступу Уляни Дячук на Конвенції

В першу чергу, моя дуже щира подяка усім вам, що чотири роки тому, на 34-ій Конвенції, виявили довір'я до мене і передали мені на ще чотири роки провід нашої довголітньої і заслуженої установи. Як подають звіти, я і інші члени Екзекутивного комітету доклали багато сил і часу, щоб виконати завдання, які минула Конвенція на нас поклала.

Наші звіти детально висвітлюють наші успіхи і наші невдачі та їх причини. Прошу вас ознайомитися із звітами, щоб мати повний образ проробленої праці за минулі чотири роки.

Багато осягів завдячуємо вам шановні делеґати попередньої Конвенції, як і вам, секретарі відділів. З огляду на факт, що з цим закінченням каденції я вирішила відійти від активної праці у нашій організації і дальше не кандидувати, дозвольте подякувати тепер вам усім – делеґатам, секретарям і членам Головного уряду за довголітнє довір'я до мене і за співпрацю. Ви все виказували мені своє вирозуміння та давали мені велику підтримку у всіх потребах на моїх чолових постах, спершу касира, опісля предсідника цієї організації.

Ми разом спільно плянували і виконували все, що приносило добро цій організації. І тому багато з вас мені такі близькі, немов мої рідні. Вам всім бажаю кріпкого здоров'я, дальше віддано працювати для нашої установи та многих-многих літ.

Новообрані Екзекутива і Контрольна комісія Українського Народного Союзу

Стефан Качарай,
предсідник УНСоюзу

Стефан Качарай має 34 роки професійного досвіду – як ревізор американських підприємств (1968-87), ревізор УНСоюзу (1988-92), членом ради директорів Федеральної кредитівки „Самопоміч" в Нью-Йорку, головний книговод УНСоюзу (1993-97), касир УНСоюзу від 1998 року. Його заслугою є радикальне припинення спаду резерви УНСоюзу і зменшення дефіциту обох пресових органів, а також підвищення прибутковости будинку Головної канцелярії УНСоюзу. Він є членом „American Institute of Certified Public Accountants" і член „New York State Society of Certified Public Accountants". Активний член Товариства українських професіоналістів і підприємців Нью-Йорку і Нью-Джерзі, член Українського музею в Нью-Йорку, довгі роки був членом Українського хору „Думка" і членом Пласту.

Марта Лиско,
заступник предсідника УНСоюзу

Марта Лиско працює в УНСоюзі 16 років, володіє найвищими кваліфікаціями забезпеченевої індустрії, заініціювала і здійснила модернізацію ділянки асекурації в Головній канцелярії, запровадила найнижчі ставки в асекураційних плянах УНСоюзу.

Евген Іванців,
другий заступник предсідника УНСоюзу

Евген Іванців закінчив Джорджтавнський університет у Вашінґтоні ступенем бакалавра гуманітарних наук. Понад 10 літ працював для різних сенаторів, а три роки – в урядових установах Адміністрації Президента Рейґена. Від 1988 року до 1995 року був директором Вашінґтонського бюра Українського Народного Союзу. Тепер є президентом власної фірми EMI Associates. В 1974–1978 і 1982–1998-их роках був членом Головного уряду УНСоюзу.

Христина Козак,
головний секретар УНСоюзу

Христина Козак працює в Головній канцелярії УНСоюзу від 1995 року, є директором Відділу забезпечення, відповідає за керівництво відділовими секретарями та щоденні бізнесові дії. Протягом 13 років праці в „Orlando/Orange County Convention and Visitors Bureau" набула великий досвід в ділянці взаємин між людьми, який успішно використовує як заступник секретаря 134-го Відділу УНСоюзу і професійний продавець забезпечення. Освіта: диплом „Fairleigh Dickinson University", закінчила також Школу українознавства в Пасейку, продовжує навчання з курсу Стейтового права і закінчує курси „FLMI" з питань забезпечення.

Рома Лісович,
скарбник УНСоюзу

Рома Лісович має 20-річний досвід праці в американських банкових та фінансових установах, займала керівні та адміністративні пости в „Constellation Bank", „First Union Bank", „Core States Bank", „St. Peters University Hospital". Член 385-го Відділу УНСоюзу, активний член 75-го Відділу Союзу Українок Америки. В молоді роки виховувалася у Пласті і СУМА. Є спеціялістом з бухгальтерії і приготування фінансових звітів та інвестицій.

Д-р Олександер Серафин,
член Контрольної комісії УНСоюзу

Д-р Олександер Серафин був радним УНСоюзу від 1994 до 1998 року, від 1998 року – член Контрольної комісії УНСоюзу, голова Окружного комітету УНСоюзу в Дітройті, колишній член Управи Мишиґенського Братського Конґресу, колишній менаджер компанії „Ford", академік Академії інженерних наук України, дійсний член НТШ, член багатьох українських професійних і громадських організацій. Один з постійних авторів „Свободи" та інших україномовних і англомовних газет.

Ярослав Завійський,
член Контрольної комісії УНСоюзу

Ярослав Завійський має вищу освіту в галузі комп'ютерної інформатики і досвід 15-річної праці у фінансових установах. Член УНСоюзу від 1981 року, секретар 155-го Відділу УНСоюзу від 1991 року, член Контрольної комісії від 1998 року. Від 1993 року – менаджер філії Українсько-американської кредитової спілки „Самопоміч" у Джерзі-Ситі.

Д-р Зенон М. Голубець,
член Контрольної комісії УНСоюзу

Д-р Зенон Голубець є довголітнім членом Українського Народного Союзу, секретар 358-го Відділу-товариства „Львів", управитель Української кредитової кооперативи „Основа" в Клівленді, Огайо, голова Крайової Пластової Ради Америки (1997-01), делеґат Конвенцій УНСоюзу 1990, 1994 1998 і 2002 років. Вручений докторат від „University Illinois (Urbana)" в галузі органічної хемії. Член „American Institutes of Certified Public Accountants"

Альберт Качковський,
директор УНСоюзу для Канади

Альберт Качковський закінчив університет у Саскатуні, Канада, ступенем бакалавра гуманітарних наук. Працював директором розвитку Шевченківської фундації, пізніше – для Українського музею Канади у Саскатуні, ректором Могилянського інституту у Саскатуні. В 1998–2002-их роках був радним УН Союзу.

Безсмертя Симона Петлюри

У травні сповнилося 128 років від дня народження і 76 років від дня трагічної смерти Головного отамана військ Української Народної Республіки, голови Директорії УНР, св. п. Симона Петлюри.

В історії українського народу після гетьмана Івана Мазепи, мабуть, не було подібної національної постаті, на яку Москва виллила стільки оскаженілої люті та ненависти, як на Симона Петлюру: російські шовіністи розпізнали в ньому не лише політичного і військового лідера, але далекоглядного мислителя та будівничого української державности.

Симон Петлюра був уродженим політиком-реалістом, який свято вірив у конечну перемогу української правди. Джерелом його політичних переконань була безмежна віра у те, що ідея і лад УНР – не випадкові і не позичені від когось, а зроджені з духовности українського народу, тому вони є невмирущі й непоборні.

Симон Петлюра знав українську душу, знав історичну спадщину України. „Я знаю, – говорив він, – нашу історію, знаю сили українського народу та розпорошеність і неспаяність його, і я не роблю собі ілюзій", але він твердо вірив у потенційні сили українського народу і кликав український народ до єдности і державної самодисципліни. Він був ворогом політичного і партійного крутійства в розбудові української держави, постійно нагадуючи, що „нація більша за кляси, вища за партії" і що „зневір'ю, розчаруванням не може бути місця у нас, коли на довгі роки вирішується доля України".

Симон Петлюра був непохитним соборником. Він відіграв провідну ролю у проголошенні Акту Соборности 21 січня 1919 року. Він також був непримеренним ворогом російського великодержавного шовінізму. „Чим скоріше, – писав він, – в нашому народі скристалізується почуття державної незалежности від Москви, тим скоріше ми матимемо самостійну Україну". В його історичній промові перед воїнами армії УНР 26 листопада 1919 року він підкреслив: „Ми вступили на арену історії тоді, коли весь світ не знав, що таке Україна. Єдиною боротьбою, упертою і безкомпромісовою, ми показали світові, що Україна є, що її народ живе і бореться за своє право на свободу і державну незалежність".

Залишаючи землю України після кривавих боїв з большевицькими ордами Москви, Симон Петлюра зазначив, що армія УНР не капітулювала і не здалась, а лише „відпустила на другу лінію фронту". Перебуваючи в екзилі, Симон Петлюра уділяв велику увагу українській еміґрації, зокрема в США. Він вважав, що „Америка є одною із найбільших могутніх держав світу", що українці Амрики є інтеґральною частиною українського народу і мусять „невпинно шукати для України можливих приятелів, політично й економічно вигідних для нас".

Москва добре знала, яку небезпеку для неї таїть в собі Симон Петлюра і всі його послідовники. І от надійшла чорна година: 25 травня 1926 року на паризькій вулиці сім куль мерзенного агента Москви Шварцбарта відбирають життя великого сина України...

Сьогодні Петлюри ще немає в Україні. Він ще не повернувся. Чи вивчаємо ми, і в першу чергу владна когорта сучасної України, ті минулі помилки, про які так виразно і болюче говорив Симон Петлюра? Чи вивчаємо ми ділом його заповіти? Ні. Ще ні. Петлюра ще не повернувся в Україну. Духовний і політичний спадок С. Петлюри болюче чекає на повне втілення в Україні.

Іван М. Самійленко,
останній голова Уряду УНР в екзилі

Зупинімо відчужування нашої молоді

Ця проблема гнітить вже давно і все ще залишається предметом серйозного обговорення і дебатів на різних конференціях, семінарах тощо. Важливо знайти найголовніші причини цього шкідливого явища, бо лише у цьому випадку можна визначити ефективні засоби протидії.

На цю тему появилося в пресі багато статтей поважних авторів, які прискіпливо аналізували цю справу і пропонували свої поради. Однією з дуже поважних причин цього явища автори вважають невпинні асиміляційні процеси. Боротьба з ними дуже важка, якщо взагалі можлива. Разом з цим дослідники вказують на шкідливий вплив довкілля, недогляд і занедбання з боку батьків, вживання англійської мови вдома, в родинному колі, почуття меншевартости та багато інших, що спричинюють відчужування нашої молоді від українського життя, культури, мови. Також мішані подружжя значно проріджують наші ряди.

Щоправда, цей шкідливий процес дещо сповільнює Школа українознавства, але тільки до певного часу. З моментом переходу дітей до вищих шкіл втрачаємо контролю і можливості поглиблювати українську ідентичність. Якщо самі батьки є свідомими українцями, люблять і бережуть усе рідне, то й діти їхні зберігають українські традиції, спілкуються між собою українською мовою. Проте переважна більшість молоді вживає виключно англійську мову, не читає української преси, книжок і не зацікавлена, або дуже мало, українським громадським життям. Це дуже сумне і загрозливе явище. Ще наші молодіжні організації – Пласт, СУМ, ОДУМ – роблять все можливе, щоб зберегти нашу молодь від шкідливого впливу довкілля і виховати нашу молодь у національному дусі, в пошані до наших традицій, до мови. Ці організації за свою працю заслуговують на велике признання і подяку нашої спільноти. Але, на жаль, вони не охоплюють великої кількости членів. Решта залишається поза нашим впливом і є іграшкою долі.

Наша молодь вважає себе американцями українського походження. З погляду молоді це зовсім правильно і нормально, бо таку формулу наставлення до країни нашого поселення встановили наші батьки. В такому дусі виховувалася наша молодь, і результат такого виховання аж надто добре відомий. Наша молодь відчужується. Ми позбувалися української духовости і задовольнялися „українським походженням".

Не знаю, хто був ініціятором і проєктантом такої формули, згідно з якою ми, одержавши громадянські папери, стаємо „американцями українського походження". Не розумію, чому ми не мали б залишитися українцями, громадянами країни нашого поселення, подібно, як ми колись були громадянами Польщі, Німеччини, Англії, Франції, Італії та інших країн, залишаючись українцями.

Дехто заперечує мої міркування і вважає, що вони можуть стосуватися до старших осіб, народжених в Україні. Натомість діти, тут народжені, природно стають американцями українського походження. Такий арґумент мене аж ніяк не переконує, бо, згідно з такою логікою, діти, народжені в Китаї, Японії чи деінде, повинні б теж вважатися китайцями чи японцями українського походження. А це ж абсурд!

Мені здається, що цю формулу прийнято без глибшої застанови і аналізи. Може, саме й тому ця формула була і є однією з підставових причин відчужування нашої молоді. Змінити, поправити ситуацію – справа соціологів, педагогів і фахівців з великим досвідом. А треба мати на увазі, що молодь приходить нам на зміну і скоріше чи пізніше перебере кермо, щоб продовжувати нашу працю ширення правди про Україну і український народ. Бо це священий обов'язок кожного члена етнічної групи. Але для виконування цього завдання потрібне ґрунтовне знання української історії, літератури, мистецтва, політики. Це знання можна осягнути тільки з українських джерел, а не чужинецьких, які аж кишать різними фальшивками і спотвореннями. Про це добре дбають наші недруги.

З того випливає висновок: не досить знання тільки англійської мови, як декому здається, – необхідно знати українську мову, бо тільки за таких умов можна успішно виконувати місію ширення інформацій про Україну і український народ з метою приєднувати якнайбільше приятелів для України і таким чином помогти Україні у її державнотворчому процесі. Не забуваймо, що давня теорія „перетоплювального котла" давно вже збанкрутувала.

Д-р Роман Барановський

Д-р Юрій Бойко-Блохин (1909-2002) спочив у баварській землі

В погідний день 22 травня, по полудні, відбувся у Мюнхені на Вестфрідгофі похорон св. п. проф. д-ра Юрія Бойка-Блохина, відомого науковця, громадського і політичного діяча, який відійшов у вічність 17 травня. За власним бажанням проживав він останніх вісім місяців у домі для старих людей в Мюнхені, де ним опікувалася Українська служба і приятелі. Ще недавно, 25 березня, відсвяткував він у своїм колі своє 93-ліття, і ніхто з присутніх не знав, що це була остання гостинна зусгріч...

Покійного професора прощала чисельна мюнхенська українська громада, зокрема його колишні студенти, а також професори УВУ, де він колись був ректором, та представники наших товариств і організацій у Німеччині.

Домовину покійного проф. Бойка при вході до просторої цвинтарової каплиці прикрашували вінки від УВУ, від ПУН і ОУН, від Української служби та від родин Антохіїв і Тофанів. В похоронних відправах сослужили оо. протопресвітер В. Смоктунович (УАПЦ), прелат Й. Джуджар (УГКЦ), та диякон О. Євсєвський і диригент Ю. Дубицький. У своїй похоронній проповіді о. Смоктунович сказав про довголітню церковну діяльність покійного проф. Бойка в минулому, а також і про педагогічну працю як професора УВУ та німецького Максиміліянського университету в Мюнхені.

Дальша частина похоронних відправ відбулася в крипті під усипальницею. З прощальними зверненнями і промовами виступали представники установ і організацій. Від Центрального представництва українців у Німеччині говорив голова мгр. О. Рожка, проф. І. Полулях прощав покійного як колишнього ректора УВУ від Ректорату і Сенату УВУ. Мгр. М. Антохій прощав від Максиміліянського університету та від НТШ. Від імені голови ПУН М. Плавюка прощав покійного С. Мардак. Інж. О. Барецький прощав покійного від Київської ОУН. Прощальне слово колишнього голови Української Національної Єдности у Франції інж. В. Михальчука і від Об'єднання українців у Великій Британії доповідь прочитав д-р Б. Кузь.

Піснею „Видиш, брате мій" закінчено похоронні відправи.

Покійний проф. д-р Ю. Бойко-Блохин спочив у крипті на цвинтарі Вестфрідгоф, де похоронена його дружина св. п. д-р О. Сулима-Блохина.

Вічна йому пам'ять!

Б. К.

Вісті Фундації імені Івана Багряного

Червень 2002 р., ч. 22

Дочки Дмитра Нитченка видали листи батька

У вересні 1999 року на 95-му році життя відійшов у вічність в Австралії член Фундації ім. І. Багряного Дмитро Нитченко (літературний псевдонім Дмитра Ніценка). Він також відомий й під псевдами Дмитро Чуб, Василь Голуб та Остап Зірчастий. Д. Нитченко – поет, письменник, критик, літературознавець, журналіст, педагог та меценат – впродовж всього свого життя жертвенно й віддано працював й інших до того заохочував, на культурній українській ниві. Він зредаґував цілий ряд книг різних осіб та зібрав, відредаґував і видав альманахи „Новий обрій". Окрім того, він видав багато й своїх книг, серед яких спогади „В лісах під Вязьмою", „Від Зінькова до Мельбурну", „Під сонцем Австралії", збірку оповідань „На гадючому острові", „Стежками пригод", „З новоґвінейських вражень", „Слідами Миклухи-Маклая", „Вовченя" та три видання популярно написаної книги „Живий Шевченко". Для шкіл українознавства він видав „Український правописний словник" та „Елементи теорії літератури і стилістики". Він є автором книг „У дзеркалі життя й літератури" та „Люди великого серця", які містять статті, розвідки та спогади про відомих осіб українського культурного життя.

Д. Нитченко перевидав „Скельку" Ів. Багряного та кілька книг Бориса Антоненка-Давидовича. Окремими книгами видав „Двісті листів Б. Антоненка-Давидовича" зі своєю передмовою та примітками й три книги „Листи письменників". Після смерти Дмитра Нитченка Ліґа українських меценатів заснувала премію його імені в Україні разом з доньками Дмитра Нитченка – Лесею Ткач (псевдо Леся Богуславець) та Галиною Кошарською, для відзначення тих, хто активно пропаґує українську книгу, рецензентів, журналістів, видавців, працівників торгівлі та меценатів. Дочки викінчили ті праці, що їх не закінчив працьовитий батько.

Леся Ткач (Богуславець) – письменниця, журналістка, керівник українського радіопересилання в Мельборні, член Спілки письменників України, член Фундації ім. І. Багряного, автор книг сатири і гумору „Який Сава, така й слава", „Моя австралійська кума", художніх нарисів „На прощу до рідної землі" та „Від Находки до Чернівців". Її молодша сестра Галина є доктором філософії, професором, керівником славістичного відділу в університеті, лектором української мови в Австралії.

Дочки Дмитра Нитченка за свої гроші видали в Україні з рамени Ніжинського державного педагогічного університету ім. М. Гоголя, Центру гуманітарної співпраці з українською діяспорою та Ніжинським товариством української мови „Просвіта" ім. Т. Шевченка два збірники (четвертий і п'ятий) „Листи письменників", які містять листи, що не увійшли в попередні збірники. Листування упорядкували Леся Ткач та Олександер Астаф'єв.

В четвертому збірнику „Листи письменників" вміщено листи до Д. Нитченка від Василя Гайдарівського (справжнє прізвище Гайворонський), Анатоля Калиновського (псевда: Анатоль Галан, Іван Евентуальний, Андрій Чечко), Леоніда Полтави та Уласа Самчука. Більшу частину цієї книги заповнили листи Д. Нитченка до Ігоря Качуровського (близько 80 листів) до Свистуна, Бориса та Ярини Тимошенків, Наталі Яресько (подруга Нитченка з дитячих років) та Віктора Пишенка.

В п'ятому збірнику подані листи від Олекси Веретенченка, Олекси Ізарського (справжнє прізвище Олексій Мальченко – 50 листів, Василя Онуфрієнка – 22 листи, Миколи Степаненка – 4 листи та Івана Строцького. Є також листи Д. Нитченка до Володимира Ґжицького, Об'єднання українських письменників „Слово", Миколи Жулинського, Григорія Сивоконя, Володимира Мельника, Романа Іваничука, Валерія Шевчука, Юрія Бойка-Блохина, Петра Карпенка-Криниці, Марії Влад, Юрія Нагорного (двоюрідного брата Д. Нитченка) та Володимира Бойчука.

Літературні нариси про деяких письменників діяспори, які вміщено перед листами від них, передруковано з попередніх книг Д. Нитченка, а про інших написали Олександер Астаф'єв, Петро Ротач та Олександер Скоп.

Леся Ткач в „Слові про батька" пише": „Мене завжди дивувала батькова працьовитість і оптимізм. Гадаю саме це, та фізичні вправи, які він робив усе життя, помогли йому вести довге і корисне життя. Він жив і робив те, про що говорив, тобто слово в нього не розходилось з ділом. Батько говорив про важливість української мови, про любов до рідної батьківщини та чесність у щоденному житті".

До земляків – з увагою і любов'ю

Відновилася українська незалежна держава у 1991 році – і українці набули право виїздити за кордон. Поява в Україні пропаґандивних кінофільмів зі Заходу, а особливо зі США, у багатьох створило ілюзії кращого світу на Заході, як наче якогось „раю". Опісля деякі були дуже розчаровані дійсністю, потрапляють у крайні труднощі, особливо нелеґальні еміґранти. А у Західній Европі таких дуже багато – тисячі представників так званої „четвертої хвилі", в Канаді десь понад 20 тисяч, в США понад 100 тисяч людей з України. Ростуть великі проблеми, є й трагедії. В Арґентині, наприклад, сталося державне банкрутство, люди масово втікають назад до своїх країн. Багато українських родин опинилися буквально під мостами, без нічого. На мою думку, СКУ, КУК, УККА та всі інші українські організації повинні посилити свою активність щодо ефективної допомоги новим українським еміґрантам. Велику ролю повинні грати українські церкви, преса і молодечі організації. Це нове, актуальне і пекуче завдання. Адже ці люди є дуже потрібні тут, вони підсилюють українську діяспору, скріплюють українство світу. Ми повинні довести свою християнську любов не на словах, а на ділі, в щоденній практиці і кожний в своїх силах і можливостях.

Валентин Стадниченко,
Любек, Німеччина

Хто має таборові видання?

Останній редактор газети „Українські вісті", що виходила впродовж 55 років в Новім Ульмі та в Дітройті, Сергій Козак, – член Національної Спілки письменників України, а тепер директор Інституту засобів масової інформації в Україні, працює над маґістерською працею в Українському Вільному Університеті в Мюнхені на тему „Українські вісті" – як послідовний виразник української державницької ідеї в роках 1945-2000". Фундація ім. І. Багряного виділила йому на цю ціль стипендію. Для наукового опрацювання вище згаданої теми він потребує ряд видань діяспори з років перебування українців в таборах переміщених осіб. Йому зокрема потрібні примірники видань „Арка", „Літаври", „Орлик", „Хорс", „Літературний зошит", що виходив як додаток до газети „Українські вісті", альманахи та збірники МУР-у (Мистецький Український Рух), книжку про Леоніда Мосендза „Родовід і його останні листи" та інші видання з тих років.

Як хтось з читачів має вище згадані публікації й міг би їх дати на використання, шліть їх на адресу фундації, а ми перешлемо за призначенням. Після використання вони можуть бути передані до музею-архіву, поважної бібліотеки України або повернені власникові.

Дякуємо!

На діяльність Фундації, спрямовану на допомогу пресі, видання книг для шкіл та університетів України, які ширять українську свідомість та навчають незфальшованої історії українського народу, сиротинцям, науковим установам та на інші цілі, склали пожертви такі особи: 1,065 дол. – **Петро Шаєнко** (з них 500 дол. – на інтернат „Сузір'я" дітей-інвалідів в Чернігові, 500 дол. – на реставрацію резиденції гетьмана Івана Мазепи в Батурині та 65 дол. на журнал „Бористен" в Дніпропетровську); 1,000 дол. – **о. прот. Олексій Лімонченко** для інтернату сиріт „Сузір'я"; 565 дол. – **Іван Шкіренко**; 500 дол. – **д-р Леонід Мостович** на видання книги „Манастирі Рівенщини"; 250 дол. – **Мирослава, Левко, Марко і Сергійко Тимощуки** в першу болючу річницю їх батька і дідуся Сергія Маренка; по 50 дол. – **Олександер Кривенко** та **Людмила Доброноженко** в пам'ять її батьків Ніни і Дмитра Николенків; 25 дол. – **Іван Зінченко** для сиріт інтернату „Сузір'я"; 10 дол. – **Лідія Отрошко** на пресовий фонд Фундації.

Фундація щиро дякує всім жертводавцям й прохає й далі підтримувати Фундацію своїми пожертвами, які звільнені від федерального податку США. Рівнож дякуємо всім членам, що прислали членські внески за попередній та цей рік.

ВИДАННЯ І ПУБЛІКАЦІЇ

„Нестор Городовенко"

У видавництві ім. Олени Теліги при частинній фінансовій підтримці Фундації ім. І. Багряного вийшла друком у Києві книга Георгія М. Шибанова „Нестор Городовенко. Життя і творчість".

Таку книжку давно чекали в Україні та в діяспорі – як довідник та сплату боргу перед видатним мистцем-патріотом, який ще за життя став леґендою, взірцем жертовного служіння рідному народові, його невмирущій пісні.

Старанно зібраний біографічний матеріял, розпочинаючи від народження 9 листопада 1885 року поблизу старовинної Лохвиці на співучій Полтавщині, дає широке полотно життя вийняткового чародія-диригента. Чисельні світлини на батьківщині та чужині збагачують відомости про маестра і його добу, визначних мистців, оточення.

Крім ряду свідчень і спогадів, читаємо про близькі взаємини із Іваном Багряним, їхню приязнь, співпрацю. Співачка хору Н. Городовенка Галина стала дружиною І. Багряного. Із ошатною обкладинкою, з фото Н. Городовенка, 250-сторінкова книжка повертає славнозвісного мистця на свою Батьківщину.

„До сонця із темних мурів"

Вшануванням 95-ліття Івана Багряного у середовищі колишніх його ідеологічних опонентів стала і глибоко аналітична статтія літературознавця Івана Немченка „Вийдемо до сонця з темних мурів" в журналі „Визвольний шлях", що друкується в Лондоні, Англія. Вона вийшла з продовженням у двох числах під кінець 2001 року. Це – огляд поетичного доробку Івана Багряного від перших поезій до творчости останніх літ. Літературознавець-критик І. Немченко дає одне із найґрунтовніших досліджень поетичної творчости талановитого поета, обмежуючись лишень цією ділянкою, в якій із широкого спектру своєї діяльности він досягає вийнятковости признання і вершин.

Ол. Скоп

Дописи і листи до сторінки Фундації імені І. Багряного просимо слати на адресу:
Bahriany Foundation,
811 S. Roosevelt Ave.
Arlington Heights,
IL 60005 USA
Сторінку редагує Олексій Коновал

УКРАЇНА І СВІТ

Лео Мол вдостоєний ордена України „За заслуги"

ОТАВА. – 28 травня в приміщенні Посольства України в Канаді відбулась церемонія вручення державної нагороди України – ордена „За заслуги" канадському скульптору українського походження Леонідові Молодожанинові (Лео Мол).

Вручаючи цю високу відзнаку Президента України, посол Юрій Щербак привернув увагу присутніх до життєвого та творчого шляху великого мистця, який створив пам'ятники Тарасові Шевченкові у Вашінґтоні, Санкт-Петербурзі та Буенос-Айресі. Лео Мол є також автором скульптурних портретів Папи Римського, королеви Великої Британії Єлизавети II, Вінстона Черчілля, прем'єр-міністра Канади Джона Діфенбейкера та багатьох інших видатних політичних і громадських діячів.

Посол України щиро привітав скульптора з цією нагородою, відзначивши при цьому, що він є не лише відомим громадянином Канади, а й водночас великим сином України.

У свою чергу, скульптор подякував за високу оцінку Української держави його внеску до української та світової мистецької скарбниці.

Леонід Молодожанин (Лео Мол)

У церемонії вручення нагороди взяли участь представники Департаменту закордонних справ та міжнародної торгівлі Канади, представники Міністерства канадської спадщини, члени української громади, співробітники Посольства України та представники ЗМІ.

Посольство України в Канаді

Перебування президента УККА в Україні

КИЇВ. – 16 травня в Київському бюрі УККА відбулось засідання, в якому взяли участь президент УККА Михайло Савків, секретар Екзекутиви Марійка Дупляк, голова Організації оборони Лемківщини Зенон Галькович та народний депутат України Тарас Чорновіл.

На засіданні обговорено стратегію діяльности Київського бюра та його співпрацю з новообраними депутатами Верховної Ради України. Тарас Чорновіл зазначив: „Дуже важливо, що УККА відкрив своє представництво в Києві. Сьогодні не можна відділити Україну від усього світу, і такі контакти допомагають українським політикам знайти, завдяки зусиллям УККА, дуже добрі контакти в США і відстоювати українські інтереси в Америці".

17 травня Михайло Савків взяв участь у „круглому столі", який Київське бюро УККА організувало спільно з коаліцією „Свобода вибору" у міжнародному фонді „Відродження" з теми „Ефективність реалізації виборчих процесів 2002 року та ефективність міжнародної технічної допомоги Україні", на якому були присутні представники українських національно-демократичних об'єднань, які подали своє бачення виконання виборчих проєктів.

Того ж дня відбулась зустріч М. Савкова з послом США в Україні Карлосом Паскуалем та радником з питань розбудови громадського суспільства („USAID") Сюзан Джей, на якій обговорювалось питання майбутньої співпраці УККА з донорськими організаціями в США.

18 травня М. Савків взяв участь і виступив з вітальним словом від делеґації УККА на III Конґресі Світової федерації українських лемківських об'єднань, що проходив в „Українському домі". 19 травня делеґація УККА вшанувала пам'ять та поклала квіти до могили Вячеслава Чорновола та першого Президента України Михайла Грушевського на Байковому цвинтарі в Києві.

Відбулась зустріч Президента УККА з колишнім міністром закордонних справ України, народним депутатом України Борисом Тарасюком, на якій обговорювались питання подальшої співпраці з УККА у формуванні міжнародного авторитету України.

Пресова служба УККА

Під крилами золотого Архангела

У 1991 році я бачив у Києві рештки Михайлівського Золотоверхого собору, а сьогодні цей великий комплекс став вогнищем духовного життя в Києві та Україні. Історичний центр українського християнства відродився і підносить народ до традиційної православної віри.

У квітні я перебував три тижні в комплексі цього славного собору як гостьовий викладач іконології в Духовній академії і семінарії Київського Патріярхату. 250 студентів вчаться на священиків чотири роки в семінарії та ще чотири роки в академії. Я мав нагоду постійно спілкуватися зі студентами та викладачами. Вони справили враження ідейних, глибоко віруючих людей. На кожному кроці тут видно порядок, дисципліну, відданість науці, дружність, повагу до авторитету та культурну поведінку. Всі спілкуються українською мовою.

Весь комплекс Михайлівського собору перебуває під наглядом Патріярха Київського і всієї Руси-України Філарета. Ректором у навчальних установах є єпископ Димитрій Рудюк, а проректором – о. д-р Димитрій Садовяк. Компетентний склад викладачів – священиків і мирян, читає лекції з богослов'я, душпастирства, історії, мов та інших предметів.

За ініціятивою проф. д-ра Дмитра Степовика, мене запросив ректорат на той час, коли професор виїхав викладати подібні гостьові лекції з іконології в греко-католицькому Духовному інституті в Івано-Франківську. Це був немов обмін між двома реґіонами (та навіть Церквами) в Україні.

В соборі щоранку і щовечора правлять Богослужби молоді ченці, які мають свою обитель напроти головного входу до храму. Вірні, прочани, школярі, туристи не перестають впродовж дня приходити на молитви й відвідини до храму. Американські, канадські, італійські та данські туристи, яких я зустрічав, з подивом висловлювалися про собор.

В музеї виставлено багато історичних експонатів, документів та світлин зі зруйнованого і відбудованого собору. Всі мозаїки, іконостас та стінописи виконані українськими фахівцями з високою майстерністю. Реконструкція та духовне життя у великому комплексі Михайлівського Золотоверхого собору в Києві стали важливою подією для відродження віри в Україні.

Д-р Яків Креховецький,
Торонто

Михайлівський Золотоверхий собор у Києві.

Іконостас Михайлівського собору.

Сталінська спадщина на Донбасі

ПРАГА. – У той час, як в Україні закривають вугільні шахти, безробітні шахтарі продовжують видобувати вугілля, але тепер уже нелегально. Без жодної техніки безпеки чоловіки, жінки і навіть діти спускаються у старі закинуті шахти, щоб витягнути звідти мішок вугілля, який потім на чорному ринку вони зможуть продати за півтора доляра. Донеччина – не бідний регіон, і могла б жити і з сільського господарства, і з малого бізнесу, але совєтська матеріяльна та духовна спадщина загнала цей край у глухий кут. Про це пише кореспондент американського часопису „The Christian Science Monitor", який нещодавно побував у шахтарському містечку Сніжне.

Донеччина, розповідає своїм читачам американська газета, лежить у центрі славетних українських чорноземів, і колись могла б нагодувати весь Радянський Союз, але сталінський плян індустріялізації мав інші цілі. Врожаї початку 30-их років було продано за кордон, в результаті чого третина українського населення померла з голоду, а на їхнє місце було завезено переселенців із Росії. „Нам обіцяли рай на землі, і у нас було все що нам тільки було потрібно", - розповідає американському журналістові 37-літній Олександер, батько якого приїхав із Росії під час сталінської індустріялізації.

Олександер живе з того, що лізе у закинуті шахти і краде там вугілля. За мішок вугілля на чорному ринку дають півтора доляра. З цього Олександр ще має заплатити місцевим бандитам, які контролюють нелеґальний бізнес. За розмову з журналістами бандити можуть покарати, тому Олександер не повідомляє свого прізвища. „Я не почуваюся злочинцем", - каже він. Держава, яка колись давала все, тепер не дає майже нічого, тому і він не дбає ані про державу, ані про її закони. Звинувачує він, звичайно, нинішню державу, а портрет Сталіна тримає поруч із фотокарткою своєї 10-літньої доньки.

Містечко Сніжне, у якому мешкає родина Олександра, було серед тих, що найбільше постраждали від перших спроб українського уряду закрити нерентабельні шахти. Їх було закрито лише 35 з 220, але і цього було досить, щоб почалася ледь не тотальна розруха. „Проблема із закриттям шахт, - говорить американський експерт Джеррі Тріплет, - полягає у тому, що коли ви закриваєте шахту, де працює три тисячі осіб, то працю втрачає 25 тисяч осіб". За шахтами позакривалися фабрики, школи, ресторани і навіть крамниці, які нічого не могли продати безробітним людям.

Світовий банк надав Україні у 1997 році 300 тисяч долярів на розвиток малого підприємництва. Але дрібний бізнес у регіоні збанкрутував і проблеми безробіття не вирішив. Проте представники Банку в Україні вважають, що рано чи пізно Україні таки доведеться закрити і решту шахт. „Шахтарські райони завжди страждають від безробіття та соціяльних заворушень, але уряд не повинен використовувати ті невеликі ресурси, що він має у бюджеті, щоб підтримувати збиткові шахти. Інші, перспективніші галузі від цього страждають", - пояснює позицію Світового банку один із його представників у Києві.

А тим часом такі, як Олександер, продовжують ризикувати життям, крадучи вугілля зі старих шахт. Що робити з ними, не знає, ані Світовий банк, ані уряд, ані вони самі, бо крім шахтарської, вони не знають іншої праці. Вони лише сподіваються, що колись буде краще.

Марія Щур

Вироби компанії „Чумак" популярні і в США

ПРАГА. – Вироби компанії „Чумак" – це кетчупи, майонез, олія, консервовані овочі – усе, чим багата Херсонська область. Лулу Стурен, один із керівників компанії розповідає:

– Ми почали виробництво у 1996 році як спільне українсько-шведське підприємство. Домовились, що назва має бути українською. Чумацький шлях, яким чумаки возили сіль з Озівського моря, проходив повз Херсонщину. Так з'явилася назва „Чумак". Наша головна справа – консервування, але на початку доводилося займатися насінництвом, шукати кредити для фармерів. На щастя, це вже минуло, і тепер ми можемо робити консерви і просувати свою продукцію на ринок. У мене часто запитують, чому я не продаю нашу продукцію у Швеції, на моїй батьківщині. Але експортувати до Европейського Союзу непросто, там багато обмежень. А у колишньому Радянському Союзі – майже необмежені можливості, тому ми й обрали простіший варіянт. Тут ми можемо завоювати велику частину відкритого ринку з малою конкуренцією. Наша продукція відповідає світовим стандартам. Інакше би ми не змогли продавати її таким компаніям, як „Макдональдс" чи „Юнілівер". Дещо ми експортуємо до США та Канади, де є значна українська громада.

Радіо „Свобода"

Світлана Дармокрик, яка приїхала з Рівного, а у США працює у крамниці „Prime Foods Market" у Лівінґстоні, Н.Дж., радить купувати олію, соки та інші вироби компанії „Чумак".

Фото: Л. Хмельковський

Особливі лекції, незабутні постаті

ЛЬВІВ. – 15 листопада 2001 року прозвучала оригінальна для України тема – „Українська пісня та американські композитори", яка вийшла нещодавно друком (у лекції йшла мова про Лефлера, Кв. Портера, Ґершвина, Стівинса, і про „Щедрика" Леонтовича як феномен українського та американського Різдва). Великий збір студентів та викладачів. Теж, випадково, був приїхав з Нью-Йорку композитор Ігор Соневицький.

Останньою в академії прозвучала тема, до якої я особливо готувався і мусив повторити її в Самборі, в Органній залі – це „Життя пориву і посвяти", про піяніста-педагога Романа Савицького-старшого. Я сам говорив відносно мало, лише керував історичними записами батькової гри та записами його голосу. Ці записи я здійснював від 12-річного віку.

Настрій особливо піднесений, багато студентів, викладачів. На це закінчення циклу прийшли члени дирекції академії: І. Пилатюк, обидва проректори, М. Кушнір та феноменально талановитий композитор, піяніст, музикознавець Олександер Козаренко. Всі вони виголосили недовгі, але теплі промови, були теж „музикальні" квіти та виступ відомого піяніста Олега Криштальського, який подарував мені новий диск записів своєї гри. Він – колишній учень Р. Савицького.

Мені довелося повторити розповідь про батька в приміщенні катедри фортепіяну, яку очолює піяністка Марина Крих, де мене слухали майже виключно викладачі: Криштальський, Наталя Кашкадамова, Ксеня Колесса та інші.

Годиться бодай кількома нотками згадати відомі та великі постаті осіб, які добре батька знали та із ним пліч-о-пліч співпрацювали до 1944 року. Корифеєві С. Людкевичу споруджено було дім. Тепер там – музей композитора, а вулиця носить ім'я Людкевича. Музеєм управляє вдова і знавець спадщини композитора Зеновія Штундер. Після успішного двотомника наукових праць С. Людкевича (фундатор – М. Коць), З. Штундер приступила до створення детальної біографії видатного музикотворця та музиколога.

При Високому замку на вул. Барвінських можна оглянути дім, у якому композитор-мученик В. Барвінський, повернувшись із заслання, провів останні роки життя (1958-1963). Його спадщиною піклується тепер д-р Анна Барвінська. Не можна тут не згадати невтомно діяльну Стефанію Павлишин, доктора мистецтвознавства, яка всіма можливими та сміливими заходами сприяла реабілітації В. Барвінського, вчителя, а згодом опікуна батька.

У свої майже 99 років маестро-академік Микола Колесса часом ще приймає шанувальників у тому своєрідному кабінеті, який ми називемо „музеєм Миколиної Музи" (вул. Конопницька). Ще в 1920-их роках він закладав підвалини модернізму в нашій музиці; нині маестро оберігає чимало цікавого, і довкола робочого стола спогади століття розміщені не так на стінах, як у тактах душі. Із М. Колессою нерозлучні – гуцульська люлька, ласкава усмішка і точна пам'ять; а поруч – кабінет його славетного батька, етномузиколога Філарета Колесси, бібліотека вченого.

Після останньої лекції в академії, 29 листопада, ще цього вечора пішов я на доволі оригінальний і цікавий авторський концерт молодого композитора О. Козаренка, а тоді в особливо приємному товаристві того ж Козаренка (родом з Коломиї), відомої піяністки Марії Крушельницької, Наді Кос (вдови композитора А. Кос-Анатольського), всі подались повільним поїздом (8 годин їзди) до Коломиї, на 15-ий з черги Музичний фестиваль ім. А. Коса-Анатольського. Їхали цілу ніч, а коли відкрились двері вагона на Коломию, то мені здалось, що приїхав до засніженого села доктора Живаго. Будинки, дерева заметені снігопадом. Дуже тихо і дуже темно було ще в 6-ій ранку. Тому, що сніг втягає у себе звуки, малощо чути із розмов перехожих, навіть авта їдуть безшумно, ляндшафт напівреальний, мов зачарований місячним сяйвом Гуцулії. Тоді Коломию побачив я вперше, за що все буду вдячний „Сашкові" Козаренкові та його запрошенню дати доповідь про славну піяністку-коломиянку, незабутню Дарію Гординську-Каранович.

Саме О. Козаренко водив нас містом; згодом приєднався до товариства музикознавець д-р Юрій Ясиновський з Коломиї. А на фестивалі М. Крушельницька блиснула особливим концертом маловідомих фортепіянових творів Кос-Анатольського; у свій виступ піяністка вклала ввесь талант виконавця і багато душі та власних споминів про композитора, про цю особливу, відважну людину.

Роман Савицький, мол

Нове проростає крізь терни

Редактор „Свободи" Левко Хмельковський в другій половині травня відвідав місто Черкаси в центральній Україні, де мав зустрічі з представниками провідних ділянок суспільного життя - правової, духовної, освітницької. Подаємо його дорожні нотатки.

Наш літак прибув до України, коли розквітли каштани. Подорожніх у ньому було обмаль. У зворотньому напрямі до Гельсінки, де люди переходять на літак до Америки, в салоні не було вільних місць: з України вилітає значно більше людей, ніж прибуває. Здавалося б, чому? Адже так гарно над Дніпром!

Обабіч шляху врунятьcя напрочуд охайні, доглянуті поля. Хрест на місці загибелі В. Чорновола височить над досконалим шляхом з Борисполя до Черкас, який не був таким на час трагедії. Дніпровим плесом великий туристичний теплохід „Тарас Шевченко" простує до Канева. На площах Черкас юрби вирують на ринках, повних краму й харчів. Чого шукають люди на чужині?

Черкаський суддя Петро Грабовий, який саме висунув свою кандидатуру на повторні вибори до Верховної Ради, призначені на 14 липня, пояснив своє бажання працювати у парляменті:

- Усі бачать, що закони не виконуються, життя людей не покращується. У Верховній Раді замало фахівців з проблем законотворення. У правовій галузі я працюю понад 20 років. Був головою районного суду, обласним суддею, заступником начальника обласного управління юстиції, усі роки незалежности України працював головою районного суду в Черкасах. Маю досвід, як говориться, від самого низу, знаю, чого саме чекають люди...

– А чого вони чекають, які закони найбільш потрібні людям?

– Судова реформа не завершена. Особливо злободенне пенсійне право. Люди, які працювали по 40-50 років, опинилися у важкому становищі, отримують по 60-80 гривнів пенсії. Не реформовано податкову систему, яка не заохочує до розвитку виробництва, змушує підприємців приховувати свої прибутки, переказувати гроші за кордон. Сусідня Росія вже два роки має податковий кодекс, а в Україні ще й кіт не валявся... Молодь після закінчення школи не має притулку, їй бракує робочих місць. Зростає число грабіжників, повій, наркоманів.

– Чи новий склад Верховної Ради може вирішити ці проблеми?

– Я його оцінюю неґативно. Обличчя ті ж самі, знову триває політичне протистояння. Позитивних зрушень годі чекати. Візьмемо бльок В. Ющенка „Наша Україна" – у ньому надто багато провідників, кожен з яких мріє гетьманом стати. Я не належу до жодного бльоку, безпартійний, і хочу працювати на користь України, а не окремих угруповань. Працювати з вірою, а не для кар'єри...

До речі, про віру... Після розмови з суддею я обійшов черкаські церкви і переконався, що їхній зовнішній вигляд відповідає матеріяльній спроможності християнських конфесій.

Найбільшим був храм Української Православної Церкви, що належить до Московського патріярхату. Невеличкий, чепурний храм св. Трійці збудувала православна громада Київського патріярхату на місці зруйнованого більшовиками. Храм Української Автокефальної Православної церкви примістився в колишньому кінотеатрі.

На городі міської садиби, у невеличкій хатині, віднедавна розмістилася греко-католицька церква св. Володимира, у якій служить о. Петро Кичула.

– Як давно ви у Черкасах?

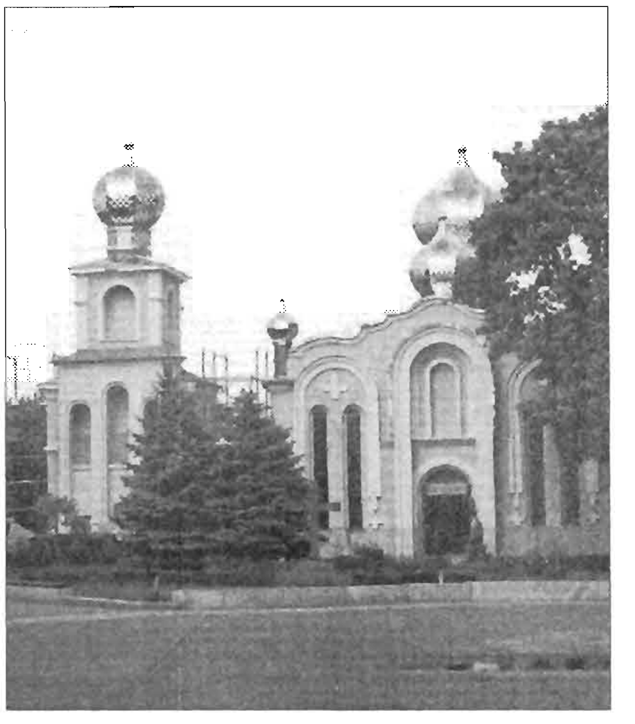
– Уже два роки я на цій парафії. У 1995 році я розпочав навчання в Івано-Франківському духовному інституті, який тепер вже став академією. З шостого курсу мене висвятили, бо потрібні були священики в Черкасах, Кривому Розі та Ялті. А я вже був дияконом. Мене висвячував на диякона Владика Софрон Мудрий, після чого я перейшов під юрисдикцію Владики Василя Медвіта у Києві. УГКЦ має на сході України екзархії в Києві, Одесі і Донецьку. На священика мене висвятили на Аскольдовій могилі. Того ж дня Владика Василь видав нам грамоти на парафії. Я висловив бажання залишитися у цій громаді і перевіз сюди свою родину.

– Звідки ви походите?

– Я народився у Підгайцях Тернопільської области, але зростав у батьковому місті Рогатині на Івано-Франківщині. Моя дружина Галина теж з Рогатина. Маємо троє дітей – старший Роман, донька Іра, а наймолодшому Володимирові щойно виповнилося дев'ять місяців.

– Що можна сказати про громаду?

– Громада існує вже 7-8 років, налічує понад 30 осіб, переважно вихідців зі західніх областей України. Але громаду поповнюють й місцеві. Серед них є чимало неохрещених, невінчаних, то приходять до церкви. Недавно прийшла з проханням надати їй хрещення молода вчителька. Мене в громаді дуже добре прийняли. З владою я не мав жодних конфліктів, новий посадник міста Анатолій Волошин прислав вітання на Великдень. Служителі інших церков дещо скоса дивляться на нашу греко-католицьку громаду. А люди? Ось недавно була поминальна неділя і мене на цвинтарі запрошували відслужити Панахиду, але коли дізнавалися, з якої я церкви, то відмовлялися від моїх послуг. Іноді я відчуваю дуже велику різницю між конфесіями. Коли я приїхав сюди і представлявся як священик УГКЦ, то дехто запитував, що це за нова секта? Адже тут переважають православні російської церкви.

Православна Церква Київського патріярхату.

– Який матеріяльний стан вашої церкви?

– На Богослуження приходять 15-20 осіб, то жертвують в середному 15 гривнів на тиждень. Це близько трьох долярів. Про платню я й не згадую, бо це нереально. Але громада допомагає моїй сім'ї харчами.

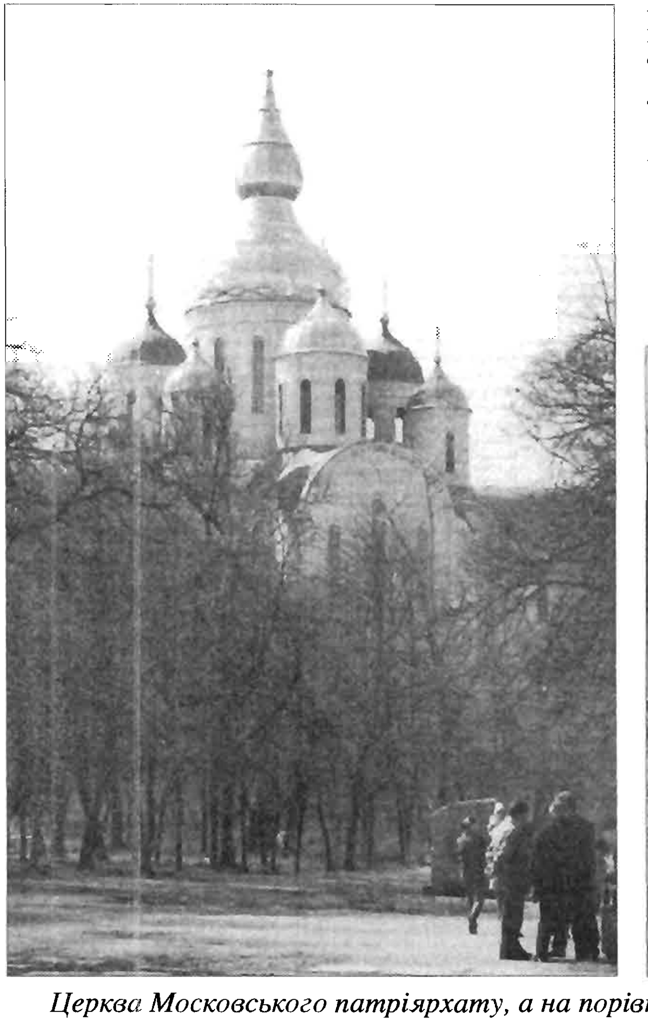
– Церква ще не має гідного приміщення...

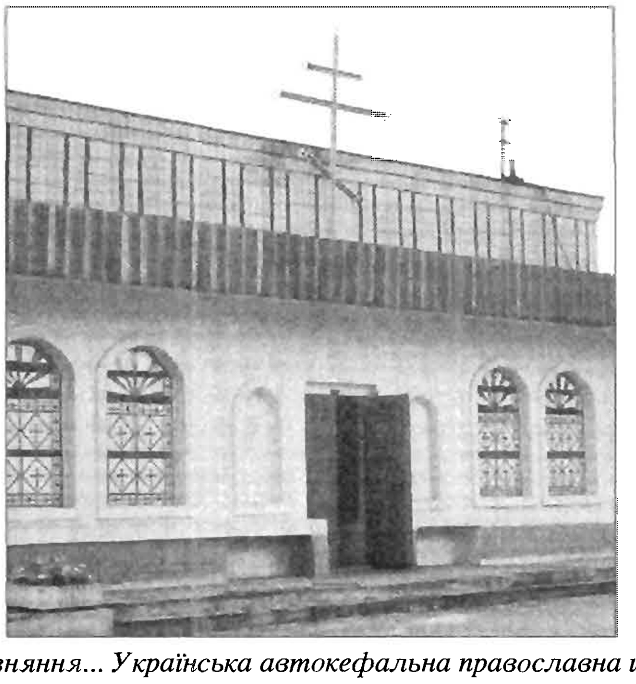
– Так, наша церква св. Володимира міститься тимчасово у малій хаті. Я Святих Таїн не виставляв, бо це не є храм, тільки на Службу Божу виношу. З приводу нової будівлі ми звернулися до організації „Церква в потребі" в Німеччині, звідки дістали обіцянку підтримки. Ми підібрали будинок, за який власник хоче 27 тисяч долярів. Єпископ радить відразу придбати таке приміщення, щоб і для священика було житло. Минулого вересня ми дістали відповідь з Німеччини, що нам можуть надати 20 тисяч після того, як ми зберемо решту – 7 тисяч долярів. Звісно, наші віруючі таких коштів не мають. Покищо це – тільки мрія...

Проте духовне відродження триває не тільки у церквах. За взірець мені послужив Черкаський університет імени Богдана Хмельницького, який, за прикладом Острозької академії, запросив зі США прочитати цикл лекцій з основ християнської етики доктора богослов'я Леоніда Якобчука, з яким і я приїхав. Ректор університету, професор Анатолій Кузьмінський розповів мені:

– Ми поставили перед собою завдання створити на землі Богдана Хмельницького і Тараса Шевченка повноцінний, клясичний університет. Розширено перелік чужинських мов, які можна вивчити в університеті. Тепер зменшився попит на професії спеціялістів, яких випускав раніше наш попередник - педагогічний інститут. Звісно, без вчителів математики, хемії, біології не може нормально розвиватися країна. Але

(Закінчення на стор. 17)

Церква Московського патріярхату, а на порівняння... Українська автокефальна православна церква, Українська греко-католицька церква.

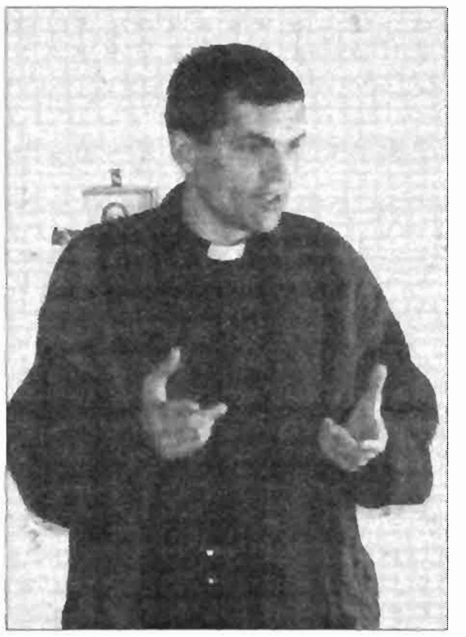
Нове проростає...

(Закінчення зі стор. 16)

життя ставить нові вимоги, тому ми відкриваємо низку нових спеціяльностей. Це пов'язане з труднощами, тому що, наприклад, Київ неохоче визнає за нами право готувати журналістів. У нас кваліфікованих журналістів бракує, а не кожен студент може поїхати на навчання до Києва – умови життя тепер стали важчими. Тож ми відкриваємо журналістику, юридичний напрям, менеджмент і міжнародну економіку, переклади, видавничу справу, основи екології. Усе це - практичне. На базі чисто математичного факультету організовано вивчення інформаційних технологій і біомедичної кібернетики. У цьому проглядається завтрашній і післязавтрашній день. Маємо 500 викладачів, з них половина має наукові ступені, є 8 академіків. Але цього недостатньо. Університет европейського рівня повинен мати не менше 80 відсотків таких викладачів. Проте нестача компенсується сумлінністю, відданістю справі, і ми готуємо бездоганних спеціялістів. Хочемо, щоб зовнішня форма університету відповідала змістові навчання, а також, щоб університет був національним не за формою, а за змістом.

Державні символи України ще визирають з-за пам'ятника Ленінові на головній площі Черкас – минуле не поступається новому.

Священик УГКЦ о. Петро Кичула дбає про відродження духовности у Подніпров'ї.

Ректор Анатолій Кузьмінський будує новий університет.

За останні роки я не вперше відвідую Черкаси. Цього разу візита залишила у мене добрі відчуття. Люди видалися спокійнішими, вони жили з вірою і надією на завтрашній день. Менше стало затримок з виплатою заробітків і пенсій, почалася виплата компенсацій за втрачені заощадження. Замістькі сади і городи не тільки забезпечуть прожиття, а й приносять душевне відпруження. Усе помітніше приватне підприємництво – у громадському харчуванні, транспорті, побутових послугах... Українська мова стає звичною. Коли я запитав англійською мовою у двох чорношкірих юнаків, звідки вони приїхали, то один з них - Адо - відповів гарною українською:

- Ми з Камеруну, а ви звідкіля?

Одна з провідних причин, яка вабить людей на чужину: дефіцит родинного бюджету. Декому вдалося досягнути чималого багатства, але більшість усе ж відчуває дошкульну скруту. Звісно, можна шукати заробітку в інших країнах, але можна йти іншим шляхом, який торують церква і університет, про який мріє правник Петро Грабовий. Мене порадувало, що багато молодих людей стало на шлях освічености і духовности, правопорядности і підприємництва. Покищо їм важко, але майбутнє належить їм. Крізь старі терни проростає нове життя...

Сусідонька-голубонька...

„Росія за царських і радянських часів була державою централізму. Такою й повинна залишитися".

В. Путін

Ну й щастить же Україні на контроверсії. Як не депутатські свари, так релігійні пристрасті. Та ще й контроверсія у зовнішніх зв'язках. Україну люб'язно запрошували посеститрися з Росією. Таке спорідження мало б відбутися поступово – через Співдружність Незалежних Держав, Союз слов'янських держав, Міжпарляментарну асамблею СНД, Троїстий пакт Москва-Київ-Мінськ. Ще одне „гоп" і – широкі обійми пишногрудої Москви...

Що ж може зичити нашій Ненці-Україні ця її сусідонька-голубонька? Звичайно, добросусідські стосунки передбачають взаємні симпатії. Створити щось милозвучне, догідне сусідці, своєрідний еталон. У Москві він вже готовий. Там красується пишний готель „Україна". Від нього простягається Український бульвар. Тут же – набережна Тараса Шевченка, проспект Лесі Українки. По усій Москві вулиці – Івана Франка, Коцюбинського, Довженка, Київська, Львівська, Одеська, Житомирська, Сумська, Карпатська. І така українська екзотика може викликати відповідну симпатію, ще й урочисте відзначення „Року України в Росії" з участю Української капелі Москви.

Та й поспішна „візита ввічливости" Путіна до Києва – теж вияв бажання Росії посеститрися з Україною. Нова чехарда – вже через енерґоресурси, Чорноморську фльоту, поновлення зв'язків в галузі воєнно-промислового комплексу колишнього Радянського Союзу. За таких „дипломатичних" зносин варто Україні не забувати, що Путін – переконаний великодержавник. Ще й колишній каґебіст. Його нагадування про державний централізм (беззастережне підпорядкування) спонукує уважно розібратися в питанні, що ж, це властне таке – „нова" Росія. Щоб Україна знов не опинилася при „пікових інтересах". Загальноприйнято вважати Росією однією з країн світу. Та на відміну від інших країн, історія Росії – суцільні запозичення в галузі культури, релігії, мови. Насправді Росію просвітили обрусілі чужоземці: Бірон, Ладжерон, Герцен, Губерт, Глінка, Пржевальський, Рубінштейн, Воєйко, Макаренко, Чайковський, Струве, Даль, Вільд. Рід Пушкіна – з Етіопії, Лєрмонтова – з Шотляндії, Нєкрасова – з татар. З російського роду походив видатний вчений Ломоносов, котрий здобув освіту у Києво-Могилянській академії.

Поняття про Росію іноді набувають дотепних курйозів. Енциклопедія „Американа" пояснює слово „руссія" в загальних рисах (так і зазначено - „аутлайн"). Ілюстрацією характерних ознак Росії служить фотографія балерини на сцені Санкт-Петербурзького театру опери і балету.

Для багатьох людей Заходу Росія існує в образній уяві – сибірська холоднеча, клишоногий ведмідь, водка. Французи порівнюють чиюсь пристрасть до водки однозначним „а ля рюсс".

Кажуть, що майбутнє починається в минулому. Ще за царя Петра I боярська Дума ухвалила задум вчених дяків, щоб державний герб Росії був у вигляді двоголового орла. Орел – хижий птах родини яструбиних. Одна його голова позира на Схід, друга – на Захід. Обидві вистежують здобич. Так постала Російська імперія.

Перед нами „Свод законов Российской Імперії, изданіє 1857 года". Тут титул російського імператора звучить так: „Ми Імператор і Самодєржец Всєроссійской, Московскій, Кієвскій, Новгородскій, царь Казанскій, Астраханскій, Польскій, Сібірскій, Грузінскій, Велікій князь Фінляндскій, Наслєднік Норвєжскій, Герцоґ Ольденбургскій і прочая, і прочая, і прочая"...

Історія знає приклади, коли державна цілість в умовах необмеженої влади, абсолютизму непорушно тримається традицій. Чи нинішня кремлівська влада – не абсолютизм? На руїнах Радянського Союзу з'явилася Російська Федерація з традиціями: законодавча влада – Дума, державний герб – двоголовий орел, державний прапор – триколірний: за Бога, Царя і Отечество.

З приводу російської демократії Гросман писав, як у воду дивився: „У 1917 році перед Росією відкрилася дорога свободи. Але Росія не пішла цією дорогою і вибрала Леніна. Чому якраз Леніна? Бо Ленін – це продовження Російської імперії. Сам же Ленін, вияснюючи національне питання делегатам Всеросійського з'їзду рад 1922 року, заявив: „Вільнюс, Таллін, Баку, Тбілісі, Алма-Ата – ведь ето тоже русскіє ґорода".

Журнал „Огонек", на знак солідарности з проукраїнськими тенденціями колишнього головного редактора Коротича, друкує звернення журналіста-москвича Івана Ціпка до росіян: „Ви свою Росію прос... (вжив би інше дієслово, якби не друк) пропили. Ваша Московія має такі ж права на Чорноморський флот, як нова Україна – на Балтійський і Тихоокеанський. Ви, панове, самозванці і жодних прав ні на що не маєте".

З проголошенням державної незалежности України, Росія заявила свої територіяльні претензії на Крим. На доказ таких „історичних прав" росіяни представили свою географічну карту з X століття (на перґаменті), де Кримський півострів омиває... Русскоє морє. Споконвіку це Чорне море, розташоване між Европою і Азією. Тому й вважалося Середземним морем. Не як нині „Середземне море".

Росія своєю історичною епізодичністю, етнічними процесами, етимологією – не відповідає загальновизнаним нормам державности. З такою квазідержавою мріють породичатися наївні людиська з-поміж українського народу. Їм чужа народна мудрість: чи то Захід, чи то Схід – нема краще, як свій рід.

А всілякі реверанси Путіна перед Україною напрошуються на відвертість. Як закликав Хвильовий: „Геть від задрипанки Москви!".

В. Остапенко,
Вашінґтон

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Вистава „Ой не ходи, Грицю"

ДІТРОЙТ, Миш. – Учні 12-ої кляси у супроводі хору Української католицької середньої школи при парафії Непорочного Зачаття поставили весняну п'єсу „Ой не ходи, Грицю, та й на вечорниці". Це музично-драматична композиція, яку спеціяльно для шкільної виставки склав вчитель української мови Сергій Пасішник за популярною однойменною п'єсою Михайла Старицького та романом у віршах „Маруся Чурай" визначної української поетеси Ліни Костенко. Сюжет п'єси побудований на морально-етичній та історико-етнографічній основах з елементами мельодрами, тому студенти, працюючи над цією п'єсою з козацьких часів з народною музикою, співами і танцями, мали нагоду ще раз торкнутися найцікавіших сторінок української історії і культури.

Причиною нещастя закоханих Гриця і Марусі стає багатий парубок Хома, закоханий у Марусю. Інтригами і обманом він отруює їхню любов. Гриць тяжко ображає Марусю і обіцяє Галині, іншій дівчині, багатій і гарній, яка теж його любить, одружитися з нею. Маруся не може пробачити Грицеві, і він в розпачі випиває отруту, яка приготована не для нього.

Всю працю з великим ентузіязмом координували та режисерували вчителі української мови Світлана Площанська та Сергій Пасішник. Під вмілим керівництвом музичного режисера вистави та керівника шкільного хору Христини Липецької зі сцени прозвучало п'ятнадцять народних пісень, в тому числі чотири пісні Марусі Чурай. Добір пісень у відповідності до сюжету виконав С. Пасішник, аранжирування – Х. Липецька, а фортепіяновий акомпаніямент – Оля Дубрівна-Соловей.

Правдиво, артистично зіграли свої ролі Лариса Дуб (Маруся Чурай), Микола Кондратишин (Грецько Бобренко), Таня Ласка (Галина Вишняк), Назар Андрейків (Хома-багатій), Юрій Федорак (Іван Іскра), Наталія Фігач (Дарина Бобренко). Не залишили байдужими глядачів і актори епізодичних ролей, бо кожна мала свій особливий характер, відрізнялася від інших. Особливо веселі іскорки сміху викликав молодий хлопець Дмитро (Андрій Лаврин), захоплювала гарним вокалом та імпульсивним дівочим характером Наталка (Лариса Попа), молода вдова Горпина (Алексис Шарон) зуміла бути і доброю, і підступною, як того вимагала її роль.

Дві Катрусі – Новачок і Ярош – зіграли двох матерів, – Марусину та Грицькову. Дотепність, молодість і силу молодих козаків показали Андрій Мелимука, Андрій Кущак, Степан Пулис, Джейсон Прайор, Степан Волощук. Йосип Петрів подав образ полковника Полтавського полку Мартина Пушкаря, а Олег Змійов – війта Полтави. Окрасою сцени були і молоді дівчата Христина (Мелиса Луберті), Люба (Адя Дзюрман), Ольга (Анна Шака), Ганна (Реня Павел), оповідачка – Анна Хромей.

Кожен студент мав спеціяльно для нього написану ролю з врахуванням сценічних даних і володіння мовою. Вони зіграли свої ролі дуже добре, з ентузіязмом і захопленням, так що сподобались публіці, яка часто вибухала оплесками та сміхом, нагороджуючи виконавців за вдало виконані сцени, пісні чи танці, а в кінці влаштували овацію. Деколи не вірилося, що на сцені всього лише кляса, що налічує 23 студенти, а не театральна трупа. Загальне захоплення викликала сцена отруєння Гриця, виконана в жанрі пантоміми з накладеним озвученням, попередньо записаним акторами на студії звукозапису, та в супроводі мелодії пісні, виконаної на гітарі С. Волощуком. В кінці сцени актори створили живий образ, а солістка хору Оксана Вальнюк виконанням пісні „Ой не ходи, Грицю" примусила авдиторію плакати над трагічною долею закоханих.

Необхідно відзначити, що постановники п'єси дали можливість всім бажаючим показати, на що вони здатні. Вдалий режисерський дебют у постановці танців зробили студенти 11-ої кляси Марта Гнатюк, Наталя Ониськів і Андрій Рудницький. Декорації сцени були виготовлені групою студентів з допомогою батьків за оригінальними ідеями та ескізами і під керівництвом однієї з виконавиць головних ролей, талановитої учениці кляси мистецтва Тані Ласки, яка зробила ціле дослідження внутрішнього інтер'єру української селянської хати, щоб декорації мали природний вигляд. Студенти подбали і про докладну програмку, і про коротку англомовну анотацію перед кожною дією для тих, хто не розуміє української мови, і навіть про те, щоб зарезервувати місця для глядачів, які купили спеціяльні квитки для спонзорів, приятелів чи добродіїв, тому що п'єса викликала таку зацікавленість у громаді, що заля школи була переповнена.

Успіхові вистави сприяла організаційна робота, проведена директором школи Михайлиною Вайгл та Мартою Король-Скальчук, яка допомогла одягти більшість акторів у чудові українські строї, організувала звукове оформлення (постановники звуку Андрій Переклітa та Іван Приведа), в оформленні сцени та багатьох інших мало помітних, але важливих речах. Велику допомогу в постановці пантоміми та танців надала вчителька мистецтвознавства Люба Китаста, яка разом з Христиною Юзич попрацювала і над мовою студентів. Як завжди, активну участь взяли батьки, особливо, родини Волощуків, Дубів, Ласок.

Директор школи М. Вайгл та голова батьківського комітету Софія Волощук подякували всім, хто підготував виставу, брав у ній участь, а також глядачам, а о. Роберт поділився плянами майбутньої розбудови школи, після чого Батьківський комітет запросив зголоднілих глядачів (п'єса йшла близько трьох годин) на каву і солодке.

Лариса і Наталя Фігач
Фото: З. Кущак

Постановка української клясичної драми на шкільній сцені показала присутнім, яку важливу роботу у збереженні української спадщини в Америці проводить ця невелика українська школа, яка до того ж є однією з кращих середніх шкіл країни. І в цьому заслуга як отців Василіян на чолі з о. ігуменом Роберто Лукавим, які опікуються школою, так і адміністрації та вчителів, а також всієї української громади великого Дітройту, без допомоги якої школа не могла б успішно функціонувати.

Відеокасети зі записом вистави, шкільну газету українською мовою „Луна" та докладну інформацію про Українську католицьку середню школу парафії Непорочного Зачаття можна замовити за адресою: Immaculate Conception Ukrainian Catholic High School, 29400 Westbrook, Warren, MI 48092 або телефоном (586) 574-0510.

Христина Юзич

* * *

У виставі музичної драми „Ой, не ходи, Грицю, та й на вечорниці" всі актори говорили гарною українською мовою, хоч частина з них – неукраїнського походження, а дехто є українцем третього або й четвертого покоління, народженого в Америці. Випускники школи, вчителі і батьки ретельно готували реквізити протягом довгого часу, консультуючись у довідниках та енциклопедіях, збираючи в родинах і виготовляючи своїми руками все необхідне.

Найбільше сприяли у цій справі Марта Король-Скальчук, Стефанія Дуб, родини Ласки і Дуб, Новачок і Фігач, Софія Волощук – голова шкільного клюбу батьків разом із членами цього клюбу. Скласти програмки допомагала випускникам Гелен Стейсі.

Спонзорами виступили українські кредитові спілки „Самопоміч" та „Будучність", Український Культурний Центр, а також більше десятка сімей, серед яких родини Дуб, Фігач, Стасів-Куций, Лісовські, Волощуки, Васильківичі, Серафини, Михальчаки, Стефанія Брезден та Андрій Шаварняк.

Ніна Василькевич

Учасниці вистави.

Конференція про творчість Дмитра Бортнянського

НЬЮ-ЙОРК. – Секція музикології при НТШ-А провела 18 травня музикознавчу конференцію, присвячену творчій спадщині Дмитра Бортнянського. При вщерть виповненій залі конференцією провадив д-р А. Шуль, який був і першим доповідачем, подаючи аналізу творчости композитора та розповідь про його життя.

Про творчість Д. Бортнянського у виданнях Заходу підготував доповідь Роман Савицький, мол., який, однак, не був присутній, тому його працю прочитав А. Даниленко. Цікавий матеріял підготував Степан Максим'юк, який представив історичної вартости записи, включно із платівкою творів Д. Бортнянського, випущеною сто років тому. Слухачі дізналися із доповіді, що досі зроблено 344 записи творів Д. Бортнянського.

Мистецький керівник хору „Думка" В. Гречинський подав професійну аналізу якости ансамблевої контрастости у творах Д. Бортнянського, а Ярополк Ласовський розглянув елементи форми в інструментальних творах Бортнянського та його сучасників, стверджуючи, що у музикології недостатньо підкреслюється зв'язок української музики з европейською.

Зразки музики Д. Бортнянського, які учасники конференції мали нагоду заслухати як супровід до доповідей, були надзвичайно цікаві, а завершенням її стала жива демонстрація пісень композитора у виконанні Наталі Гончаренко – сопрано, при акомпаньяменті Христини Карпевич. Три з п'яти пісень, виконаних співачкою, вперше прозвучали в Нью-Йорку.

В часі конференції можна було оглянути виставку „Бортнянський в іконографії, дискографії і друкованих виданнях", підготовлену Р. Савицьким і С. Максим'юком. Конференція дозволила широкій публіці краще пізнати творчість Д. Бортнянського.

О. Кузьмович

Третя виставка Івана Остафійчука

Організаційний комітет виставки (зліва): Христя Лук'яненко, Юлія Войчишин, Іван Остафійчук, Лариса Розумна, Володимир Катрушенко, Надя Казимира.

ОТАВА. – Заходами Пластової станиці і Канадського товариства приятелів України, 20 і 21 квітня в залі українського католицького собору св. Івана Хрестителя відбулася виставка картин художника Івана Остафійчука, який приїхав з великою збіркою праць і мав їх показ у Торонто, Саскатуні, Едмонтоні, Монреалі і в Отаві.

Відкриття виставки відбулося за участи посла України України д-ра Юрія Щербака з дружиною Марією, яким мистець подарував каталог своїх праць з автографом. Виставку відкрила голова організаційного комітету Надя Казимира, а заступниця станичного Пластової Станиці в Отаві пл. сен. Лариса Розумна привітала присутніх та попросила художника Володимира Катрушенка, який живе і працює тепер в Отаві, представити мистця.

Це була вже третя з черги виставка, тому здавалося, що ми добре ознайомлені з життям і творчістю Івана Остафійчука, але, вислухавши Володимира Катрушенка, ми побачили ще іншу сторону, яка безперечно, мала вплив на формування його особистости. Процес „застою", в якому домінувала тотальна русифікація, покликав до життя творче підпілля, якому дано назву нон-конформізм і дисидентство.

Підґрунтям творчости і надхнення стала літературна творчість В. Стефаника, І. Франка, М. Коцюбинського, захоплення творами Л. Костенко, І. Драча, Д. Павличка, кінорежисера С. Параджанова, актора І. Миколайчука, мистця Г. Якутовича. Твори Остафійчука дістають більш драматизоване звучання, а його композиції настільки вишукані, настільки позбавлені показної експресії, що практично межують із мистецтвом іконопису.

Іван Остафійчук розповів присутнім про свої праці, представлені на цій виставці, і подякував всім за увагу до нього.

Юлія Войчишин

ПОСТАТІ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА

Голос з відблиском срібла

Ія Мацюк

Найбільшим багатством нашого народу завжди була пісня. В ній, за висловом М. Гоголя, і „народна історія, і виповнене барвами, істиною життя народу". Україну завжди у світі знали найбільше через її пісенні багатства та їхніх талановитих інтерпретаторів. Однією з них була й залишається наша уславлена співачка Ія Мацюк. Музичні критики називали її „другою Оксаною Петрусенко" (Є. Онацький), „співачкою надзвичайної краси" (Герберт), „артисткою великого масштабу" (Рікарді).

Народилася співачка 3 березня 1924 року в Кам'янці-Подільському. По закінченні місцевої гімназії співала на святах, Шевченківських вечорах, заворожуючи слухачів своїм чарівним голосом. Вона мала від природи поставлений голос, чим здивувала відомого українського поета Миколу Чировського, який, почувши її спів, запитав, де вона так рано навчилася майстерно співати. Ія виступала у виставах Кам'янець-Подільського музично-драматичного театру, в співочих ролях. Вже у воєнний час до театру прибув молодий співак Любомир Мацюк, знайомство з яким і вирішило багато чого в її житті. Вони разом виїздять до Проскурова (тепер м. Хмельницький), де виступають у виставах місцевого театру. Тут зустрічаються з багатьма українськими артистами з Наддніпрянської України, яких війна гнала на Захід. У 1943 році потрапляють до Львова, де стають студентами Музичного інституту ім. Лисенка, навчаючись вокалу у клясі О. Бандрівської. Ія бере участь в групових концертах, співає в оперній студії інституту. Однак фронт уже наближався до Львова. Молоде подружжя подалося на Захід.

У Відні, влітку 1944 року, Ія продовжила вокальні студії у Віденській консерваторії у проф. Цотте, а також удосконалювалася в оперного співака Грарута, який викладав тоді у Вищій музичній школі. Разом зі своїм чоловіком Л. Мацюком вона дає низку концертів для української та німецької публіки в Західній НІмеччині, влаштовує свої концерти для 6-ої американської армії. Музичні критики вперше звертають увагу на її чарівний голос.

У 1947 році Ія Мацюк разом з чоловіком виїздить до Бразилії. Тут вивчає французький, португальський та еспанський репертуар у відомого професора Мурільо, студіює чужі мови. У тому ж 1947 році подружжя в м. Курітибі мало свій перший у Бразилії сольовий концерт, який приніс їм заслужений успіх. Вони одержали запрошення на концерт, що відбувся під егідою поважного музичного товариства „Культура артістіка", який відкрив їм обом двері до великих театральних залів Бразилії, телебачення й радіо, до концертів з симфонічними оркестрами. І скрізь на афішах було зазначено „украніанас", тобто українці. Ія виступала в Курітибі, Порто-Алеґре, Сан-Пауло і, нарешті, влітку 1948 року – в столиці Бразилії, Ріо-де-Жанейро. „Це артистка великого маштабу, – писав музикознавець д-р Барос, – вихована на старій співочій культурі Европи".

Ія Мацюк брала активну участь в українському житті Бразилії. Увесь дохід від концерту молоде подружжя віддавало до фонду Визвольного фронту. На початку 1957 року подружжя Мацюків одержало запрошення до Арґентини, де в Буенос-Айресі вони дали величний концерт.

В цьому ж році Ія одержує запрошення від Українського Музичного інституту на низку концертів в американських і канадських містах. Дає успішні концерти в Філядельфії, Нью-Йорку, Чикаґо та інших містах. „Ія Мацюк, – пише Роман Савицький, – це щасливе поєднання повного, переливного голосу з тонким інтонаційним шліфом, правдивого музичного темпераменту з належним технічним вишколенням і, врешті, широкого виразового діяпазону з інтуїтивним відчуттям межі та міри".

А М. Фоменко, рецензуючи її концерт у Нью-Йорку, писав у „Свободі": „Вона виявилася цілком сформованою, з великою вокальною культурою і прекрасним тембром голосу співачкою". Наступного року відбулося друге її американське турне, яке закріпило за нею ім'я видатної співачки, і подружжя переїздить на постійне мешкання до США.

В її репертуарі були твори насамперед українських композиторів – С. Людкевича, К. Стеценка, Н. Нижанківського, Я. Степового, М. Лисенка, Д. Січинського, Я. Лопатинського. Чимало виконувала також українських народних пісень: „Черевички", „Спать мені не хочеться", „Якби мені черевики", „Не стій, вербо". Але виконує не тільки камерний репертуар. В її концертах звучали арії з опер Дж. Пуччіні, В. Моцарта, Л. Бетговена, С. Гулака-Артемовського, М. Фоменка.

Ія Мацюк стає активною учасницею українського музичного життя у США, а також Канаді. Майже в кожному великому місті на американському континенті відбувалися концерти Ії Мацюк, які завжди проходили з великим успіхом у публіки, а також з високою оцінкою української та американської критики. У 1971 році вона бере участь у 100-річному ювілеї Лесі Українки в Клівленді, де виконує романси на слова поетеси, а також співає в опері „Запорожець за Дунаєм". Їй акомпаніюють видатні українські піяністи, зокрема Дарія Каранович, Є. Чапельська, Лев Туркевич, Олександер Омельський. Про її концерти пишуть відомі музикознавці В. Витвицький, М. Фоменко, Т. Богданська, Р. Савицький, Д. Каранович, Олег Музиченко та інші.

У квітні-травні 1979 року Ія Мацюк здійснила останнє велике своє артистичне турне до Австралії. Її концерти в Мельбурні, Аделайді Сіднею, Канбері та інших містах перетворилися у справжній тріюмф української культури.

Повернувшись з Австралії до США, вона співала в концертах, на Шевченківських вечорах, брала участь в оперних виставах.Вона справді була посланцем України у великий світ, великим пропаґандистом нашої культури, і за це їй належить велика подяка.

Іван Лисенко,
музиколог, м. Київ

Слідами Василя Авраменка

Виступає гурт „Український монтаж". Фото: Джонатан Гарднер.

МАЯМІ, Фла. – 10-річчя „Українського монтажу" танцюристів збіглося з 53-річчям створення цього гурту, засновниками якого були Тарас і Ольга Максимовичі та Катерина Годівська – учні Василя Авраменка.

„Діямант дорогий по дорозі лежав, був потоптаний весь, важким пилом припав, і ніхто не підняв діяманту того, йшло багато людей і цурались його" – так сказав В. Авраменко, відроджуючи українські народні танці, які, завдяки йому, блиснули своїм яскравим переливним світлом. В. Авраменко, починаючи з 1920 року, подорожував містами США і Канади, де вчив українського танцю, допомагав становленню танцювальних колективів, деякі з них існують і по сьогоднішній день. Він вивів український танок у світ, як окрему закінчену і самостійну галузь народного мистецтва. Його заслужено називають батьком українського танцю.

Йдучи шляхами Василя Авраменка, гурт українських танцюристів в Маямі впродовж років демонстрував професійне виконання народного танцю, народну пісню і одяг. Він виступає від 1949 року на багатьох імпрезах.

В 1990 році художнім керівником і хореографом гурту стає дочка Анни і Тараса Максимовичів – Донна Максимович-Васькевич, яка з 1992 року започаткувала щорічні звітні концерти.

14 квітня урочисто відзначено 10-річчя „Українського монтажу" танцюристів з Маямі в театрі „Ft. Lauderdale". Національними гимнами Америки і України гурт розпочав свою програму. Ведуча Ганя Лотоцька пояснювала назви танців, а український стрій, завершений маково-волошковим віночком, підкреслював красу української жінки. Слід сказати, що п'ять донечок Гані Лотоцької танцюють в дитячій групі ансамблю.

Зі сцени лунали звуки музики, які несли подих вітру безкрайнього українського степу, синіх смерекових Карпат. Веселий жвавий танець горян чергувався з масовим коловим танцем „Метелицею". З іскрами веселости та гумору виконувала чоловіча група жартівливий танець. „Ой дрібоньку коломийку, дрібоньку, дрібоньку". Її змінив дитячий хоровід на привіт весни, сонця. На концерті, крім танців, хореографами яких були В. Авраменко, П. Вірський, були виконувані танці, балетмайстрами яких є Ганя Лотоцька, Керин Максимович-Вілк та Донна Максимович-Васькевич.

Програму доповнило професійне виконання українських народних пісень на бандурі Ярком Антоневичем. Особливо майстерно був виконаний, твір „Невмите небо" за однойменною повістю Ірини Забитко, в аранжуванні Ярка Антоновича. Виступило тріо сестер Максимович – виконавиць українських народних пісень, романсів українських клясиків. Сестри співають також щонеділі в церковному хорі української католицької церкви в Маямі.

Танцювальний колектив представляли на концерті 32 учасники, п'ять з яких народилися в Україні, 11 мають хореографічний вишкіл. Невід'ємною частиною групи танцюристів впродовж довгих років є Оля Максимович і Анна Стек Максимович, які тримають цей гурт активним, живим, морально сильним.

Ірина Дзюбинська

НОВІ ВИДАННЯ

Новий том „Українського історика“

Вийшов друком 38-ий том журналу "Український історик", присвячений 50-річниці від дня смерти видатного українського вченого Дмитра Дорошенка. Один із розділів журналу є меморіяльним і містить дослідження Любомира Винара „Дмитро Іванович Дорошенко: життя і діяльність", статтю найближчого учня Д. Дорошенка Бориса Крупницького „Д.І. Дорошенко – піонер української історичної науки", а також досі недруковані студії визначного історика. Вміщено у цьому розділі і джерельні матеріяли про Дмитра Дорошенка та уривок спогадів його дружини, відомої української актриси Наталії Дорошенко про останні місяці життя історика.

В розділі „Археологія" продовжено публікацію дослідження Олега Кандиби „Галицька мальована неолітична кераміка" в перекладі з чеської Марії Лібуші Неврлі. Розділ „Історіографія" містить статті Євгена Сахновського, Юрія Макара, Аркадія Жуковського, Світлани Гаврилюк.

У традиційному для „Українського історика" розділі „Наукові установи" опубліковано текст одного з чисел „Літопису" Української Вільної Академії Наук, де розповідається про українські наукові установи середини 40-их років минулого століття, які працювали в повоєнній Европі. Коментар і примітки до нього зробила Алла Атаманенко.

Важливими, з огляду на мовну ситуацію в Україні, є публікації розділу „Мова і культура", де вміщено статті Івана Дзюби „Відродити гідність української людини" та Асі Гумецької „Українська мова сьогодні і завтра". Тут також подано відкриті листи про українську державність і мову до Президента України відомого українського історика Михайла Брайчевського та Світової Наукової Ради СКУ. У розділі "Miscellanea" вміщено статті Лариси Пріцак і Олександра Моці.

В журналі опубліковано рецензії Олександра Домбровського, Теодора Мацькова і Олекси Мишанича.

Річна передплата на журнал становить 60 ам. дол. Адреса: P.O. Box 312, Kent, Ohio, 44240, USA. Пожертви на друк журналу можна в Америці відтягнути від федерального податку. Українське історичне товариство надсилає журнал безкоштовно до провідних наукових і університетських бібліотек в Україні. Громадяни і установи можуть замовити журнал для бібліотек, читачів і шкіл.

Пресова служба УІТ

„Серця кров“

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. –Нещодавно у видавництві „Нова Зоря“ в Івано-Франківську появся 230 сторінковий чепурно виданий новий роман Святослава Левицького „Серця кров“. У ньому автор продовжує тему, що є визначальною у попередньому творі „Черлена“ – національно-визвольних змагань на західньоукраїнських землях в післявоєнні роки. У новій книзі з яскравою психологічною та художньою майстерністю змальовано характери героїв роману. У ній частково присутні і трагедія, і палке кохання, і кумедні випадки. Книга написана емоційно, образною мовою. Розрахована на широке коло читачів.

Книжка коштує 15 долярів разом з пересилкою, можна її замовити, пишучи на адресу; Svyatoslav Levitskiy, 1230 Beavery Run Dr., Lehighton, PA 18235, або телефонуючи 1-610-377-4464.

Книжки, надіслані до „Свободи“

Канадське наукове товариство ім. Т. Шевченка. „Західньоканадський збірник“, частини третя і четверта, упорядкував Яр Славутич, Едмонтон 1998 і 2000 рр.

Михайло Андрусяк. „Брати грому“, художньо-документальна повість. Герої літопису – звичайні люди, українці, волею долі яким судилося стати леґендарними борцями зі звироднілим окупантом, витерпіти тортури в більшовицьких катівнях, пройти безоднями задротованих вмістилищ неволі і залишитися людьми, справжніми українцями. Видавничо-поліграфічне товариство „Вік“, Коломия 2001рік.

Ще про книжку Ендрю Вілсона „Українці: несподівана нація"

„Свобода" вмістила дві статті, що стосувалися книжки А. Вілсона (Andrew Wilson, The Ukrainians: Unexpected Nation, New Haven: Yale University Press, 2000). Оксана Волчук у своїй досить інформативній статті під заголовком „Українці: несподівана нація" („Свобода", 7 грудня 2001 року) зауважує: „Ця книжка – не історія України, а радше глибока аналіза зародження і формування української нації...".

На її думку, „автор докладно розглядає процес національного пробудження" в російській імперії, і „до всіх багатогранних проблем України А. Вілсон підходить з глибокою, об'єктивною аналізою і неабиякою поінформованістю".

О. Волчук з великим захопленням переказує зміст небуденного, як на нас, українців, історичного твору, і таке її захоплення легко зрозуміти. Все ж не кожен зможе погодитися з рецензенткою, нібито Вілсон „докладно" розглядає процеси нашого національного пробудження чи спромагається на „глибоку, об'єктивну аналізу".

Щодо статті Івана Шкіренка („Свобода", 18 січня 2002 року), яку він закінчує: „Несподіванкою є намагання історика А. Вілсона образити українців", не легко що-небудь сказати, оскільки сам автор щиро зізнається, що „книжки я не читав...".

В американській політичній літературі також появилося дві рецензії на книжку А. Вілсона – Роберта Леґволда і Стівена Ерланґера. Щодо появлення на обрії української несподіваної, чи пак іґнорованої нації, Леґволд йде по лінії сухого констатування головніших історичних тез Вілсона. Він пише, що Вілсон „вибрав середню лінію між двома (історичними) школами: між тими істориками, які вирішили довести, що Україна не лише є стародавньою, але вона першою може претендувати на Київську Русь, і тими, які відмовили б Україні у всьому, за винятком її довгого перебування в тіні російської історії".

Леґволд погоджується з Вілсоном у тому, що „корені 'української ідеї' є очевидно давні"... але каже, що її зміст і еволюція „є частиною спільного досвіду з імперіями Литви, Польщі, зокрема Росії, як також вільного буття її історичної ідентичности".

Леґволд майже осудливо пише, що Вілсон, базуючись на україномовних джерелах, „виткав свою фабулу з амбіційного змішання історії, політики, релігії і культури". Проте він визнає, що Вілсон „справився з багатьма історичними контраверсіями безсторонньо", і що свою книжку він закінчує, логічно задумуючись над російським фактором в процесі довгого і повільного українського знайдення (див. Robert Legvold, „Foreign Affairs", 2 березень-квітень, 2002 р.).

Варта також уваги українського суспільства рецензія Стівена Ерланґера (Steven Erlanger, „The National Interest", 65, Fall 2001), колишнього керівника бюра „Нью-Йорк Таймс" у Москві і Празі, головного дипломатичного кореспондента цієї газети у Вашінґтоні, а тепер – шефа її бюра в Берліні. Українці, які читали його звіти з Москви на українські теми, не мали причини втішатися його прихильністю до українства, чи хоч би безсторонністю.

Ерланґер свою чотиристорінкову рецензію розпочинає ось такою характеристикою України: „З усіх слабих, скорумпованих, напівнезалежних напівдержав, які виникли, волею чи неволею, зі загибелі Совєтського Союзу, Україна є найважливішою і також найбільше розчаровує". Мовляв, Україна заслуговує критики за те, що „протягом десятиріччя найбільше неспокоїть своєю необачністю і егоїстичністю, змушуючи українство порівнювати своїх користолюбних провідників із провідниками Конґа і оскаржувати їх в захитуванні незалежности, яку народ довірив їм оберігати і зміцнювати". Ерланґер вважає, що тріюмфом України й інших новопосталих держав, які „засмічують" постсовєтський простір, є те, що вони змогли зберегти незалежність. На його погляд, незалежности України сприяє зубожіння Росії і її ганебні війни проти Чечні.

Хоч Вашінгтон, щоб допомогти Україні протиставитися Росії, від 1990 року видав на Україну понад 2 більйони долярів, на превеликий жаль, публічна опінія Заходу, зокрема США, й далі не виказує ентузіязму щодо України, а швидше навпаки – іґнорує її, як це робила до часу проголошення її незалежности.

Ерланґер каже, що „Ендрю Вілсон написав досконалу книжку „Українці: несподівана нація", що допомагає це питання вияснити... Він тяжко попрацював над тим, щоб дослідити і розвіяти багато суперечливих мітів про Україну, в які палко вірили як українські, так і російські націоналісти" (стор. 137).

Ерланґер звертає увагу, що „Вілсон старається накреслити альтернативні форми історичного розвитку України", що доля України в інших історичних обставинах могла б ближче зв'язати Україну з Польщею, замість з Москвою.

Путін, стверджує Ерланґер, бореться за поширення впливів на Україну, Грузію і Молдову, намагаючись здобути контролю в ключових ділянках – енерґетиці, тяжкій промисловості, інформатиці. На жаль, допоміжним чинником у зазіханні Путіна є, на думку Ерланґера, слабка позиція Леоніда Кучми як президента і як людини. Йому закидаються відомі провини, включно із відсутністю в нього президентської стійкости, національного переконання, самопошани, навіть патріотизму.

Ерланґер признає, що книжку Вілсона нелегко читати, бо в ній подано масу важливих інформацій про сучасні події в Україні, про олігархів і їх зв'язки не лише із Кучмою, але й з першим президентом України Леонідом Кравчуком, який, мовляв, хитався між сильними проявами в українських масах патріотизму і своїм колишнім відданим служінням Москві.

На закінчення рецензії Ерланґер пише про деякі похибки книжки Вілсона (автор – доцент в ділянці українських студій в Школі слов'янських і східньо-европейських студій Лондонського університету) включно з його надто скупим коментарем, що стосується інспірованого Сталіним Великого голоду в Україні.

В останніх рядах Ерланґер констатує, що „своєю книжкою Вілсон зробив велику прислугу Україні, яка опинилася між бурхливою, бідною, напівазіятською Росією і Центральною Европою, що скорим темпом пересувається на Захід, залишаючи своїх сусідів" (стор. 140).

Щоб підкреслити вагу цього явища для України, Ерланґер наводить слова угорського правника З. Ланґі: „Легше бути найдальше висунутою східньою провінцією західньої імперії, ніж висунутою найдальше на захід провінцією східньої імперії". Сам автор рецензії додає: „Щаслива Угорщина. Нещаслива несподівана, на жаль, багатьма у світі, незалежна і суверенна Україна".

Д-р Іван Гвозда

Одностайне рішення з приводу вулиці Тараса Шевченка

НЬЮ-ЙОРК. – 28 травня, на місячних сходинах Громадської ради 3-ої дільниці Манґетену відбулося голосування з приводу проєкту університету Купер Юніон радикально і тільки у своїх вузьких інтересах перебудувати дільницю міста Нью-Йорку, що історично пов'язана з життям української громади. Цей проєкт був одноголосно відкинений. Наступним кроком це питання йде на розгляд президента Мангетену С. Вірджінії Філс, далі – до міської Пляновальної комісії, після чого відбудеться голосування з приводу проєкту Купер Юніону у Міській раді Нью-Йорку.

Вважаю доречним тут підкреслити, що за весь час існування Дільничної ради це був перший випадок, коли рішення було прийняте одностайно.

Ярослав Куровицький,
голова Об'єднаного комітету
за врятування вулиці Тараса
Шевченка в Нью-Йорку

28-ий з'їзд Товариства сеньйорів УНСоюзу

28-ий з'їзд Товариства сеньйорів Українського Народного Союзу відбуватиметься від 9 до 14 червня на оселі УНС Союзівка в Керґонксоні, яка цього року відзначає 50-річчя свого існування. Це добра нагода зустріти багато знайомих, приятелів, з якими пов'язані спомини з минулих літ.

З'їзд почнеться в понеділок, 10 червня, Святою Літургією в наміренні сеньйорів і Панахидою за померлих. Програма включає доповіді про теперішні події в Україні, про нові публікації Українського інституту в Гарварді, на медичні теми, про Конвенцію УНС, бінґо, розпродаж предметів, дарованих сеньйорами, а також УНСоюзом, з чого дохід призначений на харитативні цілі, українські відео, діяпозитиви закордонних подорожей, обід в „Одесі", вечірку і річний бенкет з промовцем.

Відділ СУА в Керґонксоні плянує поїздку до Моґікан Сан Касино в Коннектикат і запрошує сеньйорів до участи. Якщо хтось зацікавлений, треба зголоситися до адміністрації Союзівки на число телефону (845) 626-5641 (до Соні Семанишин).

Просимо сеньйорів привезти із собою предмети до розпродажу. Також є побажаним, щоб на бенкеті сеньйори були одягнені в українські блюзки і сорочки.

Щоб дістати спеціяльну ціну (знижку) під час перебування на Союзівці, сеньйори повинні мати із собою карту чи лист від секретаря УНС, що підтверджує членство.

Д-р Роман Барановський,
пресовий референт

6–8 вересня – з'їзд байройтців на Союзівці

З'їзд байройтських гімназистів і таборовиків відбудеться 6–8 вересня 2002 року на Союзівці. Минуло вже більше, як пів століття, відколи в німецькому місті Байройті розмістився табір переміщених осіб, у якому вирувало українське релігійне, суспільне, культурне, пластове, сумівське, спортове, організаційне, політичне, виховне, шкільне, а головно, гімназійне життя. Українська молодь навчалася в гуманістичній та реальній гімназіях, народній школі, на різних курсах.

У подальші роки зустрічі байройтців відбувались на „Верховині" та на Союзівці. До 50-ліття гімназії вийшла гарна, у твердій оправі, книжка „Байройтські спомини з юних днів, днів весни". Цю книжку ще можна буде придбати на з'їзді.

На Союзівці можна буде гарно відпочити. Організаційний комітет приготує цікаву програму. Зголошуйтеся на адресу: Soyuzivka UNA Estate, Foordmore Road, Kerhonkson, NY 12446. Tel. (845) 626-5641. Fax (845) 626-4638.

До зустрічі на Союзівці!

Ярослав Ликтей

Листи з подяками надходять звідусіль

Наш біль їм душу ранить

Анна та Іван Капчаки

Іван Капчак проживає далеко від України, у Сполучених Штатах Америки. Народився він у місті Заліщиках на Тернопільщині в сім'ї рибалки. На вулиці Рибацькій, на берегах Дністра минуло його дитинство. У 1939 році, перед більшовицькою навалою, закінчив у Заліщиках городничо-садівничу школу. Своїми очима бачив, як більшовики у липні 1941 році підірвали залізничний міст на Дністрі разом з вагонами політв'язнів.

Влітку 1943 року юнак вступив в дивізію „Галичина". Запам'яталися йому кровопролитні бої з більшовиками у місті Фельдбаху (Австрія). Після війни Іван Капчак працював на будівництві в Німеччині. У 1950 році переїхав до Нью-Йорку. Там познайомився зі своєю дружиною Ганною Саміло, уродженкою села Кошман поблизу міста Рави-Руської Львівської області. Подружжя Капчаків виховало чотирьох дітей – трьох дочок і сина, підростають вісім онуків. Тридцять п'ять років родина мешкала на Лонґ-Айленді в околиці Нью-Йорку. Тут пан Іван до виходу на пенсію працював спочатку на мебельній фабриці, потім на будівництві, опісля на водоканалі. Тепер Капчаки мешкають на Фльориді.

Подружжя Капчаків у 1992, 1998 і 2001 роках побувало в Заліщиках. Передусім вони відвідали церкву святої Покрови, бо ще хлопцем, коли жив у Заліщиках, Іван співав у церковному хорі. Подружжя Капчаків офірувало гроші на великий дзвін і чашу для греко-католицького храму.

Пройнявшись проблемами земляків, вони зайнялись благодійницькою роботою. Щирі патріоти уже надіслали чимало пакунків з подарунками для дітей-сиріт, які навчаються у Заліщицьких школі-інтернаті, дитячому ревматологічному санаторії. У пакунках здебільшого – одяг і взуття, а у листах – запевнення панства Капчаків у тому, що вони й надалі допомагатимуть дітям-сиротам Заліщанщини.

Василь Олійник,
с. Кошман, Львівської обл.

Щедрий дар Михайла Палія

Пише з далекої України бібліотекар Хоростківської середньої школи ч. 2. Прошу надрукувати мого листа про щедрої душі людину, уродженця нашого Хоросткова Михайла Палія.

Михайло Палій – нащадок славного козацького роду, доктор історичних наук, великий книголюб та знавець бібліотечної справи. У нашого славного земляка є великий скарб любові до життя, бажання бути потрібним людям. Його дарунок рідній землі – роками збирана бібліотека. Він став фундатором спорудження пам'ятної статуї Пречистої Діви Марії біля церкви Возложення Чесної Ризи Пресвятої Богородиці, благоустрою церковного двору, спорудження пам'ятника Січовим стрільцям на хоростківському цвинтарі, надіслав кошти шкільній бібліотеці на придбання художньої літератури.

Я працюю в бібліотеці майже 30 років, то можу сказати, що у нашу шкільну бібліотеку вже майже 12 років не надходить художня література, а за довідкову й методичну немає й мови. Одержуємо лише підручники. Завдяки Михайлові Палієві та розпоряднику його коштів в Хоросткові Василеві Пилипову ми придбали довідники, енциклопедії, великий тлумачний словник сучасної української мови, універсальний енциклопедичний словник, художню та дитячу літературу, великі ілюстровані енциклопедії.

Директор школи Михайло Музика був просто вражений придбаною літературою на кошти Михайла Палія.

А я присвятила йому вірш, в якому є такі рядки:

Хай барвистим цвітом квітне
Шлях життя величний ваш.
Тепла посмішка та образ світлий
Гріють нам серця в цей час.

Ірина Борис,
бібліотекар

На будівництво монастиря

26 серпня 2001 року відбулось святкування на Ясній Горі у Гошеві, Івано-Франківської области, 90-ліття Згромадження сестер Пресвятої Родини. Свято розпочалося Архиєрейською Літургією, яку відслужив Верховний Архиєпископ УГКЦ Любомир Гузар в асисті 25 священиків. Співав хор сестер Згромадження під керуванням сестри Ірени. Релігійно-національну проповідь виголосив глава УГКЦ Любомир.

Після Літургії на Ясній Горі святкування було продовжене в новому, хоча ще не викінченому монастирі, де відбувся Молебень до Матері Божої, а опісля – святковий обід в рефектарі нового монастиря, де сестри поставили духовну виставу „Наслідуючи Пресвяту Родину" – про історію Згромадження.

Як член Будівельного комітету складаю сердечну подяку багатьом добродіям за пожертви на будівництво монастиря. Дальші пожертви прошу висилати на адресу: „Sisters of the Most Holy Family", c/o Ukrainian Fraternal Federal Credit Union, Account #792, P. O. Box 185, Boston, MA 02132-0185.

Д-р Іван Дідюк,
Бостон, Масс

Допомогли українцям в Казахстані

Управа РОДУ УККА, що спонзорувала візиту о. Василія Говери з Казахстану, який відвідав наші громади з метою розповісти про життя українців, долучується до листовної подяки о. В. Говери, й висловлює найсердечнішу вдячність українському духовенству за родинну гостинність, відділам УККА за влаштування зустрічей з громадами, пресовим органам і українським радіопередачам за інтерв'ю з о. В. Говерою, а найбільша подяка – всім добродіям за пожертви для українців в Казахстані.

Тому що списки жертводавців є досить довгі, то вони вислані до кожної громади, де можна їх прочитати в церковних залях або в Народних домах. Тривають інтенсивні приготування до будови нової церкви в Караганді, на яку було зібрано кошти.

Іван Буртик, голова РОДУ,
Тамара Ґалло, секретар

* * *

Повернувшись до Казахстану, хочу скласти свою подяку усім, хто організував цю візиту, а також усім, з ким я мав велику приємність познайомитися у часі мого перебування у Сполучених Штатах.

Найперше шлю свою подяку Митрополитові Української Католицької Церкви Архиєпископові Стефанові Сороці, Єпископові Василеві Лостенові, Раді Оборони і Допомоги Українського Конгресового Комітету Америки. Дякуючи РОДУ, українці в нашій країні отримали два контейнери гуманітарної допомоги, були зібрані кошти для будови греко-католицької церкви в Павлодарі, а також була збудована українська недільна школа при греко-католицькій парафії в Караганді. РОДУ УККА і надалі цікавиться українською діяспорою в Казахстані і безпосередньо бере участь у розв'язанні наших проблем.

Складаю свою подяку голові РОДУ Іванові Буртикові, о. Романові Мірчукові за організацію зустрічей у Філядельфії, Романові Клячківському з Філядельфії за допомогу в організації мого приїзду. Приношу свою глибоку подяку в імені чисельної української громади в Караганді за усі пожертви на будову греко-католицького храму в цьому місці. Надіємося, що протягом літа нам вдасться завершити перший етап будови.

о. Василій Говера,
Казахстан, Караганда

СПОРТ

Стрільба

Ще дві нагороди на етапах Чаші світу зі стрільби вибороли 31 травня українські спортсмени. У Міляні в стрільбі з гвинтівки у жінок з 50 метрів Наталія Калніш показала другий результат, набравши 681. 9 точки. Ще одну медалю українці здобули на змаганнях за Чашу світу в чеському місті Пльзені, де Олександер Зіненко у стрільбі з гвинтівки на відстані 10 метрів був третім, з результатом 580 точок.

Теніс

На відкритому чемпіонаті Франції представники України 31 травня залишилися лише в парному розряді у жінок.

У першому колі турніру українка Бейгельцімер разом в парі з росіянкою Радіоновою поступилася південноафриканському дуетові Кетцер – Макнейл у двох сетах (6:3, 6:3).

Продовжує боротьбу ще одна українка – Олена Татаркова, яка в парі у минулому році на Ролан Гарос дійшла до півфіналу. У цьому році Татаркова в дуеті з аргентинкою Монталво перемогла французьку пару Гейтц – Лебескон (5:7, 6:4, 6:3).

Чемпіонат світу з футболу

Головні футбольні змагання чотириріччя – чемпіонат світу з футболу у Кореї та Японії – урочисто відкрилися 31 травня в південно-корейській столиці Сеулі. Церемонія розпочалася привітаннями провідників двох країн – господарів турніру і грандіозним видовищем, у якому брали участь понад дві з половиною тисячі професійних корейських акторів .

Погляди мільярдів шанувальників футболу були звернуті до Сеулу, де на спеціяльно збудованому стадіоні, після 7-ої години вечора, розпочалася церемонія відкриття Чемпіонату світу.

Привітали 70 тисяч учасників церемонії на сеульському стадіоні Чаші світу з футболу президент ФІФА Джозеф Блатер, японський прем'єр Дзюн'їтіро Коїдзума , а також президент Південної Кореї Кім Де Чжун. На відкритті чемпіонату світу були присутні кількасот глав держав і чільних політиків та знаменитостей з усього світу.

Церемонія відкриття була собою комбінацією елементів тисячолітньої корейської культури і суперсучасних інформаційних технологій. Головна суть видовища – звернення до народів світу з побажаннями миру на Землі. Поблизу олімпійського стадіону Чамсіль розпочалася водна феєрія, у якій брало участь 99 суден (число 9 на Сході приносить щастя). Всі кораблі були прикрашені логотипами світового футбольного свята. На судні „Мир" перебували 250 дітей з різних країн світу.

Але найголовнішою подією дня стала гра між командами Франції та Сенегалу. Французи – чемпіони світу, а сенегальці – одні з автсайдерів турніру. Та вже перша атака сенегальців була небезпечною для французького воротаря Фабіяна Бартеза. На 30-ій хвилині півзахисник цієї команди Папа Буба Діоп забив голь, який виявився вирішальним для всієї зустрічі.

За попередніми прогнозами, серед головних фаворитів цього футбольного дійства є Аргентина, Англія, Італія і Франція... Але вже перший день змагань трохи похитнув упевненість цих передбачень.

Витрати двох країн-господарів на будівництво й реконструкцію стадіонів перевершили 5 мільярдів дол., не рахуючи мільярдів на розбудову інфраструктур. Японія і Південна Корея очікують від цього чемпіонату світу не лише спортивного, але й економічного прогресу. ФІФА лише від продажу права телевізійних трансляцій очікує прибутку в мільярд долярів. На нагороди для футболістів призначено понад 200 мільйонів долярів, 173 мільйони отримають команди, які успішно вийдуть у фінальну частину турніру, а переможець дістане близько 12 мільйонів долярів. Але найбільше задоволення отримають мільярди вболівальників, до 30 червня, дня фіналу, спостерігатимуть найцікавіші події свята світового футболу.

Найбільш видовищну гру провели збірні Бразилії та Туреччини. 4-разові чемпіони світу вирвали перемогу лише завдяки карному. Бразилійці демонстрували кращу техніку і більше володіли м'ячем. Не раз вони мали нагоду пробити турецького воротаря. Але турки вийшли вперед під завісу першої половини зустрічі. Після перерви бразилієць Рональдо зрівняв рахунок. Пристрасті досягли вищої точки, коли Рівалдо на останніх хвилинах пішов подавати карний. Пригнічений розвитком подій турок Гакан Унсал пожбурив м'ячем у бік бразилійця, який розіграв сцену смертельного болю, а корейський суддя не втратив нагоди і вилучив чергового гравця збірної Туреччини з поля.

Радіо „Свобода"

Результати перших ігор чемпіонату

Аргентина	–	Нігерія	–	1:0
Парагвай	–	ПАР	–	2:2
Англія	–	Швеція	–	1:1
Бразилія	–	Туреччина	–	2:1
Мехіко	–	Хорватія	–	1:0
Італія	–	Еквадор	–	2:0

Бокс

Інтерконтинентальний чемпіон за версією WBA українець Віталій Кличко проведе свій наступний бій 20 липня в Дортмунді. Це буде третій бій, у якому Віталій Кличко відстоюватиме пояс інтерконтинентального чемпіона за версією Всесвітньої боксерської асоціяції.

Хто буде суперником Віталія, поки не відомо. Промотор Віталія Клаус-Пітер Коль говорить, що на даний момент він веде переговори з трьома боксерами, імена яких добре відомі усьому світові. Назвати імена ймовірних суперників Віталія Коль відмовився. Можна припустити, що це будуть Олівер Макол, Ларі Дональд та Корі Сандерс.

Сам Віталій з приводу свого майбутнього суперника відгукнувся досить коротко: „Мені абсолютно все одно, хто буде моїм суперником. Я готовий боксувати проти будь-якого боксера, хто дасть згоду на двобій у Дортмунді!".

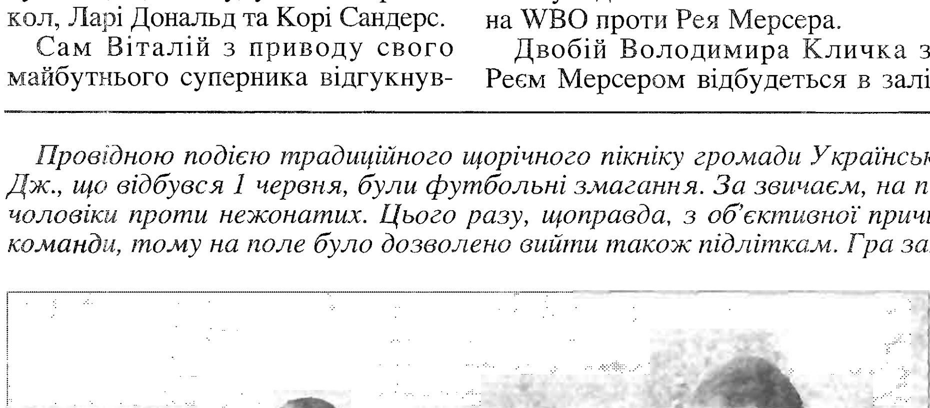
Відзначимо, що свого часу Віталій Кличко повинен був вийти в андеркарті бою Льюїс – Тайсон, який відбудеться 8 червня. Проте, за словами Віталія, він відмовився від цього поєдинку, оскільки йому пропонували надто слабкого суперника. Ще однією з причин відмови українця стало те, що увага без сумніву у цьому бою була б прикута до пари Льюїс -Тайсон, а не до нього.

Володимир Кличко вийде в ринг 29 червня в США в поєдинку, у якому відстоюватиме пояс чемпіона WBO проти Рея Мерсера.

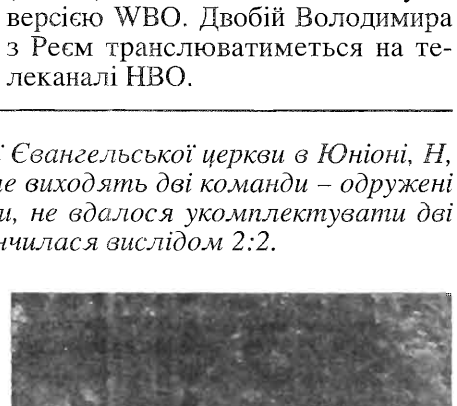
Двобій Володимира Кличка з Реєм Мерсером відбудеться в залі комплексу „Тадж Магал", що в Атлантик-Сіті, штат Нью-Джерзі. Це буде другий двобій Володимира в якості чемпіона світу, який він проведе в Америці. Перший чемпіонський двобій Володимир провів 4 серпня минулого року в Лас-Вегасі, перемігши технічним нокавтом у шостому равнді Чарлса Шафорда.

41-річний Рей Мерсер провів за 13 років своєї професійної кар'єри 35 двобоїв, з яких 30 виграв, завершивши нокавтом 22 поєдинки. На його рахунку титули інтерконтинентального чемпіона за версією IBF, чемпіона Північноамериканської боксерської федерації (NABF), а також чемпіона світу за версією WBO. Двобій Володимира з Реєм транслюватиметься на телеканалі HBO.

Провідною подією традиційного щорічного пікніку громади Української Євангельської церкви в Юніоні, Н, Дж., що відбувся 1 червня, були футбольні змагання. За звичаєм, на поле виходять дві команди – одружені чоловіки проти нежонатих. Цього разу, щоправда, з об'єктивної причини, не вдалося укомплектувати дві команди, тому на поле було дозволено вийти також підліткам. Гра закінчилася вислідом 2:2.

Перед початком гри тренери і капітани радяться з суддею Андресом Процаком (третій зліва).

Атакує Руслан Якобчук.

Довкола спорту

Видатний футболіст, народний депутат України Олег Блохін 2 червня удостоєний нагороди Української Православної Церкви – ордену преподобного Нестора Літописця – за його внесок в розвиток спорту і фізичної культури, пропаганду здорового образу життя. Діяльність Олега Блохіна, безумовно, заслуговує схвалення, але чому таку ініціятиву бере на себе Церква, підпорядкована Московському патріярхатові?

* * *

Міжнародна федерація гімнастики ухвалила рішення відхилити апеляцію росіянок Аліни Кабаєвої і Ірини Чащиної, які вимагали скасувати їх річну дискваліфікацію, а також повернути золоті медалі чемпіонату світу, завойовані ними на першості в Мадриді. Росіянки мають право звернутися зі скаргою в спортивний арбітражний суд протягом 30 днів.

Дискваліфікація була накладена на Кабаєву і Чащину в лютому цього року після того, як в їх крові був виявлений заборонений препарат. Це дослідження було зроблене після Ігор доброї волі в Брісбейні.

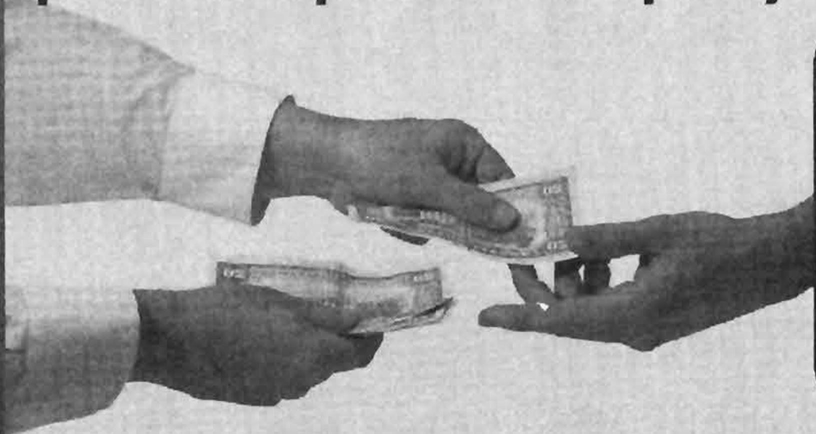
* * *

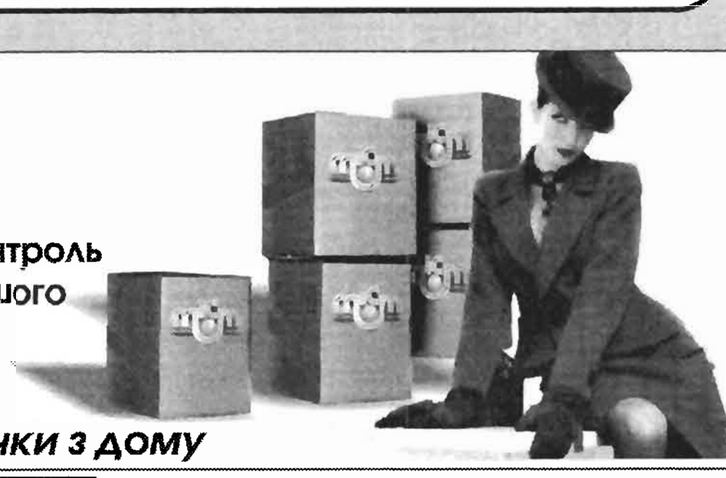
У жорстоку „битву" перетворився в Угорщині фінальний матч 22 травня за звання чемпіона країни з ватерполо між національними командами „Гонвед" і „Вашаш".

Незадовго до фінального свистка, при рахунку 11-9 на користь „Гонведа" водна арена перетворилася в боксерський майданчик: суперники побили трьох провідних гравців „Гонведа" . Особливо дісталося олімпійському чемпіонові Гергеєві Кишу. У басейні його били відразу п'ять суперників, зламавши видатному спортсменові щелепу в п'яти місцях.

Міст - це завжди надійно!

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок,
4 червня 2002 р. по тяжкій недузі відійшла від нас у вічність
найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, СЕСТРА і БАБЦЯ

бл. п.
ІРЕНА МОЦЮК
з дому ҐРОХ

ПАНАХИДА відбудеться в похоронному заведенні Дучинський-Черко, 111 Yonkers Ave., Yonkers, NY, tel.: (914) 963-6121.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в церкві св. Михаїла, 21 Shonnard Place, Yonkers, tel.: (914) 963-0209, а відтак на цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

У глибокому смутку залишилися:

чоловік – ЯРОСЛАВ
доньки – ДАРКА з чоловіком ІГОРЕМ
і донечкою АНАСТАЗІЄЮ
– НАТАЛКА з чоловіком ДАВИДОМ,
донечкою ДІЯНОЮ і синочком МИКОЛОЮ
в Польщі
сестра – АННА ГНАТЮК з чоловіком ЛЮБОМИРОМ
і синами: ВОЛОДИМИРОМ
з дружиною ОЛЕЮ та сином МИКОЛОЮ
і в Німеччині д-ром ПЕТРОМ ГНАТЮКОМ
ближча і дальша родина в Америці, Польщі
і в Україні.

Вічна Її пам'ять!

Замість квітів родина просить складати пожертви на
The Ukrainian Museum, 2 Essex Pl., Bronxville, NY 10708

Ділимося сумною вісткою з рідними і приятелями, що
в п'ятницю, 21 грудня 2001 р. відіййша від нас у вічність,
на 80-му році життя, у Монтреалі, Квебек

бл. п.
ГАЛИНА ШИМОНОВИЧ-РУДНИЦЬКА

нар. в Кам'янці-Подільському, Україна

Залишені:
сини – ОЛЕКСАНДЕР і АНДРІЙ
внук – ЮЛІЯН
і дальша родина та приятелі в Північній Америці і в Україні.

Вічна Її пам'ять!

Замість квітів на могилу Покійної родина просить складати
пожертви на міжнародний фонд „Смолоскип".

В Канаді: P.O. Box 430, Station „E"
Toronto, Ontario, M6H 4E3

В США: P.O. Box 8041
Bridgewater, NJ 08807

Ділимося сумною вісткою, що дня 31 травня 2002 р.
відійшов у вічність

бл. п.
ДМИТРО ПАРУБЧАК

нар. 25 липня 1923 р. у Підбірцях, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 3 червня 2002 р. в українській греко-католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. і на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У смутку залишилися:
дружина – ЛЮБОМИРА
пасербиця – ЗІРКА ДІ БОНО з чоловіком МИХАЙЛОМ і дітьми
ДАНИЛОМ і ФРАНЧЕСКОЮ
пасерб – РОМАН ЧАЙКОВСЬКИЙ з дружиною ХРИСТИНОЮ
брат – СТЕПАН ПАРУБЧАК з дружиною ОЛЬГОЮ
братанок – ЮРІЙ з дружиною РОЗОЮ і синами АНДРІЄМ
і СИМОНОМ
сестрінки – ДАРІЯ КНАРВИК з чоловіком РОБЕРТОМ
і дочкою НАДЕЮ
– РОКСОЛЯНА ДЖЕРЕМІТА з чоловіком ДОНАЛЬДОМ
і дочкою ВІКТОРІЄЮ
братова – УЛЯНА ПАРУБЧАК-ТИМКЕВИЧ
шваґри – АНТІН ТИМКЕВИЧ
– ВОЛОДИМИР ГУГЛЕВИЧ з дружиною СТЕФОЮ
і сином БОГДАНОМ
та ближча і дальша родина в США, Канаді і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

У глибокому смутку повідомляємо, що 23 травня 2002 р.
відійшов у вічність наш найдорожчий БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.
ДМИТРО ЧИРКО

нар. 8 жовтня 1913 р. в Дібчі, Польща.

Вдівець по помершій 9 років тому дружині бл. п. Анастазії Діка-Чирко.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 29 травня 2002 р. в українській католицькій церкві св. Юра в Нью-Йорку і на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Нью-Йорк, Н.Й.

Залишились у смутку:
доньки – ЯРОСЛАВА
– ХРИСТИНА з чоловіком ПЕТРОМ
син – ІВАН з дружиною КАТЛІН
внуки – ЕРИКА, ДЖАН, ПАМЕЛЯ, МИХАЙЛО,
КЕЙТЛИН і ЛЯРИССА

Замість квітів родина просить складати пожертви на: New Britain General Hospital, Critical Care, c/o Development Office, 100 Grand St., New Britain, CT 06050.

Вічна Йому пам'ять!

За мову і зміст посмертних оголошень
і подяк редакція не відповідає

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*